Otfried Preußler

Krabat
moara fermecată

POLIROM

Otfried Preußler

Krabat
moara fermecată

Această carte a apărut cu sprijinul acordat de Inter Nationes, Bonn.

Grafică: Maria Verde

Coperta: Manuela Oboroceanu

Otfried Preußler, *Krabat*

© 1981 by K. Thienemanns Verlag, Stuttgart – Wien – Bern
© 2000 by Editura POLIROM pentru prezenta traducere

Editura POLIROM
Iași, B-dul Copou nr. 4, P.O. Box 266, 6600
București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale:
PREUßLER, OTFRIED
Krabat. Moara fermecată / Otfried Preußler; trad. de Gertrude Nicolae. – Iași: Polirom, 2000

144 p., 24 cm – (Literatura pentru copii)

ISBN: 973-683-513-8

I.Nicolae, Gertrude (trad.)

821.112.2-34=135.1

Printed in ROMANIA

Otfried Preußler

Krabat
moara fermecată

Traducere de Gertrude Nicolae

POLIROM
2000

Primul an

Moara din Mlaștina Scroafei

S-a întâmplat în zilele dintre Anul Nou și Bobotează. Krabat, un băiat de paisprezece ani, se întovărășise cu încă doi puști fără căpătâi din ținutul venzilor și porniseră cu Irodul prin satele din Hoyerswerda, cu toate că Înălțimea Sa, Principele Elector de Saxa, interzisese cu desăvârșire cerșitul și vagabondajul. Coronițele de paie legate în jurul căciulilor erau coroanele celor trei Crai de la Răsărit, iar micuțul Lobosch, cel mai poznaș dintre ei, se mânjea în fiecare dimineață pe față cu funingine, întruchipând pe magul cel negru și pășea mândru în față, ducând steaua din Vicleim pe care Krabat o fixase cu un cui de un retevei.

Când intrau într-o curte, îl luau pe Lobosch la mijloc și începeau să cânte: „Osana, fiul lui David!". De fapt, Krabat își mișca doar buzele, fiindcă tocmai era cu vocea în schimbare, așa că celelalte două majestăți trebuiau să cânte ele mai tare, ca să nu se observe.

Mulți țărani tăiaseră câte un porc de Anul Nou și-i dăruiau pe crai din belșug, cu cârnați și slănină. Alții le dădeau mere, nuci, prune uscate, turtă dulce, ba o gogoașă, ba turtițe cu anason ori stele din turtă dulce cu scorțișoară.

– Anul începe bine, își dădu cu părerea Lobosch în seara celei de a treia zile, și n-ar fi rău s-o țină tot așa până la Anul Nou.

Drept răspuns, ceilalți doi dădură gânditori din cap și oftară: Dă, Doamne!

Noaptea următoare o petrecură în fânarul fierăriei din Petarshain; acolo s-a întâmplat să viseze Krabat, prima dată, visul acela ciudat.

Se făcea că pe o bârnă lungă, lungă stăteau unsprezece corbi și se uitau la el. Văzu că la capătul din stânga mai era un loc. Deodată auzi un glas care suna răgușit și părea să vină din văzduh, de departe, strigându-l pe nume. Krabat nu îndrăzni să răspundă.

– Krabat! se repetă chemarea, și iar: Krabat! Vino la moara din Schwarzkollm! Zău că n-ai să te căiești!

În acel moment corbii se ridicară de pe bară și începură să croncănească:

– *Ascultă de glasul meșterului, ascultă!*

Aici Krabat se trezi. Ce lucruri năstrușnice vezi în vis, își zise. *Se întoarse pe partea cealaltă și adormi la loc. Când se lumină, o porni mai departe cu tovarășii săi, și când își amintea de corbi, îl bufnea râsul.*

Dar visul se repetă și în noaptea următoare. Glasul îl strigă, din nou, pe nume. Încă o dată corbii croncăniră:

– *Ascultă-l!*

Visul îi dădu de gândit. A doua zi îl întrebă pe țăranul la care înnoptaseră dacă a auzit de un sat pe nume Schwarzkollm sau așa ceva.

Gospodarul își aminti că auzise acest nume.

– Schwarzkollm, repetă el gânditor. Da, bineînțeles, în pădurea din Hoyerswerda, pe șoseaua înspre Leippe, acolo e un sat care se cheamă așa.

În noaptea următoare rămaseră în Gross Partwitz. Krabat visă iar visul cu corbii și cu glasul care părea să vină din văzduh. Totul era întocmai ca în primul și în al doilea vis. Dar acum Krabat se hotărî să urmeze îndemnul. Cum se crăpă de ziuă, se furișă din șură, lăsându-și tovarășii de drum dormind. La poartă întâlni o slujnică mergând spre fântână.

– Salută-i pe cei doi din partea mea, o rugă el, eu trebuie să plec.

Krabat își căută drumul întrebând din sat în sat. Viscolul îi arunca zăpada sticloasă în față, așa că după doi-trei pași trebuia să se oprească să se șteargă la ochi. În pădurea din Hoyerswerda se rătăci și pierdu două ceasuri până reuși să iasă la șoseaua spre Leippe. Așa se făcu că ajunse în sat abia spre seară.

Schwarzkollm era un sat ca toate satele de câmpie : casele și șurile, acoperite de un strat gros de zăpadă, se întindeau de ambele părți ale șoselei. Din coșuri ieșea fum, din grămezile de bălegar se ridica abur, se auzea muget de vite. Pe gârla înghețată, copiii se dădeau chiuind pe patine.

Krabat nu reuși să descopere moara. Pe o uliță întâlni un moșneguț care ducea o legătură de vreascuri în spinare și-l întrebă de moară.

– N-avem moară în sat, răspunse acesta.

– Dar prin împrejurimi ?

– Doar dacă de *aia* vorbești..., spuse moșneagul și arătă cu degetul mare peste umăr. În Mlaștina Scroafei, la Apa Neagră, e într-adevăr o moară. Numai că..., și se opri speriat, ca și cum ar fi spus prea mult.

Krabat îi mulțumi și o porni în direcția arătată. După câțiva pași, simți că cineva îl trage de mânecă. Întoarse capul și văzu că era moșul cu legătura de vreascuri.

– Ce-i ? întrebă Krabat.

Bătrânul se aplecă spre el și-i zise, privindu-l cu spaimă :

– Vreau să te previn, băiete. Ferește-te de Mlaștina Scroafei și de moara de la Apa Neagră : e vrăjită !

Krabat șovăi o clipă, apoi se întoarse și o porni din nou spre marginea satului, lăsând-l pe moșneag în urmă. Se întuneca repede și trebuia să fie atent să nu piardă cărarea. Începu să tremure. Privind în zare, înapoi spre sat, de unde venea, vedea aprinzându-se câte o lumină, ici una, colo alta. Oare n-ar fi mai înțelept să se întoarcă ?

Ei na, își zise Krabat și-și ridică gulerul. *Ce, sunt copil de țâță ? Încercarea moarte n-are.*

O bucată de drum, prin pădure, Krabat orbecăi prin ceață, până dădu de un luminiș. Când să intre în poiană, vântul sfâșie norii și apăru luna, învăluind totul într-o lumină rece. Văzu moara în fața lui.

Ghemuită sub căciula de zăpadă, întunecată, amenințătoare, ca un animal uriaș, care își pândește prada.

Nu mă obligă nimeni să intru, se gândi Krabat, dar imediat își spuse că prea-i fricos ca un iepure, așa că își făcu singur curaj, ieși din umbra pădurii și păși în poiană. Se îndreptă hotărât spre moară, găsi ușa închisă și bătu.

Bătu o dată, bătu a doua oară. Nici o mișcare. Nici lătrat de câini, nici scârțâit de trepte, nici clinchet de chei – nimic. Krabat bătu a treia oară. De-acum îl dureau și degetele.

În moară nu se mișca nimic. Încercă să apese clanța și ușa se deschise : nu era încuiată. Intră în antreu. Înăuntru – beznă și o liniște de mormânt. Doar în fund, abia de se ghicea o luminiță.

Unde-i lumină trebuie să fie și oameni, își zise Krabat.

Înaintă bâjbâind, cu mâinile întinse. Când fu mai aproape, văzu că lumina venea printr-o crăpătură a ușii de la capătul culoarului. Mânat de curiozitate, se furișă în vârful picioarelor și privi prin crăpătură.

Văzu o încăpere neagră, luminată de o singură lumânare. Lumânarea era roșie. Era lipită de o hârcă așezată pe masa care ocupa mijlocul încăperii. La masă ședea un bărbat corpolent, îmbrăcat în negru, cu fața albă, ca dată cu var. Ochiul stâng îi era acoperit cu o legătură neagră. Pe masă, în fața lui, era o carte groasă, îmbrăcată în piele, legată cu un lanț. Bărbatul citea din ea.

Dintr-o dată bărbatul își ridică privirea și începu să fixeze ușa, de parcă l-ar fi zărit pe Krabat prin crăpătură. Krabat simți că privirea îl pătrunde până în măduva oaselor. Ochiul începu să-l mănânce, să lăcrimeze și imaginea din încăpere se șterse treptat.

Krabat se frecă la ochi. Simți pe umăr o mână rece ca gheața. Răceala îi pătrunse prin haină și prin cămașă. Auzi un glas răgușit, vorbindu-i în limba vendă :

– Ai venit, așadar.

Krabat tresări, glasul îi era cunoscut. Se întoarse și se trezi față în față cu bărbatul chior.

Oare cum a reușit să ajungă aici ? În nici un caz n-a ieșit pe ușă.

Bărbatul ținea o lumânare în mână. Tăcut, îl cântări pe Krabat din ochi, împinse bărbia înainte și zise :

– Eu sunt meșterul. Poți să te angajezi la mine. Am nevoie de un ucenic. Vrei, nu-i așa ?

– Vreau, se auzi Krabat răspunzând. Vocea i se părea străină, de parcă n-ar fi fost a lui.

– Și ce ai vrea să te învăț ? Morăritul sau și toate celelalte ? îl întrebă meșterul.

– Și toate celelalte, răspunse Krabat.

Morarul îi întinse mâna stângă :

– Bate palma.

În clipa în care au bătut palma, casa a început să vuiască. Era de fapt un zgomot înfundat, părea să vină din rărunchii pământului. Podeaua se cutremura, zidurile începură să tremure, stâlpii și grinzile se clătinau.

Krabat scoase un țipăt și dădu s-o rupă la fugă, departe, cât mai departe de aici, dar meșterul îi tăie calea.

– Moara, strigă el, făcându-și mâinile pâlnie. A pornit moara!

Unsprezece plus unu

Meșterul îi făcu lui Krabat semn să-l urmeze. Îi lumină, fără un cuvânt, scara de lemn care ducea în pod, unde dormeau calfele. La lumina lumânării, Krabat zări douăsprezece paturi joase, cu saltele de paie, șase de o parte și șase de cealaltă. Lângă fiecare pat erau un dulăpior și un scăunel de lemn de brad. Paturile erau răvășite, câteva scăunele erau răsturnate, ici-colo vedeai ba o cămașă, ba o obială. Pasămite calfele fuseseră trimise la muncă direct din paturi.

Un singur pat era neatins. Meșterul arătă spre bocceaua de haine de la capătul lui:

– Sunt ale tale.

Apoi se întoarse și plecă, luând și lumânarea.

Krabat se trezi singur, în întuneric. Începu să se dezbrace pe îndelete. Când să-și scoată căciula, simți cu buricele degetelor coroniță de paie. Într-adevăr, ieri era încă un Crai de la Răsărit... Cât de departe i se părea totul...

Podul răsuna și el de duduitul morii. Noroc că băiatul era frânt de oboseală. Abia se întinse pe salteaua de paie și adormi. Dormi buștean, dormi și dormi, până îl trezi o rază de lumină.

Krabat se ridică în capul oaselor și încremeni de spaimă.

În jurul culcușului său stăteau unsprezece făpturi: unsprezece făpturi albe cu fețele albe și cu mâinile albe, care îl cercetau la lumina unui felinar.

– Cine sunteți? întrebă băiatul înfricoșat.

– Ceea ce ai să fii și tu în curând, îi răspunse una dintre fantome.

– Nu te teme, nu-ți facem nimic, adăugă alta. Suntem calfele de la moară.

– Sunteți unsprezece?

– Tu ești al doisprezecelea. Cum îți zice?

– Krabat. Dar ție?

– Eu sunt Tonda, calfa mare. Ele e Michal, el e Merten, Juro... Tonda le spuse numele, unul după altul. Dar era destul pe ziua de azi.

– Culcă-te la loc, Krabat. O să mai ai nevoie de forțele tale aici, la moară.

Fiecare se lungi pe priciul său, ultimul stinse felinarul și toți se puseră pe sforăit.

La masa de dimineață, calfele se adunară în odaia slugilor. Stăteau toți doisprezece la o masă lungă, de lemn. Mâncau păsat de ovăz, destul de gras, câte patru dintr-o strachină. Krabat era hămesit, băga păsat în el ca un apucat. Dacă prânzul și cina erau pe cât promitea micul dejun, atunci halal trai la moară.

Tonda, calfa mare, era un flăcău zdravăn, cu părul des, încărunțit, deși după față nu părea să fi atins treizeci de ani. Din prima zi, Krabat prinse încredere în el. Calmul și felul prietenos în care îl tratase Tonda îl cuceriseră.

– Sper că nu te-ai speriat prea tare noaptea trecută, i se adresă Tonda.

– Nu prea, răspunse Krabat.

La lumina zilei, fantomele se dovediră a fi flăcăi ca toți flăcăii. Toți unsprezece vorbeau limba vendă și erau cu câțiva ani mai mari decât Krabat. Krabat avea impresia că-l priveau cu oarecare milă. Aceasta îl mîră puțin, dar nu i se păru ieșit din comun.

Ce-i dădu de gândit însă erau hainele pe care le găsise la capătâi. Erau într-adevăr purtate, dar i se potriveau de minune, de parcă ar fi fost croite pentru el. Îi întrebase pe ceilalți de unde vin acele haine și ale cui fuseseră, dar, de cum rostise întrebarea, băieții lăsaseră lingurile jos și se uitară trist la el.

– Am spus o prostie? întrebă Krabat.

– Nu, nu, răspunse Tonda. Lucrurile au fost ale înaintașului tău.

– Și, vru Krabat să știe, de ce nu mai e aici? A terminat ucenicia?

– Da, el... a terminat, răspunse Tonda în doi peri.

În acest moment ușa se deschise brusc și intră meșterul. Era furios; calfele se făcură parcă mai mici.

– Gata cu trăncăneala, se răsti el la ei și, fixându-l pe Krabat cu singurul său ochi, adăugă tăios: Cine știe multe moare. Repetă!

– Cine știe multe moare, îngăimă Krabat.

– Bagă la cap!

Meșterul ieși val-vârtej, și tranc!, ușa se trânti în urma lui.

Flăcăii se apucară iar în grabă să îmbuce, dar lui Krabat parcă-i trecuse foamea. Își ațintise privirea, nedumerit, spre tăblia mesei. Nimeni nu-l lua în seamă. Sau doar i se părea?

Când ridică ochii, Tonda îi făcu foarte ușor un semn cu capul, iar băiatul îi fu recunoscător. Simți cât de bine este să ai un prieten în moara asta.

După micul dejun, calfele se apucară de treabă. Krabat ieșise o dată cu ei. În hol, meșterul îi făcu un semn cu mâna și-i zise:

– Vino după mine.

Krabat îl urmă afară din moară. Soarele strălucea, era ger, dar vântul se oprise. Pomii erau plini de promoroacă. Meșterul îl conduse în dosul morii, deschise o ușă și intrară în magazia de făină, o încăpere joasă, cu două gemulețe oarbe, pline de praf de făină. Totul era acoperit de un strat de făină gros de un deget: dușumeaua, pereții, cumpăna de stejar atârnată de tavan.

– Mătură, zise meșterul, arătându-i mătura de după ușă, și plecă, lăsându-l să se descurce singur.

Krabat se apucă de treabă. După ce dădu de câteva ori cu mătura, fu învăluit de un nor gros de praf de făină.

Așa nu merge, se gândi el. Până ajung eu la capătul celălalt, în urma mea totul se umple iar de praf. Ia să deschid un geam... Dar ferestrele erau bătute în cuie pe dinafară, iar ușa era zăvorâtă. Putea s-o zgâlție mult și bine, să bată cu pumnii cât avea chef, nu ajuta la nimic: era prizonier.

Krabat începu să transpire. Făina îi încleia părul și sprâncenele, îl gâdila în nas, îl zgâria pe gât. Era ca un coșmar care nu se mai termina. Făină și iar făină, formând un nor dens ca o ceață, ca un viscol.

Krabat abia mai putea respira, se lovi cu capul de cumpănă de-l apucă amețeala. Să se dea bătut? Dar ce-o să zică meșterul dacă pur și simplu pune mătura la loc? Nu avea chef să se pună rău cu el, se temea să nu-și piardă mâncarea, care i se păruse bună. Se străduí să lucreze mai departe, din față în spate, din spate în față, fără răgaz, ceas după ceas.

În sfârșit, după o veșnicie, cineva deschise ușa. Era Tonda.

– Ieși de aici, strigă acesta. Prânzul!

Băiatul nu așteptă să-l cheme de două ori, ieși la aer clătinându-se și trăgând aerul în piept ca un înecat. Calfa mare aruncă o privire prin cămară și, ridicând din umeri, îi zise:

– Nu te amărî, Krabat, toți am trecut prin asta.

Mormăi câteva cuvinte de neînțeles, scriind ceva cu mâna în aer. Praful din magazie se ridică de parcă vântul ar fi suflat prin toate găurile și crăpăturile. Un nor de fum alb se năpusti ca un vârtej pe ușă afară, peste capul lui Krabat, îndreptând-se spre pădure.

Magazia era curată oglindă, nici un fir de praf. Băiatul deschise ochii cât cepele.

– Cum ai făcut?

Tonda ocoli răspunsul și spuse doar:

– Hai în casă că se răcește ciorba.

Viața nu e ușoară

Pentru Krabat începură zile grele. Meșterul îl gonea la muncă fără milă.

– Unde umbli Krabat? Sunt de dus niște saci în magazie, în pod. Krabat, uite grâul din magazie, treci și lopătează-l să nu încolțească, dar ia-o de jos! Krabat, făina pe care ai cernut-o ieri e plină de pleavă. Ia s-o cerni din nou, după cină, și nu te culci până n-o vezi fără fir de gunoi!

Moara din Mlaștina Scroafei măcina zi de zi, în zilele de lucru și duminica, de dimineața până se înserа. Doar o dată pe săptămână, vinerea, calfele primeau liber mai devreme ca deobicei, iar sâmbăta începeau cu două ore mai târziu.

Dacă nu căra la saci sau nu cernea făină, Krabat trebuia să taie lemne, să curețe zăpada, să aducă apă la bucătărie, să țesele caii, să rânească în grajdul vacilor – era pus tot timpul la muncă, iar seara când se trântea pe mindirul de paie parcă era tras pe roată. Îl durea spatele, pielea de pe umeri i se jupuise, mâinile și picioarele îl dureau peste poate.

Se uita cu admirație la tovarășii săi de muncă. Parcă nici nu le păsa de munca grea de la moară. Nici unul nu părea obosit, nimeni nu se plângea, nu-i vedeai lac de sudoare sau pierzându-și răsuflarea.

Într-o dimineață, Krabat se căznea să croiască prin nămeți o cărare până la fântână. Ninsese toată noaptea și viscolul acoperise drumurile și cărările. Krabat strângea din dinți ca să-și stăpânească durerea, căci, îndată ce ridica lopata, parcă cineva îi trecea un cuțit prin șale.

Chiar când simțea că e la capătul puterilor, se apropie Tonda de el. După ce se asigură că nu-i vede nimeni, îi puse mâna pe umăr:

– Nu te lăsa, Krabat!

Băiatul avu impresia că îl pătrund forțe noi. Parcă îi luase durerile cu mâna. Înșfăcă lopata și se apucă din nou de treabă, cu mult mai mult spor. Dar Tonda îl opri:

– Mai încet, să nu afle meșterul, îl rugă. Și nici Lyschko.

Lyschko, un flăcău uscățiv, lung cât o prăjină, cu nasul ascuțit și cu o privire spanchie, nu prea-i plăcuse din prima zi: avea o mutră de vulpe, de iscoadă, de care e mai bine să te ferești.

– Nici o grijă, îl asigură Krabat, prefăcându-se a lucra tot în silă și cu mare greutate. La scurt timp după aceasta se ivi, ca din întâmplare, și Lyschko.

– Ei, Krabat, cum îți place munca?

– Cum să-mi placă, mârâi băiatul. Mai bine bea și tu niște pelin și ai să vezi cum e.

De atunci înainte Tonda trecea deseori pe la Krabat și-i punea mâna ca din întâmplare pe umăr. De fiecare dată, băiatul simțea cum îl pătrund forțe noi, și munca, oricât de grea ar fi fost, i se părea măcar pentru un timp mai ușoară.

Meșterul și Lyschko nu aflaseră nimic și nici ceilalți flăcăi. Nici Michal, nici Merten, cei doi veri, pe cât de puternici, pe atât de blânzi. Nu află nimic nici ghidușul de Andrusch, cel cu semne de vărsat pe față, nici Hanzo, pe care îl porecliseră Taurul, din cauza cefei sale groase și a părului tuns scurt. Nici Petar nu aflase nimic, cel care își petrecea serile cioplind linguri de lemn, nici Staschko cel sprinten ca o nevăstuică și îndemânatic ca o maimuță. Krabat îl admirase cu ani în urmă la iarmarocul din Könisgswartha. Nici Kito, care tot timpul făcea o mutră acră, de parcă ar fi mâncat numai aguridă, nici Kubo cel tăcut și, bineînțeles, nici Juro prostovanul.

Juro, un flăcău îndesat, cu picioarele scurte și cu fața rotundă ca o lună, era, după Tonda, cel mai vechi din moară. Nu se prinsese de el nimic din morărit, fiindcă, după cum spunea Andrusch în batjocură, era prea prost ca să deosebească făina de tărâțe și dacă n-a căzut de mult în coșul morii este pentru că proștii au de obicei noroc.

Juro era obișnuit cu astfel de vorbe. Nu se supăra când Andrusch râdea de el. Nici nu se apăra, băga doar capul între umeri când Kito îl amenința cu bătaia pentru orice fleac, iar când ceilalți îi jucau câte o festă, ceea se întâmpla des, o suporta cu un râs prostesc, de parcă ar fi vrut să spună: Ce vreți de la mine? Doar știu și eu că sunt Juro Prostovanul.

La treburile gospodărești însă îl ducea mintea. Și pentru că tot trebuia să le facă cineva, toți erau mulțumiți că Juro le făcea pe toate: gătea, spăla vasele, cocea pâine și avea grijă de foc, freca dușumelele și scările, ștergea praful, spăla și călca rufele. Și câte nu erau de făcut în bucătărie și în casă! Pe lângă acestea mai vedea și de găini, de gâște și de porci.

Krabat se întreba deseori cum de reușea Juro să le ducă pe toate la bun sfârșit. Pentru ceilalți era de la sine înțeles că Juro trebuie să facă toată treaba, iar meșterul îl trata ca pe o zdreanță. Pe Krabat acest lucru îl revolta. Odată, când adusese un braț de lemne în bucătărie, iar Juro îi vârâse în buzunar în semn de recunoștință un capăt de cârnat (nu era prima dată), băiatul izbucnise:

– Nu pricep de ce suporți toate astea.

– Cine, eu?, întrebă Juro mirat.

– Da, tu!, zise Krabat. Meșterul se poartă cu tine de mi-e rușine mie, iar băieții își bat și ei joc de tine.

– Ba Tonda nu, se apără Juro. Și nici tu.

– Și ce-i cu asta, îl contrazise Krabat. În locul tău aș ști ce am de făcut. M-aș apăra, mă înțelegi, nu le-aș permite nimic, nici lui Kito, nici lui Andrusch, la nici unul.

– Hm, făcu Juro, scărpinându-se la ceafă. Tu da, Krabat, tu ai putea... dar când ești un prostovan?

– Atunci fugi, strigă băiatul, fugi de aici și caută-ți un loc unde să-ți fie mai bine.

– Să fug? Timp de o clipită, Juro nu arătă de loc ca un prost, doar dezamăgit și obosit.

– Încearcă o dată să fugi de aici.

– Eu n-am de ce să fug.

– Într-adevăr, bombăni, bineînțeles că n-ai și sper că n-o să ai niciodată...

Îi vârî un colț de pâine în celălalt buzunar, iar când băiatul încercă să-i mulțumească, îl împinse pe ușă afară, cu obișnuitul său zâmbet tâmp.

Krabat păstră pâinea și bucățica de cârnat până seara. După cină, când ceilalți nu se îndurau încă să plece din odaie, umplându-și timpul cu povești, iar Petar își scosese uneltele de cioplit, băiatul se urcă în pod și se trântise căscând pe mindirul său. Mușca din pâine și din cârnat și, cum stătea întins pe spate, mestecând cu poftă, dintr-o dată își aminti de Juro și de discuția din bucătărie.

Să fug, îi trecu prin minte. *De ce-aș face-o? E adevărat, munca e a dracului de grea și, dacă n-ar fi ajutorul lui Tonda, ar fi vai și amar de mine. Dar mâncarea e bună și destulă, nu mă ninge, nu mă plouă, și dimineața când mă scol știu că seara am un culcuș sigur – cald, uscat și destul de moale, fără ploșnițe și pureci. Ce poate visa mai mult un cerșetor amărât ca mine?*

Drumuri în vis

Krabat fugise deja o dată în viața lui. La scurt timp după moartea părinților săi – muriseră de vărsat de vânt cu un an în urmă –, l-a luat de suflet domnul pastor, ca nu cumva să ajungă o haimana, cum spunea el. Nimic de zis împotriva domnului pastor și a soției lui, care își doriseră dintotdeauna un băiat. Dar unuia precum Krabat, care își petrecuse zilele într-o căsuță sărăcăcioasă de cioban, îi era greu să se simtă bine la domnul părinte: să fie cuminte de dimineața până seara, să nu înjure și să nu se ia la bătaie, să umble în cămașă albă, spălat pe gât, pieptănat, mereu încălțat, cu mâinile curate și cu unghiile tăiate și – ca să le pună capac la toate – să vorbească tot timpul în germană, germana literară.

Krabat a încercat din răsputeri, o săptămână, două. După aceea a renunțat, a fugit și s-a luat cu băieții vagabonzi. Pe de altă parte, nu era sigur că o să stea până la moarte nici la moara din Mlaștina Scroafei.

Dar, hotărî el, lingându-se pe buze după ultima îmbucătură, înainte de a adormi, *dacă tot fug de aici, măcar să fie vară. În ruptul capului nu mă dau dus de aici până nu înflorește pajiștea, până nu se coace grâul în lan, până nu ies la suprafață peștii din iazul morii.* Adormi.

Și iată că e vară, pajiștea e plină de flori, grâul s-a copt, peștii din iaz vin la fața apei. Krabat s-a certat cu meșterul. În loc să care la saci, s-a întins în iarbă la umbra morii și a adormit. Meșterul l-a prins și i-a tras una cu bâta.

– Las' că te dezvăț eu, putoare, să tragi chiulul. Ziua în amiaza mare!

Să înghită Krabat așa ceva? Poate iarna, când viscolul șuieră peste câmpie, atunci ar fi tăcut chitic. Dar meșterul se pare că a uitat că e vară!

Krabat s-a hotărât o dată pentru totdeauna. N-o să mai zăbovească nici o zi aici la moară. Se furișează în casă, își ia haina și căciula din pod și se îndepărtează pe ascuns. Nimeni n-a băgat de seamă. Meșterul s-a retras în odaia lui. Din cauza arșiței, geamurile sunt acoperite cu cearșafuri. Calfele lucrează, care prin magazie, care prin moară, nici măcar Lyschko n-are acum vreme de Krabat. Și totuși, băiatul are impresia că este urmărit.

Uitându-se în jur, vede pe acoperișul șopronului de lemne un motan străin, negru, jigărit, care îl fixează cu un singur ochi.

Krabat se apleacă, ia o piatră și o azvârle după motan. Se ascunde apoi în umbra sălciilor și se îndreaptă în fugă spre iaz. Din mers, observă un crap gras care a ieșit la suprafață și se holbează la el, tot cu un singur ochi. Băiatul începe să se neliniștească. Pune mâna pe o piatră și o aruncă în direcția peștelui. Crapul se scufundă în adâncul verde.

Krabat urmează cursul Apei Negre, până la locul pe care cei de la moară îl numesc Locul Sterp. Se oprește câteva clipe la mormântul lui Tonda. Parcă își amintește că într-o zi, iarna trecută, a trebuit să-și îngroape prietenul aici.

Se gândește la prietenul mort – și dintr-o dată aude un croncănit răgușit, așa de pe neașteptate, încât inima i se oprește de spaimă. Într-un molid schilod, la marginea poienii, stă nemișcat un corb gras. Privirea îi e ațintită spre Krabat. Cutremurându-se de groază, băiatul observă că-i lipsește ochiul stâng.

A priceput. Nu mai stă mult pe gânduri și o rupe la fugă. Fuge, fuge cât îl țin picioarele, în susul pârâului.

Când într-un târziu se oprește să-și tragă răsuflarea, îi iese în cale un șarpe, se târăște prin iarbă sâsâind, se ridică și-l privește – cu un singur ochi! Tot numai un ochi are și vulpea care îl urmărește din tufiș.

Krabat fuge, se odihnește un pic, iar fuge, iar se odihnește. Spre seară ajunge la marginea de sus a mlaștinii. Odată ieșit din mlaștină, speră să scape din gheara meșterului. Își cufundă din fugă mâinile în apă, își

răcorește fruntea și tâmplele. Își bagă cămașa în pantaloni – i-a ieșit în timp ce fugea – își strânge cureaua, face ultimii pași și încremenește: în loc să iasă la câmp liber, așa cum își închipuise, se trezește într-un luminiș, în mijlocul căruia, în lumina blândă a asfințitului, se află moara. Meșterul îl așteaptă în ușă.

– Ei, Krabat, îl întâmpină el batjocoritor. Tocmai aveam de gând să trimit băieții să te caute.

Krabat spumegă de furie. Nu înțelege cum de-a putut să se rătăcească așa. A doua zi fuge din nou, dar data aceasta o pornește dis-de--dimineață, înainte de revărsatul zorilor – în direcția opusă, lăsând în urmă pădurea, câmpii și pajiști, sate și eleștee. Sare peste pâraie, străbate o mlaștină, fără odihnă, fără oprire. Nu ține seama nici de corbi, nici de șerpi, nici de vulpi. Nu se uită după pești, după pisici, după găini sau după rățoi.

– N-au decât să aibă un ochi sau doi, din partea mea pot să fie și orbi de-a binelea, se gândește el, de data asta n-o să mă mai bage în sperieți.

Și totuși, în seara acestei zile lungi, se trezește din nou în fața morii din Mlaștina Scroafei. De data asta îl întâmpină cu toții: Lyschko cu vorbe de batjocură, ceilalți tăcuți și cumva cu milă, după cum i se pare. Krabat e aproape de disperare. Știe că ar trebui să renunțe, dar gândul acesta nu-i intră în cap și o ia de la capăt, chiar în aceeași noapte.

Nu-i e greu să plece. Se ia după steaua polară. Chiar dacă se împiedică în beznă și se alege cu vânătăi și zgârieturi, important este totuși că nu-l vede nimeni, că nu poate să-l vrăjească nimeni.

În apropiere țipă o cucuvea, mai târziu trece în zbor neauzit o bufniță. După un timp vede la lumina stelelor o buhă bătrână. Ai putea s-o apuci cu mâna, așa de aproape stă pe o creangă și îl urmărește cu ochiul drept – stângul îi lipsește.

Krabat fuge mai departe, se împiedică de rădăcini, cade într-un șanț plin cu apă. Nici nu se mai miră când, la revărstul zorilor, se află pentru a treia oară în fața morii.

La ora aceasta casa încă e cufundată în liniște. Numai Juro trebăluiește în bucătărie. Krabat îl aude și intră la el.

– Ai avut dreptate, Juro, de aici nu se poate fugi.

Juro îi dă o cană de apă și îi spune:

– Mai întâi ar trebui să te speli, Krabat. Îl ajută să se dezbrace de cămașa umedă, murdară de sânge și de pământ, îi umple o albie de apă și spune serios, fără zâmbetul său prostesc:

– Ceea ce n-ai reușit de unul singur, Krabat, poate ar fi mai ușor în doi. Ce-ar fi să încercăm împreună, data viitoare?

Krabat se trezi de gălăgia calfelor care urcau scara să se culce. Simți foarte limpede gustul cârnatului pe buze. Nu se poate să fi dormit mult, chiar dacă în vis trecuseră două zile și două nopți.

Se întâmplă ca a doua zi să fie câteva clipe singur cu Juro.

– Te-am visat, zise Krabat. Mi-ai propus ceva.

– Cine, eu? se miră Juro. Trebuie să fi fost o mare prostie. Cel mai bine e să dai totul uitării.

Cel cu pana de cocoș

Moara din Mlaștina Scroafei avea șapte uluce. Șase dintre ele lucrau fără oprire, al șaptelea, cel din fund, de loc. De aceea îi și ziceau ulucul mort. Krabat crezuse la început că s-o fi rupt vreun dinte de la roată ori s-o fi înțepenit osia, mă rog, că s-o fi stricat ceva la mașinărie, până când, într-o dimineață, tocmai dădea cu mătura, văzu pe lângă ulucul mort niște făină. Uitându-se mai atent, găsi și în covată niște resturi de făină proaspătă, de parcă n-ar fi fost curățată cum se cade după lucru.

Să fi lucrat oare ulucul mort noaptea trecută? Asta nu putea să se întâmple decât pe ascuns, cât au dormit ei. Sau ceilalți să nu fi dormit atât de adânc pe cât dormise el?

Își aminti că la micul dejun calfele erau trase la față, cu ochii încercănați, iar unii tot căscau pe ascuns. Dintr-o dată toate acestea îl făcură să intre la bănuieli.

Curios, urcă scara de lemn până în pod, unde se goleau sacii în pâlniile care duceau la ciururi și la pietre. De obicei, era imposibil să nu cadă câteva boabe pe de lături – numai că acum, contrar așteptărilor sale, nu găsi nici un bob pe jos. Ceea ce la prima vedere părea pietriș se dovedi la o privire mai atentă a fi dinți și așchii de oase.

Băiatul fu cuprins de groază, vru să țipe, dar nu reuși să scoată nici un sunet.

Se trezi cu Tonda în spatele lui. Nu-l auzise venind. Calfa îl luă de mână:

– Ce cauți aici sus, Krabat? Dă-te imediat jos, nu cumva să prindă meșterul de veste. Și uită tot ce-ai văzut. Auzi ce spun? Tot, tot să uiți.

Îl ajută să coboare scara și, cum simți podeaua sub picioare, tot ce trăise în această dimineață i se și șterse din amintire.

Pe la jumătatea lui februarie se așternu un ger năpraznic.

În fiecare dimineață, calfele trebuiau mai întâi să spargă gheața din scoc. Peste noapte, cât timp roata era oprită, în cupe se forma un strat gros de gheață care trebuia înlăturat înainte de a porni moara.

Cea mai periculoasă era însă gheața din scoc. Din timp în timp, două calfe trebuiau să coboare și să o înlăture, ca să nu împiedice roata.

Era o treabă de care se fereau toți. Tonda era cu ochii în patru, ca nimeni să nu tragă chiulul. Totuși, când îi veni rândul lui Krabat, coborî el însuși în scoc, spunând că munca asta nu e pentru un copil și că ar putea să pățească ceva.

Ceilalți îi dădură dreptate, numai Kito protestă, ca de obicei, iar Lyschko declară că fiecare poate să pățească ceva dacă nu bagă de seamă.

Să fi fost o întâmplare? Tocmai în acest moment trecea pe lângă ei Juro prostovanul cu două găleți de lături pentru porci, și, când ajunse în dreptul lui Lyschko, se poticni și-l făcu totuna de sus până jos. Lyschko începu să-l înjure, iar Juro se căina frângându-și mâinile și spunea că-i vine să se ia singur la palme, cum a putut să fie așa de adormit.

– Când mă gândesc ce-ai să mai duhnești câteva zile și asta numai din vina mea, vai Lyschko, vai, vai. Te rog din suflet, nu te supăra pe mine, îmi pare așa de rău și pentru bieții purcei.

Cât a ținut gerul, Krabat a mers cu ceilalți în pădure la tăiat lemne. În sanie, bine înfofolit, cu burta plină de terciul gustos, cu căciula de blană trasă pe frunte, se simțea – cu tot gerul – așa de bine încât avea impresia că nici măcar un pui de urs nu e mai ferit, în bârlogul lui cald.

Curățau pe loc copacii doborâți de crengi și de coajă, tăiau trunchiurile la lungimea potrivită și le stivuiau frumos, cu spații printre ele, ca să se usuce bine până la iarna viitoare, când aveau să le ducă la moară să facă din ele bârne, dulapuri și scânduri.

Așa trecu săptămână după săptămână, fără cine știe ce noutăți în viața lui Krabat. Unele lucruri îi dădeau totuși de gândit. I se părea de pildă ciudat că nu venea nimeni la moară. Oare țăranii din împrejurimi îi ocoleau? Și totuși, moara lucra zi de zi, se turna grâu în coș, se uruia orz, ovăz și hrișcă.

Oare făina care în timpul zilei se scurgea în saci se făcea peste noapte iar grăunțe? Lui Krabat nu i se părea imposibil.

La sfârșitul primei săptămâni din martie, vremea se schimbă. Se porni un vânt dinspre soare-apune, cerul se acoperi cu nori cenușii.

– O să vină zăpadă, bombăni Kito, oasele mele nu mă înșală.

Și într-adevăr ninse ceva, cu fulgi mari, apoși, apoi lapovița se transformă într-o ploaie cu stropi grei, care nu se mai termina.

– Știi ceva, îi zise Andrusch lui Kito. Ia să-ți faci rost de un brotăcel, fiindcă pe oasele tale nu ne putem bizui.

Parșivă vreme! Sub ropotele de ploaie, biciuite de furtună, gheața și zăpada se topeau văzând cu ochii, încât iazul se umplea în mod îngrijorător. Calfele trebuiră să meargă prin ploaie să întărească stăvilarul, sprijinindu-l cu bârne. Oare va rezista potopului?

Dacă mai ține tot așa, se gândi Krabat, *în trei zile ne înecăm cu moară cu tot.*

După șase zile, ploaia conteni și, preț de câteva clipe, soarele străpunse perdeaua de nori, luminând pădurea neagră, îmbibată de apă ca un burete imens.

În noaptea ce urmă, Krabat fu scuturat de un alt vis ciudat.

Se făcea că moara luase foc. Calfele săreau din culcușuri și goneau pe scări în jos, numai el rămăsese ca un buștean în patul său, nefiind în stare să se miște.

Flăcările cuprinseseră deja tavanul de scândură, primele scântei îi ardeau fața; izbuti să se trezească dând un răcnet.

Se frecă la ochi, căscă și privi în jur. Dar deodată se opri și încercă să se dumirească. Unde erau ceilalți?

Priciurile erau goale, fuseseră – se vede – părăsite în grabă: păturile era aruncate încolo și încoace, cearșafurile răvășite. Ici o flanelă aruncată pe jos, dincolo o căciulă, ba un fular, ba o curea. Văzu toate astea la lumina roșie care pâlpâia prin gemulețul din față.

Nu cumva moara chiar ardea?

Cu mintea dintr-o dată clară, Krabat se repezi la fereastră și o deschise. Aplecându-se peste pervaz zări în fața morii o căruță încărcată până la loitre, acoperită cu o cergă neagră și cu șase cai, negri ca smoala. Pe capră se vedea cineva cu gulerul ridicat, cu pălăria îndesată pe frunte, tot negru ca noaptea. Numai pana de cocoș de la pălărie era roșie și strălucitoare. Se zbătea în vânt ca o flacără: ba se înălța brusc, orbindu-te, ba se micșora, părând să se stingă. Strălucirea ei umplea locul din fața morii cu o lumină mișcătoare, de vârcolac.

Calfele alergau de la casă la căruță și înapoi: descărcau sacii din căruță, îi cărau în moară și iar apăreau alergând. Totul se petrecea în tăcere, într-o goană nebună. Nici un îndemn, nici o înjurătură, doar gâfâitul calfelor și, din când în când, pocnetul biciului – deasupra capetelor, aproape să-i atingă. Șuieratul șfichiul îi făcea să zorească și mai tare.

Până și meșterul muncea pe brânci. El, care altfel nu mișca un deget la moară, în noaptea asta lucra cot la cot cu ceilalți. Robotea de parcă ar fi fost plătit pentru asta.

O singură dată se opri pentru scurt timp, dar nu ca să-și tragă sufletul, cum bănui Krabat, ci ca să meargă la iaz să scoată proptelele și să dea drumul la stăvilar.

Apa țâșni în scoc, se năpusti șiroind la vale. Scârțâind, roata se puse în mișcare. După primul val, roata porni de-a binelea, învârtindu-se continuu. Acum ar fi trebuit să înceapă să duduie toate ulucele, dar nu porni decât unul singur – și acesta cu un zgomot necunoscut lui. Părea să vină din capătul cel mai îndepărtat, din fundul morii. Era un vacarm neobișnuit, pocnete și bubuituri, însoțite de un scârțâit înfiorător, care se prefăcea într-un schelălăit răgușit, insuportabil.

Krabat își aduse deodată aminte de ulucul mort și simți cum îl trec fiorii.

Jos, munca își urma cursul. Căruța fu descărcată, calfele avură parte de o scurtă pauză, dar nu prea mult, căci corvoada începea iar, cu căratul sacilor din moară în căruță. Orice ar fi fost înainte în saci, era acum măcinat.

Krabat vru să numere sacii, dar îl cuprinse somnul. La primul cântat de cocoș, auzi și durduitul roților. Mai apucă să vadă cum străinul mâna, pocnind din bici, peste pajiștea umedă, direct spre pădure. Dar lucru ciudat: căruța, deși plină ochi, nu lăsa nici o urmă pe iarbă.

După aceea stăvilarul fu închis, roata se opri încetul cu încetul. Krabat se furișă în culcușul lui și-și trase pătura peste cap. Calfele urcară scările clătinându-se. Toți erau morți de oboseală și se întinseră tăcuți pe mindirele lor. Singur Kito bolborosea ceva despre luna nouă, fir-ar ea de trei ori blestemată și de corvoada dracului.

Dimineață, Krabat abia se putu ridica din pat de oboseală. Capul îi vâjia, îi venea rău și de la burtă. La masă își cercetă tovarășii: nedormiți, picau de somn. Înghițeau terciul fără nici un chef. Nici măcar Andrusch nu mai avea chef de șotii; cu fața întunecată, privea fix în strachină, fără să scoată o vorbă.

După masă, Tonda îl luă pe băiat de o parte.

– Ai avut o noapte grea?

– Depinde cum vrei să o iei, răspunse Krabat. Eu n-a trebuit să robotesc, am stat și m-am uitat. Dar voi, săracii de voi! De ce nu m-ați trezit când a venit străinul? Ați vrut să mi-o ascundeți, ca atâtea alte lucuri de aici de la moară pe care eu n-am voie să le aflu? Doar nu sunt nici orb, nici surd și în nici nu caz bleg. De asta poți fi sigur.

– Nimeni nu spune asta, încercă Tonda să-l liniștească.

– Da, dar așa vă purtați, strigă Krabat. Vă jucați cu mine de-a baba oarba. Când o să încetați?

– Toate la timpul lor, îl povățui calm Tonda. În curând ai să afli și tu ce hram poartă meșterul nostru. Ceasul acesta e mai aproape decât bănuiești. Până atunci ai răbdare.

Hâș, pe bară!

În Vinerea Mare, deasupra Mlaștinii Scroafei atârna o lună plină, spălăcită și umflată. Calfele erau jos, în odaia lor. Krabat se întinsese obosit pe mindirul lui și încerca să adoarmă. Până și astăzi trebuiseră să lucreze. Ce bine că, în sfârșit, venise seara și era lăsat în pace.

Dintr-o dată se trezi că-l strigă cineva pe nume, ca atunci în vis, în fierăria din Petarhain, doar că acum știa bine glasul răgușit, care părea să vină din văzduh.

Se așeză pe marginea patului și așteptă:

– Krabat!

Își luă hainele și începu să se îmbrace.

Abia sfârșise, când meșterul îl strigă a treia oară.

Krabat se îndreptă bâjbâind spre ușa podului și o deschise. De jos, din gang, venea lumină, se auzeau voci, tropăitul saboților de lemn.

Fu cuprins de neliniște, șovăi, își ținu răsuflarea – apoi își luă inima în dinți și coborî în mare grabă, sărind câte trei trepte deodată.

Cele unsprezece calfe erau adunate la capătul culoarului. Ușa odăii negre era deschisă, meșterul stătea la masă. Ca și în ziua sosirii lui Krabat, în fața lui se afla cartea aceea mare, îmbrăcată în piele și legată cu lanțul. Nu lipsea nici hârca cu lumânarea roșie aprinsă, doar că meșterul nu mai era alb ca varul, se părea că îi trecuse cu timpul.

– Apropie-te, Krabat!

Băiatul înaintă până la pragul odăii negre. Nu mai simțea nici oboseala, nici bătăile inimii.

Meșterul îl privi un răstimp, apoi, ridicând mâna stângă, se adresă calfelor care se îngrămădeau pe culoar:

– Hâș, pe bară!

Pe lângă Krabat trecură unsprezece corbi croncănind și dând din aripi. Își întoarse privirea: calfele dispăruseră. Corbii se așezară pe o bară din colțul stâng al odăii și se uitau la el.

Meșterul se ridică iar umbra lui cădea peste băiat.

– Krabat, spuse el, ești la moară de un sfert de an. Ți-a trecut timpul de probă, nu mai ești un ucenic obișnuit, de acum încolo ai să fii și învățăcelul meu.

Se apropie de el și-i atinse umărul stâng cu mâna stângă. Pe Krabat îl trecu un fior, simți cum începe să se micșoreze: trupul său se făcu mic și mai mic, îi crescură pene de corb, cioc și gheare. Stătea pe prag, la picioarele meșterului, și nu îndrăznea să ridice ochii. Morarul se uită la el un timp, bătu din palme și strigă:

– Hâș, pe bară!

Krabat, acum corbul Krabat, își desfăcu supus aripile și se ridică în zbor. Bătând stângaci din aripi, intră în camera meșterului, ocoli masa atingând ceaslovul și hârca și se așeză alături de ceilalți, ținându-se cu ghearele de bară.

Meșterul îl lămuri:

– Trebuie să știi, Krabat, că de acum încolo ești ucenic la Școala Neagră. Aici nu se învață cititul, nici scrisul și nici socotitul, aici se învață meșteșugul meșteșugurilor. Cartea pe care o vezi pe masă în fața mea, legată cu lanțul, este Kuraktorul, Spaima Iadului. Aici sunt

scrise toate vrăjile de pe pământ. Dar numai eu am voie s-o citesc, fiindcă eu sunt meșterul. Și ține bine minte, nici unuia dintre voi nu-i e îngăduit să o deschidă. Să nu cumva să încerci să mă păcălești, că va fi vai de tine. M-ai înțeles, Krabat?

– Am înțeles, cârâi băiatul, mirându-se că putea vorbi. Glasul îi era răgușit, totuși vorbea clar, fără nici un fel de efort.

Krabat auzise tot felul de zvonuri despre astfel de școli. Se spunea că ar exista câteva prin Lausitz, dar el crezuse întotdeauna că toate astea nu sunt decât povești de speriat copiii, bune de spus la șezători, când se adună femeile la tors și la curățat pene. Și iată-l acum ajuns el însuși ucenic la una din aceste școli, care se dădea drept moară. Și totuși, ceva-ceva părea că se răsuflase: cel puțin în vecinătate se știa că aici se petrec lucruri neobișnuite. Altfel de ce ar fi ocolit oamenii Mlaștina Scroafei?

Krabat nu avu mult timp să cugete asupra acestor lucruri, căci meșterul se așezase la masă și începuse să citească cu voce tare un capitol din Kuraktor. Citea rar, psalmodiind și legănându-se din șolduri, înainte și înapoi.

– Aceasta e vraja, cum seci o fântână, să nu mai dea apă, de astăzi pe mâine. Înainte de toate, iei patru țăruși, din lemn de mesteacăn, pe sobă uscați, de-un deget de groși, trei palme jumate, la vârf ascuțiți.

Al doilea:

I-înfigi noaptea-n pământ, la al doișpelea ceas, șapte stânjeni departe, de-al fântânii mijloc, miază-noapte-ncepând, soare-apune sfârșind.

Al treilea și cel din urmă:

După ce-ai făcut astea, cu gura tot mută, înconjuri fântâna, de trei ori la rând, și spui ce-i în carte.

Urmă formula magică, o cascadă de cuvinte fără înțeles, melodioase, pe un ton jos, care parcă atrăgea nenorocirea și care îi rămase băiatului un timp în urechi și când meșterul, după o scurtă pauză, o luă de la capăt:

– Aceasta e vraja, cum seci o fântână...

De trei ori citi textul și formula magică, de fiecare dată aceeași melodie, mereu legănându-se din șolduri, înainte și înapoi. După a treia lectură închise cartea, tăcu o vreme, apoi vorbi către corbi, cu glasul lui obișnuit.

– V-am învățat o părticică din Arta Secretă. Ia să văd ce ați reținut. Tu de colo, zi-i!

– Aceasta e vraja, cum seci o fântână,... să nu mai dea apă, de astăzi pe mâine...

Meșterul îi puse să repete, când pe unul, când pe altul. Nu rosti numele nici unuia dintre cei doisprezece, și totuși băiatul îl recunoscu pe fiecare. Și sub înfățișarea de corb, Tonda vorbea rar și cugetat, Kito

cu lehamite în glas, Andrusch vorbea cu ciocul la fel de repede cum vorbea și cu gura, pe când Juro avea greutăți cu repetatul, se bâlbâi de câteva ori – în sfârșit, nu era un corb pe care Krabat să nu-l fi recunoscut după câteva cuvinte.

– Aceasta e vraja, cum seci o fântână...

Iar și iar, textul și formula magică din Spaima Iadului, ba cursiv, ba șovăielnic, a cincea oară, a noua, a unsprezecea oară.

– Și acum tu, arătă meșterul spre Krabat.

De data asta era rândul lui. Îl apucă tremuriciul și începu să se bâlbâie:

– Aceasta e vraja... e vraja, cum seci... o fântână...

Aici se opri opri și tăcu. Nu-și amintea cum era mai departe, oricât s-ar fi străduit. O să-l pedepsească oare? Meșterul rămase calm.

– Data viitoare, Krabat, să fii mai atent la text decât la glasuri. Și să mai știi ceva. La școala noastră nu e nimeni obligat să învețe. Dacă vei ține minte ce vă citesc eu din Kuraktor, va fi spre folosul tău; dacă nu, ție îți faci rău, ține minte.

Cu aceasta, lecția se terminase. Ușa se deschise, corbii ieșiră în zbor pe ușă și în hol își recăpătară chipul omenesc. Krabat fuse și el dezlegat de vrajă, nici nu-și dădu seama când și cum. Urcând scara spre pod, în urma celorlalți, avea impresia că abia se trezise dintr-un vis încâlcit.

Semnul frăției

A doua zi, în Sâmbăta Paștelui, calfele nu trebuiau să lucreze și cei mai mulți se foloseau de acest prilej ca să mai tragă un pui de somn după masa de dimineață.

– Ar fi bine, îl sfătui Tonda, să te sui și tu în dormitor, să-ți faci rezervă de somn.

– O rezervă, cum așa?

– Ai să vezi tu. Culcă-te și încearcă să dormi cât poți.

– Mă duc, mă duc, bombăni Krabat, și iartă-mi întrebarea.

În pod, cineva acoperise fereastra cu un cearșaf. Era bine așa, adormeai mai repede. Krabat se întinse pe partea dreaptă, cu spatele la fereastră, cu capul pe brațe. Dormi așa până îl trezi Juro.

– Scoală-te, Krabat, mâncarea e pe masă!

– Cum? S-a făcut amiază?

Râzând, Juro trase cearșaful de la geam.

– Amiază, zici? Soarele stă să apună.

Masa de prânz, care era și de seară, era deosebit de îmbelșugată: mâncare multă și grasă, ca la praznic.

– Mâncați pe săturate, îi îndemna Tonda, știți bine că trebuie să vă țină de saț o vreme.

După cină, când se lăsă seara, meșterul veni în odaia lor și-i trimise să „aducă semnul".

Se așezară în cerc în jurul meșterului, care începu să-i numere, cum fac copiii când hotărăsc cine să fie baba-oarba. Rostea niște cuvinte străine, cu un sunet amenințător, o dată de la dreapta la stânga și o dată de la stânga la dreapta. Prima oară îl nimeri pe Staschko, a doua oară pe Andrusch. Cei doi se ridicară și ieșiră în tăcere, iar meșterul își reluă numărătoarea. De data asta ieșiră Merten și Hanzo, apoi Lyschko și Petar, ultimii rămaseră Krabat și Tonda.

Pentru ultima dată, meșterul rosti cuvintele tainice rar și solemn, le făcu semn cu mâna să plece și se întoarse.

Tonda îi făcu lui Krabat semn să-l urmeze. Ieșiră tăcuți din moară și se îndreptară fără o vorbă spre șopron.

– Așteaptă-mă, spuse Tonda, după care intră în șopron, de unde aduse două pături de lână. Îi dădu una lui Krabat, apoi o porniră spre Schwarzkollm, trecând pe lângă iazul morii, spre partea de sus a Mlaștinii Scroafei. Când intrară în pădure se întunecase de-a binelea. Krabat se căznea să nu rămână în urmă. Îi veni în minte că trecuse deja pe aici, mergând în direcția opusă, de unul singur, într-o zi de iarnă. Trecuse doar un sfert de an de atunci? De necrezut.

– Schwarzkollm, zise Tonda după o vreme.

Printre copaci se zăreau luminile din sat, dar ei o luară spre dreapta, ieșind la câmpie. Poteca nisipoasă și uscată ducea pe lângă câte un copăcel bolnăvicios, prin tufișuri și tufe de mărăcini. Aici la câmpie, cerul era înalt și liber, plin de stele.

– Unde mergem? vru să afle Krabat.

– La Crucea Omorâtului, zise calfa mare. Puțin mai târziu văzură pe câmp fumul unui foc care ardea într-o groapă. Oare cine l-o fi aprins?

– Nu sunt ciobani, se gândi Krabat, e prea devreme. Mai degrabă țigani sau vreun împletitor de coșuri.

Tonda se oprise.

– Au ajuns alții la Crucea Omorâtului. Hai să mergem la Crucea lui Bäumel.

Se întoarse fără nici o explicație. Trebuiră s-o ia înapoi prin pădure, pe poteca pe unde veniseră, o cotiră la dreapta, pe un drum câmpenesc care trecea pe lângă Schwarzkollm. Dincolo de sat, drumul dădea în șoseaua care șerpuia la marginea pădurii, pe partea cealaltă.

– Ajungem numaidecât, zise Tonda.

Între timp răsărise luna și le lumina calea. O ținură pe șosea până la prima cotitură. La umbra pinilor era o cruce de lemn simplă, fără inscripție, cam cât un stat de om, mâncată de vreme.

– Crucea lui Bäumel, zise Tonda. Cu mulți ani în urmă s-a prăpădit aici un om cu numele Bäumel, la tăiat lemne, se zice, dar astăzi nu mai știe nimeni cum va fi fost.

– Și noi, întrebă Krabat, ce căutăm aici?

– Fiindcă ne-o cere meșterul, răspunse Tonda. Noi toți trebuie să petrecem noaptea de Înviere sub cerul liber, câte doi, într-un loc unde cineva a murit de o moarte năpraznică.

– Și acum ce facem? întrebă Krabat.

– Aprindem un foc, zise Tonda, și stăm de veghe sub cruce până se crapă de ziuă. La revărsat de zori ne facem semnul frăției.

Aveau grijă să țină focul mic, să nu fie văzuți din sat. Stătură de veghe sub cruce, înfășurați în pături, fiecare în partea lui. Din când în când, Tonda îl întreba dacă nu îi e frig sau îl îndemna să mai pună pe foc câteva vreascuri din cele pe care le adunaseră din vreme la marginea pădurii. Cu timpul, Tonda amuți de tot, și atunci Krabat încercă el să lege o convorbire.

– Măi, Tonda!

– Ce e?

– Așa e mereu la Școala Neagră? Meșterul citește ceva din Koraktor și tu vezi singur cât poți să ții minte?

– Întocmai, zise Tonda.

– Nu pot să-mi închipui că poți învăța astfel să faci vrăji.

– Ba poți, zise Tonda.

– Crezi că s-a supărat pe mine că n-am fost atent?

– Nu cred, zise Tonda.

– Pe viitor am să-mi dau osteneala să fiu mai atent, să țin și eu minte. Crezi că am să reușesc?

– Cred, zise Tonda.

Se vedea că nu prea are chef de vorbă. Ședea drept, rezemat de cruce, cu privirea ațintită în depărtări, peste sat, peste câmpia scăldată în lumina lunii. După un timp amuți cu totul. Nu răspunse nici când Krabat îl strigă încet pe nume. Mort să fi fost și n-ar fi reușit să se uite așa de fix.

Încetul cu încetul, purtarea lui Tonda ajunse să-l sperie. Își aminti că auzise de oameni care sunt în stare să iasă din ei înșiși, să-și părăsească trupul cum iese un fluture din gogoașă, lăsându-l ca un înveliș mort, pe când adevăratul lor Eu își urmează drumul său, nevăzut, pe căi neștiute, urmărind un țel tainic. Oare Tonda ieșise din el însuși? Era oare cu putință să stea aici lângă foc și în realitate să fie în cu totul alt loc?

Trebuie să rămân treaz, se hotărî Krabat. Se sprijini ba pe cotul drept, ba pe cel stâng și se îngriji ca focul să ardă necontenit. Își făcu de lucru cu vreascurile, rupându-le în bucăți potrivite pentru foc, le stivui

cu atenție. Trecură astfel câteva ceasuri. Stelele își urmau drumul lor pe boltă, umbrele caselor și ale copacilor se mutau sub lună, schimbându-și formele.

Dintr-o dată, Tonda păru să revină la viață. Se aplecă spre Krabat și spuse, uitându-se în jur:

– Clopotele... Le auzi?

Începând cu Joia Mare, clopotele tăcuseră. Acum, la miezul nopții de Înviere, peste tot, clopotele începură să bată, toate. Dangătul lor venea dinspre Schwarzkollm, din satele vecine, înfundat, aproape numai un vâjâit, ca zumzetul unui roi de albine, și totuși câmpia, satul, pajiștea, totul răsuna până la colinele din zare.

Aproape deodată cu clopotele din depărtare, în Schwarzkollm răsună un glas de fată, cântând un cântec vechi de Paști. Krabat îl cunoștea, copil fiind îl cântase și el la biserică, dar astăzi i se părea totuși că îl auzea pentru prima oară:

Hristos a înviat din morți...

Cântecul fu preluat de un grup de vreo douăsprezece sau cinsprezece fete, care cântară strofa până la sfârșit. Apoi fata începu să cânte a doua strofă, fetele o preluară, și tot așa, pe rând, când solista, când corul, strofă după strofă, cântec după cântec.

Krabat știa asta de acasă. Era obiceiul ca în noaptea de Paști fetele să umble cântând pe ulițele satului în sus și în jos, de la miezul nopții până se lumina. Mergeau la braț; câte trei-patru, în cete, iar una dintre ele – știa bine – era solista, Kantorka, așa i se spunea, adică cea care avea cea mai clară și mai frumoasă voce dintre toate. Ea mergea în primul rând și dădea tonul, numai ea.

Clopotele răsunau de departe, fetele cântau, iar Krabat, sub crucea de lemn, abia îndrăznea să sufle. Asculta, întors spre sat, ca vrăjit.

Tonda puse un vreasc pe foc.

– Am iubit o fată, zise el. Worschula, așa o chema. De o jumătate de an e îngropată în cimitirul din Seidenwinkel. Nu i-am purtat noroc. Trebuie să știi că nici unul dintre noi, cei de la moară, nu poartă noroc fetelor. Nu știu de ce și nici nu vreau să bag frica în tine. Dar, Krabat, în caz că o să-ți fie vreodată dragă o fată, caută să nu afle nimeni. Ai grijă să nu afle meșterul și nici Lyschko, fiindcă el îi spune tot.

– E vreo legătură între meșter, Lyschko și moartea fetei tale? întrebă Krabat.

– Nu știu, spuse Tonda. Știu doar că Worschula ar mai fi în viață, dacă aș fi ținut numele ei numai pentru mine. Era prea târziu când am aflat-o. Dar tu, Krabat, o știi; ești prevenit din timp. Dacă ai să iubești vreodată o fată, să nu-i pomenești numele la moară. Nu lăsa pe nimeni să ți-l smulgă, pentru nimic în lume. Pe nimeni! Auzi? Nici în somn, nici când ești treaz – altfel v-ați nenorocit amândoi.

– Fii fără grijă, spuse Krabat. Nu-mi pasă de fete și nu cred că asta o să se schimbe prea curând.

La revărsatul zorilor, clopotele și cântările din sat amuțiră. Tonda tăie cu briceagul două așchii din cruce și le aprinse la capete.

– Știi ce e pentagrama magică?

– Nu, spuse Krabat.

– Uite aici.

Tonda desenă cu degetul un semn pe nisip. O stea cu cinci colțuri, formată din cinci linii, fiecare întretăindu-se cu alte două, încât totul putea fi desenat dintr-o singură trăsătură.

– Acesta este semnul, zise Tonda. Încearcă să-l desenezi și tu!

– Nu poate fi prea greu, zise Krabat. Întâi ai mers așa..., după aia așa, iar așa...

La a treia încercare, Krabat reuși să deseneze pentagrama fără greșeală.

– Bine, spuse Tonda și-i dădu una din cele două așchii în mână. Îngenunchează lângă foc și desenează-mi semnul cu cărbune pe frunte, peste jar. Eu am să-ți spun ce ai de zis...

Krabat execută ceea îi spuse calfa. În timp ce își desenau unul altuia pentagrama magică pe frunte, Krabat repeta după Tonda:

Te însemn, al meu frate,
Cu cărbune din crucea de lemn,
Te însemn
Cu semnul frăției de taină.

După aceea schimbară sărutarea de Paști pe obrazul stâng, stinseră focul cu nisip, împrăștiară vreascurile rămase și porniră spre casă.

Din nou, Tonda o luă pe drumul câmpenesc, pe la marginea satului, spre pădurea ascunsă încă de ceața dimineții. Deodată, în fața lor, în lumina zorilor, apărură câteva siluete, ca niște umbre. Veneau, în șir lung, tăcute, fetele satului, cu broboadele lor închise la culoare pe cap și peste umeri, fiecare purtând o ulcea de pământ plină cu apă.

– Vino, îl chemă Tonda în șoaptă. Au fost după apa de Paști, să nu le speriem. Se traseră la umbra unui tufiș, lăsând fetele să treacă pe lângă ei.

Băiatul știa că apa de Paști trebuie luată dintr-un izvor, pe tăcute, în dimineața Paștelui, înainte de răsăritul soarelui, și trebuie dusă acasă tot în tăcere. Dacă te speli cu ea, îți dă frumusețe și-ți poartă noroc un an întreg, cel puțin așa spuneau fetele.

Pe lângă asta, dacă ajungi cu apa de Paști în sat, fără să te uiți înapoi tot drumul, ai putea să-ți întâlnești sortitul. Și asta o spuneau fetele și, cine știe, poate că era adevărat.

Ia aminte, eu sunt meșterul!

Meșterul fixase un jug în cadrul ușii, prinzându-l în cuie la înălțimea umerilor. La întoarcere, flăcăii trebuiră să treacă pe sub el, spunând: *Mă plec sub jugul frăției secrete.*

Meșterul îi aștepta în hol. Îi trăgea fiecăruia câte o palmă pe obrazul drept, spunându-i: *Ia aminte că ești ucenic,* după care îl pălmuia și pe obrazul stâng, adăugând: *Ia aminte că eu sunt meșterul.*

Fiecare calfă trebuia să se închine de trei ori în fața morarului și să făgăduiască: *Te voi asculta, meștere, în toate, acum și întotdeauna.*

Krabat și Tonda fură și ei întâmpinați la fel. Dar băiatul nici nu bănuia că de acum încolo avea să fie sub jugul meșterului, cu trup și suflet, pe viață și pe moarte, din cap până-n picioare. Se alătură celorlalți, care se adunaseră în partea din dos a holului și păreau să aștepte terciul de dimineață. Toți aveau pe frunte, ca și el și ca Tonda, pentagrama magică. Nu lipseau decât Petar și Lyschko. Dar nu după mult timp apărură și ei în ușă și, după ce intrară, aplecându-se pe sub jug, primiră palmele rostind jurământul, iar moara porni dintr-o dată, cu mare zgomot.

– Haide, începu meșterul să-i îndemne. La muncă!

Calfele lepădară în grabă hainele, își suflecară mânecile cămășilor, se repeziră cu grâul la coș și porniră să macine ca nebunii, în timp ce meșterul îi gonea cu strigăte și gesturi amenințătoare.

Și asta, se gândi Krabat, asta se cheamă Duminica Paștelui. De dormit nimic, mâncare în burtă ioc – dar robotă peste măsură.

De la un timp până și Tonda începuse să gâfâie și să nădușească. Toți trebuiau să nădușească în această dimineață, sudoarea curgea de pe frunte și tâmple, curgea spre grumaz, șiroia pe spinare, încât cămășile li se lipiseră de trup, ba chiar și pantalonii.

Oare cât mai durează? se întrebă Krabat. Peste tot, unde se uita, fețe crispate. Toți gâfâiau și gemeau, toți erau lac de sudoare. Pentagramele de pe frunțile lor își pierd tot mai mult conturul, se dizolvă în transpirație, se șterg încetul cu încetul.

Dintr-o dată se întâmplă ceva neobișnuit. Împovărat cu un sac de grâu, Krabat se chinuie să urce scara podului. Își adună ultimele puteri, își încordează ultimul dram de voință. E cât pe aci să se împiedice, să se prăbușească sub greutate, când, dintr-o dată, tot greul a trecut. S-au dus cârceii din picioare, a dispărut durerea de șale, Krabat poate răsufla în voie.

– Tonda, strigă el, ia uită-te încoace!

A ajuns dintr-un salt pe platformă, trântește sacul de pe umeri, îl apucă de capete și-l învârtește în aer chiuind, înainte de a-l goli în coș, de parcă ar fi fost plin cu puf și nu cu grăunțe.

Dintr-o dată flăcăii par a fi alții: ridică brațele, râd, se plesnesc peste coapse, până și veșnic bosumflatul Kito e vesel.

Krabat e gata să se repeadă în hambar să mai ia un sac.

– Stai, îl oprește calfa mare, stai aici, ajunge. Tonda așteaptă să se termine grâul din coș și oprește moara:

– Destul pentru azi.

Un scrâșnet, un ultim uruit, roata se oprește încet, băieții scutură covețile.

– Fraților, strigă Staschko, hai să petrecem!

De undeva au apărut căni de vin, Juro se înființează încărcat cu gogoși de Paști rumenite în grăsime, dulci, umplute cu brânză de vaci sau cu magiun.

– Mâncați, fraților, mâncați – și nu uitați de vin!

Mănâncă, beau și petrec. La un moment dat, Andrusch începe să cânte cât îl ține gura, fără să-i pese de nimic:

Stă morarul lângă moară
Hop, hop, bum, bum.
Un flăcău pe ulicioară
Hop, hop, bum, bum.
O mândrețe de voinic,
Hop, hop, bum, bum.
Nu se teme de nimic,
La morar îi vin-de hac.
Bum, bum, țac, țac.

Refrenul îl cântă în cor, a doua strofă o cântă Hanzo, și tot așa, fiecare câte o strofă, jucând hora, când la stânga, când la dreapta, când înainte, când înapoi.

Stă morarul lângă moară
Hop, hop, bum, bum.
Un flăcău pe ulicioară
Hop, hop, bum, bum.
O mândrețe de voinic,
Hop, hop, bum, bum.
Nu se teme de nimic,
La morar îi vin-de hac.
Bum, bum, țac, țac.

Se opriră din joc și se apucară iar de băut. Kubo cel tăcut îl luă pe Krabat deoparte și-l bătu pe umăr:

– Ai o voce frumoasă, Krabat, trebuia să te faci dascăl.

– Eu? se miră Krabat. Abia acum, când Kubo i-o spuse, își dădu seama ce se întâmplase cu el: putea iar să cânte, ce-i drept cu o voce groasă, dar tare și sigur, și fără gâjâitul nesuferit din gât, care îl chinuise de la începutul iernii trecute.

În lunea Paștelui, munca își reluă ritmul obișnuit. Totul mergea pe vechiul făgaș, atât că pentru Krabat încetase chinul de până atunci. Îndeplinea cu ușurință tot ce-i cerea meșterul; vremurile când seară de seară pica mort de oboseală păreau să fi trecut.

Luă recunoscător la cunoștință schimbarea. Avea impresia că știe de unde vine. Rămânând o dată între patru ochi cu Tonda, aduse vorba despre aceasta.

– Ai dreptate, zise Tonda. Câtă vreme am avut pentagrama pe frunte, a trebuit să tragem ca boii la jug, până în clipa când s-a șters de pe fruntea ultimului dintre noi. În schimb, de acum încolo, munca ne va fi ușoară un an întreg, cât timp lucrăm de dimineața până seara.

– Dar în rest? întrebă Krabat. Vreau să zic, seara, după lucru.

– Noaptea nu, răspunse Tonda, atunci e treaba noastră cum ne descurcăm. Dar fii liniștit. În primul rând nu se întâmplă prea des să ne scoale noaptea la muncă, și în al doilea rând trece și asta.

Tonda nu mai pomeni niciodată cu nici un cuvințel noaptea de Înviere și durerea după fata pierdută. Și totuși, Krabat era convins că știe unde fusese Tonda cât timp stătuse ca mort lângă foc uitându-se fix în depărtare. Și ori de câte ori își amintea de Worschula îi venea în minte Kantorka din Schwarzkollm, mai precis glasul ei, așa cum îl auzise la miezul nopții, venind dinspre sat. Se mira singur și ar fi vrut să o uite, dar nu reuși.

O dată pe săptămână, vinerea, după cină, se adunau în fața camerei negre, se prefăceau în corbi – Krabat învățase repede cum se face – și se așezau pe bară. De fiecare dată, meșterul le citea de câte trei ori câte un capitol din Spaima Iadului, pe care trebuiau să-l spună pe dinafară, care cât putea: în această privință meșterul era îngăduitor.

Krabat își dădea silința să rețină totul: vraja vremii, cum să alungi grindina, cum să farmeci pe cineva să nu se mai poată mișca, vraja cu gloanțele fermecate, cum să te faci nevăzut, cum să ieși din tine însuți, tot ce li se preda. Repeta mereu textele și formulele magice ca să le țină minte mai bine, ziua, la lucru, și seara, înainte de a adormi.

Căci Krabat își dăduse seama: cine stăpânește meșteșugul meșteșugurilor are putere asupra oamenilor. Iar a avea atâta putere cât meșterul, dacă nu chiar mai multă, i se părea un țel înalt și pentru asta învăța, învăța și iar învăța.

Într-o noapte, în a doua săptămână după Paști, calfele fură trezite în puterea nopții. Meșterul stătea în ușa dormitorului cu o lumânare în mână.

– Avem de lucru, vine nașul, hai grăbiți-vă, mai repejor!

În învălmășeala generală, Krabat nu-și găsi saboții și alergă desculț după ceilalți, până în fața morii.

Era o beznă de-ți băgai degetele în ochi. În îmbulzeală, cineva îl călcă pe Krabat cu saboții de lemn pe degetele de la picioare.

– Aoleu, țipă băiatul. Dobitocule ce ești. Nu poți să fi mai atent?

O mână îi astupă gura:

– Taci din gură, îi șopti Tonda.

Băiatul își dădu seama că de când fuseseră treziți nici unul dintre flăcăi nu deschisese gura. Aveau să lucreze toată noaptea fără un cuvânt. Krabat la fel.

Își imagina ce muncă îi aștepta. Într-adevăr, curând apăru străinul cu pana de cocoș fâlfâind, în căruța lui. Flăcăii dezlegară cerga și se repeziră să descarce căruța plină ochi și să care sacii la ulucul mort din fundul morii.

Totul se petrecu la fel ca acum patru săptămâni, când Krabat urmărise scena de la fereastră, doar că de data asta meșterul se urcase și el pe capră și pocnea din bici pe deasupra capetelor lor, încât flăcăii se plecau sub șfichi.

Krabat aproape că uitase cât de greu e un sac plin și cât de repede îți pierzi răsuflarea.

– Ia seama că ești ucenic!

Cuvintele meșterului! Cu cât mai mult le repeta, cu atât mai puțin îi plăceau.

Biciul pocnea, calfele gemeau, roata morii huruia, iar hârșiitul și schelălăitul pietrelor de la ulucul mort umpleau casa. Oare ce-o fi în saci? Krabat aruncă o privire în coș. La lumina sărăcăcioasă a felinarului care se bălăngănea de tavan nu deslușì mare lucru. Să fie balegă de cal? Sau conuri de pin? Puteau fi și pietre, rotunde, mânjite de noroi...

Nu apucă să se uite prea mult că se ivi Lyschko gâfâind, cu sacul plin, și-l dădu la o parte cu un ghiont în coaste.

Michal și Merten se postaseră lângă covată și umpleau sacii și-i legau; totul decurgea la fel ca data trecută.

La primul cântat de cocoș, căruța era gata încărcată, cerga bine strânsă. Străinul puse mâna pe bici și pe-aici ți-e drumul. Pornise așa de brusc, încât meșterul abia reușise să sară de pe capră fără să-și rupă gâtul.

– Vino încoace, îl chemă Tonda pe Krabat. În vreme ce flăcăii dispăreau în casă, cei doi urcau spre iaz ca să închidă stăvilarul. Auziră roata de jos cum se oprește încet, încet. Liniștea nopții se întinse iar, doar cocoșii se auzeau.

– Vine des? întrebă Krabat și arătă cu capul în direcția în care căruța dispăruse în ceață.

– Întotdeauna când e lună nouă, zise Tonda.

– Tu știi cine este?

– Numai meșterul știe. El îi zice Nașul și se teme de el.

Se întoarseră încet spre moară, prin iarba umedă de rouă.

– Nu înțeleg un lucru, zise Krabat înainte de a intra în casă. Ultima dată când a venit străinul a pus și meșterul mâna, azi de ce nu?

– Atunci a trebuit să completeze numărul de doisprezece, dar de la Paști încoace Școala Neagră e completă și-și poate permite să-și petreacă nopțile cu lună nouă pocnind din bici.

Blaschke-Vinde-Boi din Kamenz

Din când în când, meșterul trimitea calfele prin sate, câte doi sau în grupuri mici, cu câte o trebușoară, ca să le dea ocazia să pună în practică cele învățate la Școala Neagră.

Într-o dimineață, Tonda îi spuse lui Krabat:

– Astăzi am să merg cu Andrusch la târgul de vite din Wittichenau. Dacă ai chef, poți să mergi și tu, meșterul îți dă voie.

– Grozav, se bucură Krabat. În sfârșit, altceva decât veșnicul măcinat.

O luară prin pădure, pe unde începe drumul spre Neudorf. Era o zi frumoasă, însorită, de iulie. Gaițele cârâiau în crengi, o ciocănitoare bătea toaca, albinele și bondarii zumzăiau în tufișurile de zmeură.

Krabat observă cu ce plăcere mergeau Tonda și Andrusch la iarmaroc, și asta probabil nu doar pentru că ziua era atât de frumoasă. Andrusch era de felul lui vesel și șugubăț, dar ca Tonda să fluiere bine dispus, asta se întâmpla foarte rar. Din când în când, Tonda pocnea din bici.

– Văd că te pregătești pentru întoarcere, își dădu Krabat cu părerea.

– Cum așa?

– Păi nu mergem la Wittichenau să cumpărăm un bou?

– Dimpotrivă, zise Tonda.

În clipa aceea, în spatele lor răsună un muu! Krabat se întoarse: în locul lui Andrusch, un bou roșu bălțat, gras de pleznea pielea pe el, cu părul țesălat, se holba prietenos la el.

– Ei, drăcie, se miră Krabat și se frecă la ochi. Tonda dispăruse și el. În locul lui stătea un moșneguț vend, cu opinci de scoarță de tei în picioare, cu itari de in, legați cu nojițele până la genunchi, încins cu o funie peste cămașă și cu o căciulă de blană cu marginile roase și murdare.

– Ei drăcie, izbucni Krabat pentru a doua oară. Dintr-o dată cineva îl bătu pe umăr râzând. Se întoarse și dădu iar cu ochii de Andrusch.

– Unde-ai fost, omule? Dar boul care a fost chiar aici unde stai tu acum, unde e?

– Muu, răspunse Andrusch, cu glas de vită.

– Și Tonda?

În fața ochilor lui, moșneguțul se făcu iar Tonda.

– Așa, care va să zică, zise Krabat.

– Da, zise Tonda, chiar așa. Ce-o să mai caște tot târgul gura la frumusețea noastră de Andrusch.

– Cum, vrei chiar să-l vinzi?

– Așa a poruncit meșterul.

– Și dacă au să-l taie?

– Nici o grijă, îl liniști Tonda. Nu avem decât să oprim funia de care-l ducem și atunci poate să se prefacă iar în ce vrea el.

– Și dacă dăm funia din mână?

– Să nu care cumva să îndrăzniți, strigă Andrusch. Ce, să rămân bou până la sfârșitul zilelor mele și să mănânc numai paie și fân? Băgați de seamă să nu mă nenorociți!

Într-adevăr, Tonda și Krabat stârniră vâlvă și admirație cu boul lor. Negustorii din tot târgul veneau în grabă și se înghesuiau în jurul lor. Ba chiar și târgoveții, și țăranii care își vânduseră porcii și vitele.

Asemenea frumusețe de bou nu se vede în toate zilele. Nu se făcea să te socotești prea mult, să nu ți-l ia altul de sub nas.

– Cât ceri pe dumnealui?

Întrebările curgeau din toate părțile, care mai de care căuta să intre în vorbă cu Tonda. Măcelarul Krause din Hoyerwerda oferi pe Andrusch cincisprezece galbeni, Leuschner Șchiopu din Königsbrück șaisprezece.

Tonda dădu doar din cap și spuse:

– Cam puțintel.

– Cum puțintel? Și-a pierdut cumva mințile? Ori ne crede proști? Sau își bate joc de noi?

– Domniile voastre, răspunse Tonda, ar trebui să știe cel mai bine dacă sunt proști sau nu.

– Fie, zise Krause din Hoyerswerda. Îți dau optsprezece.

– Pentru optsprezece galbeni mai bine îl țin eu, bombăni Tonda.

Nu i-l dădu nici lui Leuschner din Königsbruck pe nouăsprezece, nici lui Gustav al lui Neubauer din Seftenberg pe douăzeci.

– Da' mai du-te la dracu cu bou cu tot, se supără de-a binelea măcelarul Krause, iar Leuschner își duse mâna la frunte și strigă:

– Trebuie să fiu nebun de mă ruinez, dar îți dau douăzecișidoi. E ultimul meu cuvânt.

Se părea că vor face târgul. În acest moment își făcu loc prin mulțime, gâfâind la fiecare pas ca o focă, un munte de osânză. Fața lui de broscoi, cu ochii holbați, strălucea de transpirație. Purta un frac verde, cu nasturi de argint, o vestă de catifea roșie, peste care se ițea fălos lanțul de la ceas, iar la brâu avea, vezi bine, o pungă doldora de bani.

Blaschke-Vinde-Boi din Kamenz era unul din cei mai bogați și mai șnapani negustori de vite din regiune. Îi împinse în lături pe Leuschner și pe Gustav al lui Neubauer și strigă cu glasul lui răsunător:

– Ce să caute un bou așa de frumos la un țăran așa de prăpădit? Îți dau două'ș'cinci!

Tonda se scărpină după ureche:

– Cam puțintel, domnule.

– Cam puțintel? I-auzi. Cum ți se pare?

Blaschke scoase din buzunar o tabacheră mare de argint, o deschise și i-o întinse lui Tonda.

– Poftim, ia și mata o priză.

Se servi, apoi îl lăsă pe țăran să se servească și el.

– Hapciu! Așa să fie.

– Să vă fie de bine, domnule!

Blaschke-Vinde-Boi își suflă nasul într-o batistă mare, în carouri.

– Deci douăzeci și șapte, gata târgul!

– Cam puțintel, domnule.

Blaschke se făcu stacojiu.

– Drept cine mă iei? Douăzeci și șapte și nici un firfiric mai mult, să nu-mi zici mie Blaschke-Vinde-Boi din Kamenz.

– Treizeci, domnule. Cu treizeci vi-l dau, zise Tonda.

– Asta e curată hoție, strigă Blaschke. Vrei să mă aduci la sapă de lemn?

Își dădu ochii peste cap și-și frânse mâinile.

– N-ai inimă, omule? Nu te doare sufletul de nenorocirea unui biet negustor? Fie-ți milă, moșule, dă-mi-l cu douăzeci și opt de galbeni.

Tonda nu se lăsă înmuiat:

– Treizeci și basta! Boul meu e o comoară și n-am să-l vând sub preț. Dacă ați ști cât de greu îmi vine să mă despart de el! Parcă mi-aș vinde propriul meu fiu, nu alta.

Blaschke-Vinde-Boi își dădu seama că n-are cu cine discuta. Dar boul făcea într-adevăr banii. Ce să mai piardă timpul cu un încăpățânat de țăran vend.

– Gata, gata, dă-l încoace, fir-ar al dracului să fie. Azi am inima moale, puteți să mă îmbrobodiți cum vreți voi. Ăsta e nenorocul meu, că sunt bun la suflet și mi-e milă de oamenii săraci. Hai să batem palma. Noroc!

– Noroc, spuse și Tonda.

Tonda își scoase căciula și urmări cum Blaschke îi numără treizeci de galbeni în ea, unul câte unul.

– Ai numărat și dumneata?

– Am numărat.

– Atunci haida, pui de vend.

Blaschke puse mâna pe funie și începu să-l tragă pe Andrusch după el, dar Tonda îl trase pe grăsan de mânecă:

– Ce mai vrei? întrebă Blaschke.

– Să-mi fie cu iertare, făcu Tonda pe rușinatul. O nimica toată...

– Ce să fie?

– Face-ți-mi un bine și lăsați-mi funia. Să vă dea Domnul sănătate.

– Funia?

– Vreau s-o am ca amintire. Dacă ar știi domnul Blaschke cât de greu îmi e să mă despart de el. Vă dau altă funie în loc, n-aveți nici o grijă, bietul meu boulean, adică, acum e al dumneavoastră...

Tonda își dezlegă funia de la brâu. Blaschke îi dădu voie să o schimbe cu căpăstrul și se îndepărtă, ducându-l pe Andrusch după el. Cum dădu colțul, începu să zâmbească: a dat el treizeci de galbeni – un preț frumos – dar la Dresda n-o să-i fie greu să scoată îndoit, dacă nu și mai mult pentru mândrețea asta de bou.

Tonda și Krabat se opriră la marginea pădurii, după casele de lângă helești, ca să-l aștepte pe Andrusch. Cumpăraseră la Wittichenau o bucată de slănină și o pâine și se apucară să mănânce.

– Grozav ai fost, zise Krabat către Tonda. Era o plăcere să vezi cum îi scoteai grăsanului galbenii pe nas: *cam puțintel, domnule, cam puțintel*... Bine că te-ai gândit la timp la funie, eu precis aș fi uitat de ea.

– Ai să te-înveți, îl asigură Tonda, bine dispus. Păstrară o bucată de pâine și niște slănină pentru Andrusch, înfășurară totul în haina lui Krabat și se puseră să tragă un pui de somn. Sătui și obosiți de drumul lung, dormiră până îi trezi un muu! Andrusch stătea în fața lor, cu chipul său de om și, după cât se vedea, sănătos și voios.

– Ehei, somnorosilor, cică au fost unii care au dormit de s-au prostit. Mi-ați lăsat și mie o coajă de pâine?

– Pâine și slănină, răspunse Tonda. Așază-te lângă noi, frățioare, și să-ți fie de bine. Cum ți-a mers cu Blaschke-Vinde-Boi?

– Păi, cum... mormăi Andrusch. Să știți că nu e o fericire pentru un biet dobitoc să umble pe zăduful ăsta și să înghită tot praful de pe drum, mai ales dacă nu e obișnuit. Așa că nu m-am supărat nicicum când Blaschke s-a oprit la hanul din Ossling.

– Ia te uită, strigă hangiul când ne vede, vărul din Kamenz. Ce mai faci, cum îți merg treburile?

– Merge, zice Blaschke, numai dacă n-ar fi setea pe zăduful ăsta.

– Am eu leac, zice hangiul. Dumneata te duci în salon, la masa boierilor. Pivnița e plină de bere, n-o golești nici în șapte săptămâni, nici chiar dumneata.

– Și boul, zice grăsanul, boul meu de treizeci de galbeni?

– Îl ducem în grajd și-i dăm apă și mâncare, cât poftește. Mâncare ca pentru vite, mă înțelegeți ce-a vrut să zică.

Andrusch înfipse cuțitul în bucata de slănină, o mirosi înainte de a o băga în gură și povesti mai departe:

– Mă duc în grajd, hangiul cheamă grăjdărița.

– Katho, zice el, ia și dă de mâncare la boul vărului din Kamenz, să nu se prăpădească de foame.

– Nici o grijă, stăpâne, zice Kathel și îmi pune un braț bun de fân în iesle. De-acum însă mă săturasem de viața de bou și, fără să mai aștept mult, le-am zis cu glas omenesc:

– Ba să mâncați voi fân și paie, mie să-mi dați o friptură de porc cu găluște și cu varză și o bere bună.

– Aoleu, strigă Krabat. Și mai departe?

– Ce să spun, continuă Andrusch. Au căzut tustrei în fund de spaimă și au început să strige după ajutor, de parcă i-aș fi tras în țeapă. Le-am mai zis un muu de adio, m-am făcut rândunică și țâști pe ușa grajdului. Cip-cirip, asta-i tot.

– Și Blaschke?

– Să-l ia naiba cu târgul lui de vite cu tot.

Andrusch puse mâna pe bici și începu să plesnească din el ca un apucat, întărindu-și spusele.

Ce bine-mi pare că sunt iar om, cu nasul meu ciupit de vărsat!

– Dar mie, zise Tonda. Ți-ai făcut treaba cât se poate de bine, iar Krabat cred că a învățat o grămadă de lucruri.

– Cum să nu, întări băiatul. De acum știu cât e de hazliu să poți face vrăji!

– Hazliu? Calfa mare luă dintr-o dată o expresie gravă. Câteodată, ai dreptate, câteodată este hazliu.

Fanfara militară

De ani de zile, Principele elector din Saxa se războia cu regele Suediei pentru coroana Poloniei, și fiindcă în război nu e nevoie numai de bani și de tunuri, ci mai ales de soldați, dăduse poruncă să se bată toba de recrutare în toată țara. Erau destui flăcăi care fugeau de bună voie la armată, mai ales la începutul războiului. Alții însă trebuiau să fie îndemnați de ofițerii recrutori fie cu vinars, fie cu vergile. Dar ce nu făceai pentru un regiment glorios, mai ales că pentru fiecare recrut pe care îl aduceai primeai un premiu.

Într-o seară de toamnă timpurie, o patrulă compusă dintr-un locotenent de la regimentul de infanterie din Dresda, un caporal mustăcios, doi fruntași și un tambur major care își purta toba de gât ca o desagă, se rătăciseră prin Mlaștina Scroafei. Se întunecase, meșterul încălecase

și plecase pentru câteva zile prin țară. Calfele se tolăniseră în odaia lor și aveau de gând să-și petreacă restul zilei lenevind, când deodată auziră bătăi în ușă. Tonda ieși să vadă cine e: în fața lui stătea locotentul cu oamenii lui, care se prezentă ca ofițer al Majestății Sale Principele Elector și spuse că se rătăciseră și că binevoiau să se încartiruiască peste noapte la moara asta blestemată.

– Am înțeles, Luminăția voastră. În fânar este loc pentru toți.

– Cum îndrăznești, îi sări țandăra caporalului. Ești prost de-a binelea, tâmpitule. Cel mai bun pat din moară pentru domnul ofițer – fir-ați ai dracului de proști – și răspunzi cu capul dacă nu-mi aștterni și mie unul la fel. Și, înainte de toate, vezi că suntem flămânzi! Așa că ai grijă să pui pe masă tot ce e mai bun la bucătărie, și de băut, vin sau bere, nu contează, numai să fie destul, că altfel îți rup oasele cu mâna mea. Hai, pas alergător, ce mai aștepți?!

Tonda scoase un șuierat scurt printre dinți, foarte ușor, dar calfele din casă îl auziră. Când intră cu musafirii în odaie, aceasta era goală.

– Vă rog, domnilor, fiți amabili și luați loc, vine și mâncarea imediat.

În timp ce musafirii nepoftiți se lăfăiau în odaie, descheindu-se la gulere și slăbindu-și moletierele, calfele se sfătuiau în bucătărie ce să facă.

– Ce mai maimuțoi cu perucă, strigă Andrusch. Oare cine se cred?

Născoci rapid un plan pe care îl aprobară cu toții chicotind, inclusiv Tonda. Andrusch și Staschko aranjară în grabă bucatele împreună cu Michal și Merten: trei oale pline de terci din tărâțe și rumeguș cu ulei de in rânced, pipărat cu firimituri de tutun. Juro dădu o fugă la cotețul de porci și veni cu două pâini mucegăite sub braț. Krabat și Hanzo umplură cinci carafe de bere cu apă stătută din butoiul de sub streașină.

Când totul era pregătit, Tonda se întoarse în odaie și raportă că mâncarea este gata și-i ceru Înălțimii Sale permisiunea să se servească. Apoi plesni din degete; se vede că era un plesnet special.

Ceru să se aducă mai întâi cele trei oale:

– Aici, dacă poftiți, o supă de văcuță cu tăiței și măruntaie de găină, aici o oală de tocană de burtă cu varză dulce, iar aici iahnie de fasole albă cu ceapă prăjită și jumări...

Locotenentul adulmecă mâncărurile; îi venea greu să se hotărască.

– Ce ne-ai adus merge. Ia să gust mai întâi supa.

– Ar mai fi și niște șuncă și carne afumată, continuă Tonda, arătând pâinile mucegăite pe care Juro tocmai le aducea pe un platou.

– Lipsește lucrul cel mai important, îi aminti caporalul. Afumătura face sete, iar setea trebuie stinsă cât e încă mică, mâncate-ar puricii!

La semnul lui Tonda, intrară în pas de marș Hanzo, Krabat, Petar, Lyschko și Kubo, fiecare cu câte o carafă de bere plină cu apă de ploaie stătută.

– Cu respect, să trăiți, în sănătatea domniilor voastre.

Caporalul goli carafa în sănătatea locotenentului, își șterse mustața și râgâi. Nu e prea rea poșirca asta, pe sufletul meu, nu e deloc rea drăcia asta. O faceți aici?

– Nu, domnule, e de la berăria din Streșinari.

Seara promitea să fie hazlie. Ofițerul și oamenii lui înfulecau cât zece, în timp ce calfele râdeau în sinea lor, văzând cé binevoiesc să servească domnii militari, fără să-și dea seama.

Butoiul de sub streașină era destul de mare. Apă de ploaie era destulă ca să le tot umple carafele. Încetul cu încetul, fețele musafirilor începuseră să se înroșească. După a cincea cană, tamburul – un băiat de vârsta lui Krabat – se prăbuși ca un sac de făină, se izbi cu capul de tăblia mesei, care sună ca o tobă, și se puse pe sforăit. Ceilalți își văzură conștiincioși de băut, până când locotenentul își aminti, chit că era chior de beat, de premiul pentru fiecare soldat adus regimentului.

– Ce-ar fi, strigă el gesticulând cu cana de bere, dacă v-ați lăsa de morărit și v-ați face soldați? O calfă e un nimic, o nimica toată, un gunoi. Dar ca soldat ...

– Ca soldat, îi ținu în strună caporalul, bătând cu pumnul în masă, de-l sperie pe tambur, păi ca soldat ai zile bune, cu soldă fixă și cu camarazi veseli. Și altfel te privesc orășenii, mai ales fetele și văduvele tinere, când porți uniforma în două culori cu nasturi de nichel la veston și moletierele până la genunchi.

– Dar războiul? întrebă Tonda.

– Războiul? strigă locotenentul, războiul este tot ce poate să-și dorească soldatul. Dacă ai curaj și un pic de noroc nu vei duce niciodată lipsă, nici de glorie, nici de pradă. Vei căpăta decorații, și pentru faptele tale eroice vei fi făcut căprar sau chiar sergent major.

– Câte unii, adăugă caporalul, unii au ajuns în război ofițeri, ba chiar generali. Să mă mănânci de viu și să mă dai iar afară dacă nu spun adevărul adevărat.

– Așa că nu mai stați mult pe gânduri, strigă locotenentul. Fiți băieți deștepți și veniți cu noi la armată. Vă primesc ca recruți, așa cum sunteți – bateți palma.

– Bat palma! Calfa mare apucă mâna locotenentului, iar Michal, Merten și toți ceilalți îl urmară.

Locotenentul era în culmea fericirii. Între timp, caporalul, care nu se mai ținea chiar bine pe picioare, umbla clătinându-se de la unul la altul ca să-i caute la dinți.

– Ia să văd cât de tari sunt, blestemaților. Știți că dinții soldatului trebuie să fie întregi, altfel n-ai cum să muști cartușele în timpul luptei și nu poți să tragi în dușmanii Majestății sale Principele Elector, așa cum ai învățat și cum ți-o cere datoria față de drapel.

Da, toți dinții erau în regulă. Numai la Andrusch, caporalul nu se putea dumiri: o scurtă apăsare, ținând contra cu degetul mare, și gata boroboața.

– Ptiu drace! Caporalul rămăsese cu doi dinți rămași între degete. Ce-ți închipui tu, păduchiosule? Vrei să te faci soldat cu dinții ăștia de babă? Cară-te, schilodule, până nu-ți rup oasele.

Andrusch continua să zâmbească, la fel de calm și de amabil.

– Sunt dinții mei, dacă nu vă supărați. Vă rog să mi-i dați înapoi!

– N-ai decât să ți-i pui la pălărie, mârâi caporalul.

– La pălărie? repetă Andrusch mirat, de parcă n-ar fi auzit bine. Doamne ferește!

Caporalul i-i dădu, Andrusch scuipă peste dinți și și-i înfipse la loc.

– De acum au să stea mai ficși ca mai înainte. Poate doriți să vă convingeți?

Flăcăii rânjiră, caporalului i se umflaseră vinele de la tâmple de furie. Locotenentul, tot cu gândul la premiu, nevrând să renunțe la Andrusch, îl îndemnă:

– Hai, mai încearcă o dată!

Mai de voie, mai de nevoie, caporalul trebui să execute ordinul și apucă iar dinții lui Andrusch. Dar ciudat: oricât trăgea de ei și încerca să-i zgâlție, nu-i clinti nici o iotă de la locul lor, nici atunci când încercă să-i rupă cu coada de la pipă.

– Asta e curată vrăjitorie, izbucni el. E lucrul diavolului. Dar ce-mi pasă mie, dumneavoastră hotărâți dacă ăsta cu nasul mâncat de vărsat e bun de soldat ori ba. Nu e treaba mea.

Locotenentul se scărpină după ureche. Băuse și el cam mult, și lui treaba i se părea încurcată.

– Ne mai gândim până mâine, hotărî el. Îl mai verificăm o dată înainte de plecare.

Apoi ceru să fie condus la culcare.

– Prea bine, zise Tonda. Pentru Înălțimea Voastră am pregătit patul în care doarme de obicei meșterul, iar domnul caporal va dormi în camera de oaspeți. Dar unde să-i culc pe domnul fruntaș și pe domnul tambur?

– Nu-nu-ți ba-ba-ba-te capul, se bâlbâi caporalul. Cul-culcă-i în fân, pen-pentru ei e destul.

Dimineață, locotenentul se trezi în spatele casei, într-o ladă cu sfeclă furajeră, iar caporalul în troaca porcilor. Cum se dezmeticiră, începură amândoi să înjure de mama focului.

Calfele se înființară în grabă, toți doisprezece, făcând pe nevinovații.

– Vai de mine, dar aseară domnii s-au culcat în paturi, cu toată cuviința. Doar n-or fi cumva lunatici? Poate să fi umblat în somn sau, să nu fie cu supărare, or fi fost beți de la bere. Noroc că nu s-au lovit, umblând prin moară, puteau să se aleagă cu niște zgârieturi și vânătăi,

poate și mai rău. Noroc că există un înger păzitor al proștilor, al copiilor și al bețivilor, e lucru știut.

– Tacă-ți gura, se răsti caporalul. Cărați-vă și pregătiți-vă de plecare. Tu, ăla cu nasul mâncat de vărsat, treci să-ți verific dinții!

Fiindcă dinții lui Andrusch rezistară la probă, locotenentul n-avu nevoie să chibzuiască prea mult și hotărî pe loc că flăcăul e bun de soldat.

După dejun, o porniră cu noii recruți în marș spre Kamenz, locul de adunare al regimentului. În frunte mergea locotenentul, urmat de tambur, apoi calfele încolonate, urmate de fruntași, iar ca încheietor caporalul. Calfele erau bine dispuse, în schimb însoțitorii lor nu prea păreau în apele lor. Pe măsură ce drumul se lungea, se făceau tot mai palizi și mai verzi la față și tot dispăreau unul câte unul în tufișurile de la marginea drumului. Krabat și Staschko, care mărșăluiau în coada plutonului, auziră pe unul dintre fruntași plângându-se celuilalt:

– Doamne, camarade, mă simt de parcă aș fi mâncat pietre, așa de greu îmi cade la stomac.

Krabat schimbă o privire poznașă cu Staschko:

– Nu-i de mirare, când înfuleci rumeguș în loc de tăieței, pâine mucegăită în loc de afumături și firimituri de tutun în loc de măghiran.

La vremea prânzului, locotenentul comandă repaus la marginea unei pădurici de mesteceni.

– Mai avem un sfert de oră până la Kamenz. Cine mai are nevoie, să iasă acum, e ultima ocazie. Caporal!

– Ordonați!

– Ai grijă de indivizii ăștia să-și aranjeze ținuta. Fii atent să nu iasă din rând când trecem prin oraș și să meargă în cadență, exact după tobă.

După un scurt repaus, trupa se puse iar în mișcare, de data aceasta cu muzică de fanfară și de tobă.

De unde până unde fanfară?

Andrusch dusese mâna dreaptă, făcută pâlnie, la gură și cânta umflându-și obrajii, cât îl țineau bojocii, marșul grenadierilor suedezi, adică al dușmanilor, cum nici cel grozav cornist n-ar fi fost în stare să-l cânte la cel mai bun instrument.

Ideea le plăcu celorlalți flăcăi și o preluară. Tonda, Staschko și Krabat cântau la trompetă, Michal, Merten și Hanzo suflau din cornul de vânătoare, ceilalți se împărțiseră de la fluiere la tromboane, iar Juro ținea hangul la contrabas. La fel ca Andrusch, nici unul nu avea nevoie de instrument, și totuși suna de parcă s-ar fi pus în mișcare fanfara unui regiment suedez.

– Încetați, încercă să comande locotenentul.

– Țineți-vă gura, păduchioșilor, încercă să urle caporalul, dar nici unul nu reuși să deschidă gura și nici să dreagă situația cu bastonul, cum ar fi vrut.

Trebuiră să rămână pe locurile lor, mărșăluind în continuare, locotenentul în față, caporalul în urma trupei, dar nimic nu-i ajuta, nici rugăciuni, nici înjurături.

Își făcură intrarea în Kamenz în sunet de fanfară, spre hazul soldaților și al târgoveților de pe străzi. Copiii alergau de pretutindeni strigând: „Ura!", ferestrele caselor se deschideau, domnișoarele le făceau cu mâna și le aruncau bezele.

În tactul muzicii vioaie, calfele înconjurară de câteva ori piața primăriei, împreună cu escorta lor. Trotuarele se umpluseră repede de curioși, până când, alarmat de marșul atât de urât al inamicului, își făcu apariția colonelul Christian Leberecht Fürchtegott von Landtschaden--Pummerstorff, comandantul Regimentului de Infanterie din Dresda al Prea Luminăției Sale, Principele Elector de Saxa, un bătrân luptător, care se cam îngrășase în lungii săi ani de serviciu.

Domnul von Landtschaden-Pummerstorff intră în piață, urmat de mai mulți ofițeri de stat major și aghiotanți. Văzând bufoneria care se desfășura în fața lui, încercă să-și manifeste indignarea, dând drumul celor mai alese înjurături – când simți dintr-o dată că i-a pierit glasul.

Asta pentru că Andrusch, de îndată ce dăduse cu ochii de colonel, începuse marșul de defilare al cavaleriei suedeze, ceea ce îl făcu pe bătrân, ca brav infanterist saxon, să spumege de furie. Ba pe deasupra, pe această melodie se putea merge mai bine la trap decât în pas de marș, așa că trupa de calfe și însoțitorii lor o luară la trap, ceea ce arăta foarte nostim, numai că domnul colonel nu vedea nimic de râs în asta.

Mut de mânie și deschizând gura ca un pește pe uscat, domnul von Landtschaden-Pummerstorff era obligat să privească cum în piața primăriei din Kamenz doisprezece recruți se jucau de-a călușarii în sunetul unui marș al cavaleriei inamice. Dar ce dracului era în capul locotenentului care îi însoțea de alerga în fața derbedeilor călare pe sabie ca un copil care călărește o nuia! Față de comportamentul total lipsit de demnitate al unui ofițer saxon nici nu mai conta că oamenii săi, inclusiv tamburul și caporalul, își dădeau în petec, țopăind ca niște zănateci.

– Escadron, stai! comandă Tonda, după ce teminară marșul. Calfele luară poziție în fața colonelului, fluturând-și pălăriile în chip de salut și râzându-i în nas. Domnul von Landtschaden Pummersdorf se îndreptă spre ei și începu să urle cât doisprezece caporali la un loc:

– Cine naiba v-a luat mințile și așa proaste de îndrăzniți să vă maimuțăriți astfel ziua în amiaza mare în văzul lumii, păduchioși blestemați? Cine vă credeți, nespălaților, de aveți obrăznicia să vă hliziți la mine? Dar să știți de la mine, comandantul acestui regiment vestit, care s-a acoperit de glorie în treizeci și șapte de bătălii și în o sută cincizeci și una de hărțuieli, am să vă scot eu gărgăunii din cap de-o

să vă treacă pentru totdeauna. O să vă dau pe mâna gâdelui să vă bată cu vergile...

– Gata, îi tăie Tonda vorba. Sunt de părere că puteți renunța și la gâde, și la vergi, și la toate astea. Noi, cei doisprezece, care stăm în fața dumneavoastră și așa nu suntem buni de soldați. Nenorociți ca ăsta, și arătă spre locotenent, și grăsani ca el, continuă el, arătând spre caporal, s-or simți bine la armată, până nu-i împușcă. Dar noi, prietenii mei și cu mine, suntem din altă stofă. Puțin ne pasă de fandoselile voastre, cu Măria Sa Principele Elector cu tot, căruia vă rugăm să-i transmiteți ce v-am spus, dacă vă face plăcere.

În acel moment, calfele se preschimbară în corbi și se înălțară în aer. Mai dădură un ocol pieței, croncănind, iar drept rămas bun, acoperiră cascheta și epoleții domnului colonel, dar nu cu glorie...

Amintirea

Spre sfârșitul lui octombrie, vremea se încălzi din nou și începu un fel de vară târzie. Calfele se folosiră de zilele frumoase ca să aducă vreo câteva căruțe de turbă. Juro înjugă boii, Staschko și Krabat încărcară căruța cu scânduri și dulapi, mai luară și două roabe. Sosi și Tonda și o porniră.

Turbăria era departe, în susul Mlaștinii Scroafei, dincolo de Apa Neagră. Krabat mai lucrase acolo împreună cu alte câteva calfe, peste vară, în cele mai calde zile ale anului. Nefiind învățat să taie turbă, îi ajutase pe Michal și pe Merten să scoată calupurile negre, unsuroase, și să le stivuie.

Soarele strălucea, mestecenii se oglindeau în băltoacele de la marginea drumului. Iarba de pe movilițe se îngălbenise deja, iarba neagră se ofilise de mult. În tufișuri străluceau ici-colo bobițe roșii, ca niște picături de sânge. Din când în când, întinsă între două crengi, o plasă de păianjen strălucea ca argintul. Krabat își amintea de anii copilăriei sale la Eutrich. Pe o vreme ca asta adunau uscături și conuri de molid. Câteodată mai găseau și ciuperci până în octombrie: ghebe, râșcove și vinețele.

– Or mai fi oare ciuperci? De cald, era cald.

Ajunși la turbărie, Juro opri boii.

– Am ajuns, descărcați!

Găsiră un loc unde Apa Neagră era mai îngustă și făcură o punte din dulapi, fixându-i cu țăruși. Croiră un drum pentru roabă, punând scândurile cap la cap. Staschko le întări, punând sub ele bețe ca să nu se îndoaie la mijloc și să nu se scufunde în locurile mlăștinoase.

Dar distanța până la turbărie se dovedi mai lungă decât socotiseră ei. Juro se oferi să aducă scândurile care mai lipseau, dar Staschko spuse că nu mai e nevoie. Rupse o vargă dintr-un mesteacăn din apropiere, păși de-a lungul drumului și începu să bată cu ea scândurile în tactul unui descântec, iar acestea începură să se întindă până ajunseră la turbărie.

Krabat nu-și putu înfrâna uimirea:

– Mă întreb de ce mai lucrăm cu mâinile, dacă și așa putem obține cu un descântec tot ce trebuie să facem cu mâinile noastre?

– Ai dreptate, îi răspunse Tonda, dar gândește-te cât de repede te plictisești de o astfel de viață. O viață fără muncă cu timpul nu mai e viață, cel puțin dacă îți pasă de tine.

Calupurile uscate, de anul trecut, erau stivuite într-un șopron de scânduri, la marginea turbăriei. Flăcăii le duceau cu roabele până la drum, iar Juro le stivuia în căruță. Când se umplu, Juro se sui și el în căruță, îndemnă boii cu un chiot și aceștia o porniră domol spre moară.

Până să vină Juro, Tonda, Staschko și Krabat cărară toată turba din șopron tăiată din vară. Nu era nici o grabă, așa că băiatul întrebă calfa mare și pe Staschko dacă poate să plece puțin.

– Unde?

– După ciuperci. Trageți un fluierat și vin îndată.

– Dacă crezi că găsești...

Tonda n-avea nimic împotrivă, nici Staschko.

– Sper că ai un briceag bun, îi strigă Tonda.

– Dacă aș fi avut, l-aș fi luat, răspunse Krabat.

– Atunci ți-l împrumut pe al meu, zise calfa mare. Ia-l, dar vezi să nu-l pierzi.

Îi arătă cum se deschide, apăsând într-un anumit loc pe prăsele. Lama zvâcni afară, era negricioasă de parcă Tonda ar fi afumat-o la lumânare.

– Încearcă și tu, spuse Tonda, închise briceagul și i-l dădu băiatului. Ia să văd cum te descurci cu el.

Când Krabat deschise briceagul, limba era curată, strălucitoare.

– Nu se poate, se miră Krabat, pesemne că m-am înșelat.

– Hai, du-te, îl îndemnă Tonda. Altfel prind de veste domnișoarele ciuperci și se ascund de tine.

Patru zile lucrară la turbărie, de patru ori o porni Krabat după ciuperci, fără să găsească ceva, în afară de câteva pitarci îmbătrânite, maronii și tari iască.

– Nu te necăji, îi zise Staschko. Pe vremea asta nu te poți aștepta să mai găsești ceva, dacă nu ajuți natura un pic.

Rosti o vrajă, se învârti de șapte ori în jurul său, cu mâinile întinse, și din pământul mlăștinos începură să iasă la lumină vreo câteva zeci de ciuperci. Ieșeau ca niște cărtițe, pălăriuță lângă pălăriuță, aranjate ca într-un cerc vrăjit, mânătărci, pitarci, ghebe și zbârciogi, una mai fragedă decât cealaltă.

– Ah, Staschko, se miră Krabat, trebuie să mă înveți și pe mine vraja asta.

Scoase briceagul și se repezi lacom să se apuce de cules. Dar înainte de a pune mâna pe ele, se făceau tot mai mici și se scufundau în pământ, repede-repede, ca trase de o sfoară.

– Stați, strigă băiatul, opriți-vă, dar ciupercile se ascunseseră și duse erau.

– Nu te necăji, spuse Staschko, ciupercile vrăjite sunt amare ca veninul și nu fac decât să te strice la burtă. Anul trecut era cât p-aci să crăp de la niște ciuperci din astea.

În seara celei de a patra zile terminară. Staschko se întoarse cu Juro, cu ultimul transport, șezând pe lavița căruței, în timp ce Tonda și Krabat o luară pe jos, pe o cărare care ducea direct prin mlaștină. Peste gropile de unde scoseseră turba și peste băltoace se ridicau primele valuri de pâclă. Băiatului îi veni inima la loc când ajunseră în sfârșit să calce iar pe pământ tare, nu departe de Locul Sterp. De obicei, calfele ocoleau acest loc, dar Krabat nu știa de ce. Își aminti visul cu fuga. Nu fusese vorba de Tonda, despre un loc de aici, unde îngropaseră calfa mare?

Dar, slavă Domnului, Tonda pășea liniștit lângă el, viu și nevătămat.

– Vreau să-ți dăruiesc ceva, Krabat. Calfa mare scoase briceagul din buzunar. Ca amintire de la mine.

– Vrei să ne părăsești? întrebă Krabat.

– S-ar putea, zise Tonda.

– Dar ce-o să zică meșterul! Nu cred că te lasă să pleci.

– Se întâmplă uneori lucruri pe care nu ni le putem închipui, zise Tonda.

– N-ai voie să vorbești așa, strigă băiatul. Rămâi de dragul meu. Nu pot să-mi închipui viața la moară fără tine.

– Sunt lucruri în viață pe care nu ni le putem închipui, Krabat, îi răspunse calfa mare. N-ai ce să faci.

Locul Sterp era un pătrat, nu mult mai mare decât o arie, străjuit de niște molizi pitici. În lumina amurgului, băiatul desluși un șir de movilițe lunguiețe, nu prea înalte. Ca niște morminte dintr-un cimitir părăsit, peste care crescuse iarba neagră, neîngrijite, fără cruce și fără piatră funerară – ale cui or fi?

Tonda se oprise.

– Hai, ia-l, zise, întinzându-i briceagul. Krabat pricepu că n-are voie să-l refuze.

– Are o însușire specială, explică Tonda, pe care trebuie să o cunoști. Dacă te paște un pericol, dacă ți-e viața în primejdie, limba își schimbă culoarea când o scoți.

– Se face neagră? întrebă Krabat.

– Da, zise Tonda, de parcă ai fi afumat-o la lumânare.

Fără preot și cruce

După toamna blândă, iarna veni devreme. La două săptămâni după ziua morților, se așternu o zăpadă mare, care nu se mai dădu dusă. Sarcina lui Krabat era să rânească zăpada și să deschidă drumul spre moară. Cu toate acestea, în următoarea noapte cu lună nouă, Nașul veni cu căruța lui direct peste câmpul acoperit de zăpadă, fără să se împotmolească și fără să lase vreo urmă pe zăpadă.

Băiatului nu-i păsa de iarnă, oricât de mare ar fi fost zăpada, mai ales că gerul nu era prea aspru. În schimb, celorlalte calfe părea că le ninge și le plouă tot timpul. De la o săptămână la alta deveneau tot mai posaci și cu cât se apropia Anul Nou, cu atât mai greu era să le intri în voie. Trebuia să umbli cu ei ca cu oul cel roșu, se făcuseră arțăgoși ca niște cocoși, din nimic săreau la ceartă, nici măcar Andrusch nu făcea excepție.

Krabat o simți pe pielea lui când îi dădu căciula jos din cap cu un bulgăre de zăpadă, așa în joacă, fiindcă avea chef de șotii. Andrusch însă se repezise la el și l-ar fi zvântat în bătaie dacă n-ar fi sărit Tonda să-i despartă.

– Ia uită-te la el, se supără Andrusch. Abia ce i-au dat tuleiele țâncului și gata, i-au și crescut cornițele. Dar te mai prind eu și-apoi e vai de tine!

Altfel decât ceilalți, Tonda rămăsese chibzuit și prietenos, ca totdeauna, dar băiatului i se părea că e mai trist, chiar dacă se străduia s-o ascundă față de ceilalți.

– I-o fi dor de fata lui, presupuse Krabat și imediat îi veni fără voie în minte Kantorka. De mult nu se mai gândise la ea. Găsi că poate e mai bine s-o uite cu totul. Dar cum s-o facă?

Veni Crăciunul, pentru calfe o zi de lucru ca toate celelalte. Își văzură de treburi fără chef și fără spor. Ca să-i mai înveselească, Krabat împodobi masa cu câteva crenguțe de brad din pădure. Cum le văzură, flăcăilor le sări iar țandăra.

– Ai înnebunit? se răsti Staschko la el. Pe loc să iei gunoiul ăsta de aici și să-l arunci.

– Aruncă-l, răcneau vocile din toate părțile, iar Michal și Merten chiar începuseră să înjure.

– Cine a adus prostiile astea în casă să le ducă afară, ceru Kito.

– Dar repede, zise Hanzo amenințător, altfel îi zdrobesc măselele.

Krabat încercă să-i potolească și să le explice, dar Petar îi tăie vorba de cum deschise gura:

– Aruncă-le odată! Ești surd sau aștepți să te ciomăgim?

Krabat le făcu pe voie, dar îl durea. Cu ce greșise? Sau dădea întâmplării mai multă importanță decât merita? E adevărat că în ultimul timp calfele se certau și se ciondăneau pentru orice fleac. Mai ales el, ca ucenic, nu avea voie să uite un lucru: ca ucenic trebuie să știi să taci și să înghiți din când în când. Ciudat era doar că până acum nu simțise asta niciodată. Dar de când venise iarna, toți se luau de el. Oare așa să fie de acum înainte, toată ucenicia lui? Încă doi ani întregi?

La prima ocazie, Krabat întrebă calfa mare ce se întâmplă cu băieții, ce i-a apucat.

– Le e frică, răspunse Tonda, ferindu-și privirea.

– Frică de ce? vru să afle Krabat.

– N-am voie să vorbesc despre asta, zise calfa mare, dar o să afli destul de curând.

– Dar ție, Tonda, ție nu ți-e frică?

– Ba bine că nu! Mai tare decât îți închipui tu, zise Tonda, ridicând din umeri.

În seara de Anul Nou, se culcară mai devreme ca altă dată. Meșterul nu se arătase toată ziua. Poate se încuiase în Camera neagră, cum obișnuia din când în când – poate o pornise cu sania prin sate. Nimeni nu-i ducea lipsa, nimeni nu-l pomenea.

După cină, fiecare se cuibări în așternutul lui, fără o vorbă.

– Noapte bună, le ură Krabat, ca în fiecare seară, cum se cuvenea pentru un ucenic.

De data asta, calfele i-o luară în nume de rău.

– Gura, se răsti Petar, iar Lyschko aruncă cu sabotul după el.

– Ia te uită, strigă Krabat sărind de la locul lui. Ia mai potolește-te. Nu mai poate omul să zică nici noapte bună!

Prin aer zbură al doilea sabot, îl lovi în umăr. Pe al treilea îl prinse Tonda în zbor.

– Lăsați băiatul în pace, comandă el. O să treacă și noaptea asta.

Apoi se întoarse spre Krabat.

– Ar fi mai înțelept să te culci, băiete, și să-ți ții gura.

Krabat se supuse, împăcat că Tonda îl înveli și-l mângâie pe frunte.

– Dormi, Krabat, și să treci cu bine în Anul Nou.

De obicei, Krabat dormea dus până dimineața. Astăzi însă se trezi de la sine către miezul nopții. Se miră că felinarul era aprins și că toți băieții erau treji, toți, după cât putu să-și dea seama.

Zăceau încremeniți pe priciurile lor și păreau să aștepte ceva. Abia, abia respirau, abia îndrăznea careva să se miște.

În casă era o liniște de mormânt – așa de adâncă, încât băiatul avu impresia că a asurzit.

Dar nu surzise, căci dintr-o dată auzi un țipăt în hol, ceva se prăbuși cu zgomot, iar calfele scoaseră un geamăt, pe jumătate îngrozite, pe jumătate ușurate.

Se întâmplase o nenorocire?

Oare cine țipase, simțind gheara morții în gât?

Krabat nu stătu mult pe gânduri. Dintr-un salt fu în picioare. Alergă spre ușa podului și încercă s-o deschidă, să se repeadă jos, să vadă.

Ușa era zăvorâtă de afară. Nu reuși s-o deschidă, oricât ar fi zgâlțâit-o. Cineva îi puse mâna pe umeri și îi vorbi. Era Juro, Juro prostovanul, Krabat îl recunoscu după voce:

– Haide, zise Juro, culcă-te la loc.

– Dar cine a țipat, gâfâi Krabat. Tocmai a țipat cineva...

– Tu chiar crezi, răspunse Juro, că noi n-am auzit? Și cu asta îl duse pe Krabat înapoi la locul lui.

Calfele stăteau pe paturile lor. Erau toți muți, cu ochii larg deschiși, ațintiți spre Krabat. Nu, nu spre Krabat, ci spre patul calfei mari.

– Tonda nu-i aici? întrebă Krabat.

– Nu, zise Juro. Culcă-te și încearcă să dormi. Și să nu bocești, auzi? Cu bocitul nu poți să dregi nimic.

În dimineața de Anul Nou îl găsiră pe Tonda. Zăcea cu fața în jos, lângă scara podului. Calfele nu păreau mirate și nici suprinse, doar Krabat nu voia să priceapă că Tonda era mort. Se aruncă peste el hohotind, îl chema pe nume și-l implora:

– Spune ceva, Tonda, spune o vorbă. Îl apucă de mână. Aseară o mai simțise încă pe frunte, înainte de culcare. Acum era țeapănă și rece. Îi era străină, foarte străină.

– Scoală-te, îl îndemnă Michal. Nu-l putem lăsa să zacă aici.

Îl duse împreună cu vărul său Merten în odaia calfelor și îl întinseră pe o scândură.

– Cum a putut să se întâmple? întrebă băiatul.

Michal se codea să răspundă:

– Păi, zise el, căutându-și cuvintele, și-a frânt gâtul.

– Adică a căzut pe scări, pe întuneric.

– Se poate, zise Michal.

Îi închise ochii lui Tonda și îi așeză sub cap un mănunchi de paie, aduse de Juro.

Fața lui Tonda era palidă. *Parcă e de ceară*, se gândi Krabat. Nu putea să se uite la el, fără să izbucnească în plâns. Andrusch și Staschko îl duseră în dormitor.

– Rămânem aici jos, spuseră ei, și așa îi încurcăm pe ceilalți.

Krabat se cuibări pe marginea patului și întrebă ce vor face cu Tonda.

– Ce se face în astfel de ocazii, răspunse Andrusch. Juro îl pregătește, n-o face pentru prima oară, și după aia îl îngropăm.

– Când?

– După amiază, cred.

– Și meșterul?

– N-avem nevoie de el, răspunse Staschko repezit.

După amiază îl duseră pe Tonda într-un sicriu de brad, la Locul Sterp. Groapa fusese săpată, marginile erau acoperite de promoroacă, peste pământul scos ninsese.

Îl îngropară repede, fără pompă. Fără preot și cruce, fără lumânări și bocete. Cum isprăviră, plecară fără a mai zăbovi lângă mormânt.

Krabat rămase singur. Vru să rostească un Tatăl nostru pentru Tonda, dar îl uitase de tot: oricât se strădui, nu putea să și-l amintească. Nici în limba vendă, iar în germană, nici atât.

După legea morăritului și rânduiala breslei

În zilele care au urmat, meșterul nu s-a arătat și nici moara n-a fost pornită. Calfele stăteau pe priciuri sau se strângeau în jurul sobei. N-aveau poftă de mâncare, nici de vorbă, mai ales nu pomeneau moartea lui Tonda. Ca și cum la moara din Mlaștina Scroafei nici n-ar fi existat vreodată o calfă mare cu numele Tonda. Hainele lui erau la capătul priciului: pantalonii împăturiți cu grijă, cămașa și halatul, cureaua și șorțul, iar deasupra căciula. Juro le adusese în seara de Anul Nou, iar flăcăii se căzneau să dea impresia că nu le bagă de seamă. Krabat era trist, se simțea singur pe lume. Cu cât se gândea mai mult, cu atât era mai convins că moartea lui Tonda nu fusese întâmplătoare. Trebuie să fi fost ceva ce nu știa el, ceva ce-i ascundeau ceilalți. Care era secretul? De ce Tonda nu i-l încredințase?

Întrebări peste întrebări, care de care mai chinuitoare. Măcar dacă ar fi avut ceva de făcut, dar tândăleala îl îmbolnăvea cu totul.

Singur Juro trebăluia tot timpul, ca de obicei. Făcea focul în sobă, se îngrijea ca mâncarea să fie la timp pe masă, deși calfele abia se atingeau de ea. Să fi fost a patra zi, când îl chemă pe băiat, în hol.

– Vrei să-mi faci un serviciu, Krabat, să-mi pregătești niște surcele?

– Cum să nu, zise Krabat și îl urmă în bucătărie. Lângă plită era o legătură de șipci de brad, pregătite pentru surcele de aprins focul. Juro se îndreptă spre bufet să ia un cuțit, dar Krabat îi spuse că are briceagul la el.

– Cu atât mai bine, dar ai grijă să nu te tai.

Krabat se apucă de lucru. Avea impresia că din briceagul lui Tonda pornea o forță vie. Pentru prima dată din noaptea de Anul Nou, prinse iar curaj și încredere în viață.

Neobservat, Juro se apropie și privi peste umărul lui.

– Așa da briceag, zise el, poți să te fălești cu el.

– E o amintire, răspunse Krabat.

– De la o fată, nu?

– Nu, spuse Krabat, de la un prieten, cum n-o să mai fie niciodată altul pe pământ.

– Ești sigur de asta?

– Da, afirmă Krabat, o știu pentru totdeauna, în vecii vecilor.

În dimineața de după înmormântarea lui Tonda, calfele îl aleseseră pe Hanzo calfă mare, iar Hanzo primise alegerea.

Meșterul nu dădu pe acasă până în ajunul Bobotezei. Calfele se lungiseră deja pe priciuri, Krabat tocmai voia să sufle în felinar, când ușa podului se deschise. Meșterul apăru în prag, era alb la față, ca dat cu var. Își roti privirea prin încăpere, părând a nu fi observat lipsa lui Tonda, cel puțin așa dădea impresia.

– La muncă, comandă el. Se întoarse și dispăru pentru tot restul nopții.

Calfele prinseră viață. Aruncară păturile de pe ei, se ridicară în pripă de pe mindire, traseră în grabă hainele pe ei.

– Dați-i zor, îi îndemna Hanzo, știți cum e meșterul.

Petar și Staschko dădură fuga la iaz să deschidă stăvilarul. Ceilalți se bulucirăspre sala de măcinat, turnară grâu în coș și dădură drumul morii. Când moara se puse în mișcare, auzind vuietul și huruitul înfundat, calfelor le veni cumva inima la loc.

Macină din nou, viața merge înainte, se gândi Krabat.

La miezul nopții isprăviseră. Intrând în dormitor, văzură pe cineva pe priciul unde dormise Tonda. Era un băiețel firav, palid, cu umerii ascuțiți și cu un ciuf roșcat. Se strânseră în jurul lui și îl treziră, cum îl treziseră și pe Krabat cu un an în urmă. Și la fel cum se speriase el atunci, se sperie și roșcovanul văzând cele unsprezece stafii lângă patul său.

– Nu te teme, zise Michal, noi suntem calfele. N-are de ce să-ți fie frică de noi. Cum îți zice?

– Witko, dar ție?

– Eu sunt Michal, el e Hanzo, calfa mare. El e vărul meu, Merten, el e Juro...

La masa de dimineață, Witko apăru îmbrăcat în hainele lui Tonda. I se potriveau, de parcă ar fi fost croite pentru el. Se părea că nu-i pasă de unde le are, în orice caz nu puse nici o întrebare. Asta era bine, și lui Krabat îi veni mai ușor așa.

Seara, după ce noul ucenic se chinuise în magazia de făină și mersese deja la culcare, meșterul chemă calfele și pe Krabat în camera lui. Ședea în jilțul său, învești mântat într-o manta neagră. Pe masă ardeau două lumânări, între ele era o toporișcă și tricornul său, tot negru. După ce se adunaseră toți, meșterul rosti:

– V-am chemat, zise el, după legea morăritului. Se află printre voi un ucenic? Să iasă în față!

Krabat nu-și dădu imediat seama că de el era vorba. Petar îi dădu un ghiont, Krabat pricepu și ieși în fața celorlalți.

– Numele?

– Mă cheamă Krabat.

– Cine pune chezășie pentru asta?

– Eu, zise Hanzo, și trecu lângă Krabat. Garantez eu pentru acest băiat și pentru numele lui.

– Nu e deajuns un martor, zise meșterul.

– Așa e, adeveri Michal și trecu și el lângă Krabat, de cealaltă parte. Dar doi fac o pereche, și o pereche e de ajuns pentru chezășie. De aceea garantez și eu pentru acest băiat și pentru numele lui.

Între meșter și calfele de lângă Krabat începu un schimb de vorbe, după reguli îndătinate și cu cuvinte alese din vremuri. Meșterul îi întrebă pe cei doi dacă, unde și când deprinsese ucenicul meseria de morar, iar ei îl asigurară că băiatul a învățat tot meșteșugul din fir în păr.

– Îmi garantați voi pentru aceasta?

– Garantăm pentru aceasta, răspunseră Hanzo și Michal.

– Dacă e așa, să-l slobozim din ucenicie pe acest ucenic, după regula morăritului și după rânduiala breslei.

Să-l slobozească? Lui Krabat i se păru că nu aude bine. Cum? S-a terminat ucenicia lui, doar după un an?

Meșterul se ridicase din jilț și își pusese tricornul pe cap. Luă toporișca în mână și se îndreptă spre băiat. Atingându-i umerii și fruntea cu tăișul securii, cuvântă:

– În numele breslei, Krabat, ca stăpân și ca meșter te slobozesc în fața calfelor adunate din starea de ucenic. De acum înainte ai să fii calfă între calfe, cu toate drepturile, după rânduiala morăritului. Îi înmână toporișca s-o poarte la brâu – acesta era privilegiul calfelor care își terminaseră ucenicia, și cu aceasta îl învoi să plece.

Krabat fusese luat pe nepregătite și rămăsese nedumerit. Nu se așteptase la asta. Ieși ultimul din camera meșterului și trase ușa după el. Dintr-o dată simți că cineva îi trage un sac peste cap, fu apucat de umeri și de picioare.

– Hai cu el la moară! Andrusch era cel care strigase. Krabat se zbătea din răsputeri, dar zadarnic încerca să scape. Râzând și chiuind, calfele îl cărară în sala de măcinat, îl trântiră în lada de făină și începură să-l chelfănească.

– S-a terminat cu ucenicia, strigă Andrusch. Haideți, frații lor, să-l trecem printre pietre. O calfă de morar trebuie să fie fără cusur.

Îl frământară ca pe un aluat de pâine, îl tăvăliră prin ladă încolo și încoace, de-l cuprinse amețeala, îi traseră la ghionturi și-l ciupiră, ba unul îl pocni în cap din toate puterile, noroc că îl opri Hanzo:

– Dar potolește-te, Lyschko, vrem doar să-l slobozim, nu să-l omorâm.

Când îl lăsară în pace, Krabat avu impresia că trecuse într-adevăr printre pietrele morii. Petar îi trase sacul de pe cap, Staschko turnă un pumn de făină pe el.

– L-am măcinat, declară Andrusch, am făcut din el o calfă de care n-are de ce să ne fie rușine.

– Vă mulțumesc, fraților.

– Să trăiască, strigară Petar și Staschko. Ei păreau să dea tonul, alături de Andrusch. Sus cu el! Îl apucară iar de mâini și de picioare, îl aruncară în aer și-l prinseră în cădere. De trei ori îl aruncară în sus, apoi îl trimiseră pe Juro în pivniță după vin, iar Krabat trebui să ciocnească cu fiecare.

– În sănătatea ta, frate, să ne trăiești. Să trăiești și tu, frate.

În timp ce calfele se îndeletniceau cu vinul, Krabat se retrăsese pe un morman de saci goi. Nu era de mirare că-i vâjâia capul. După un timp se așeză și Michal lângă el.

– Se pare că te frământă ceva.

– Așa e, zise Krabat. Cum a putut meșterul să mă slobozească? Mi s-a terminat ucenicia?

– Primul an la moara din Mlaștina Scroafei contează cât trei, îl lămuri Michal. Cred că ai băgat și tu de seamă că te-ai făcut mare de când ai venit aici, ai crescut cât în trei ani.

– Dar așa ceva nu este cu putință!

– Ba da, îl contrazise Michal. În moara asta multe sunt cu putință, asta ai putut să vezi și singur.

O iarnă ușoară

Iarna rămase așa cum începuse: cu multă zăpadă, dar nu prea geroasă. Calfele nu aveau prea mult de furcă cu gheața de la stăvilar: o dădeau la o parte, și câteodată treceau câte trei, patru zile până să se formeze din nou. Atât că ningea des și mult, spre supărarea noului ucenic, care n-o mai scotea la capăt cu curățatul zăpezii.

De câte ori se uita la Witko, un mucos sfrijit, Krabat credea tot mai mult ceea ce îi spusese Michal despre anul de la moară care face cât trei. Ar fi trebuit să-și dea și singur seama, după glas, după corpul său, după puterea sa. De la începutul iernii, bărbia și obrajii i se acoperiseră de puf, abia îl vedeai, dar îl puteai simți dacă treceai cu degetul peste el.

În aceste săptămâni se gândi foarte mult la Tonda. Îi lipsea tot timpul și-l durea că nu poate merge la mormântul lui. Încercase de două ori, dar niciodată nu ajunsese prea departe. Zăpada care acoperea mlaștina era prea mare, și după câteva sute de pași se împotmolise.

Era totuși hotărât să facă și a treia încercare, dar un vis îl preveni.

E primăvară, zăpada s-a topit mâncată de vânt. Krabat merge prin Mlaștina Scroafei, e și zi, și noapte, luna e sus pe cer, soarele strălucește. Nu mai e mult și Krabat va ajunge la Locul Sterp, când deodată, din ceață se îndreaptă spre el o figură. Ba nu, se îndepărtează. Krabat are impresia că e Tonda.

– Tonda, îl strigă el. Oprește-te, sunt eu, Krabat.

I se pare că acel cineva se oprește pentru o clipă, dar când încearcă să se apropie de el, o ia iar din loc.

– Oprește-te, Tonda!

Krabat începe să alerge. Fuge cât îl țin picioarele. Distanța dintre ei se micșorează.

– Tonda, strigă el. S-a apropiat la câțiva pași, dar între ei e un șanț. Șanțul e lat și adânc, nicăieri nu se vede vreun podeț, nu e nici o scândură prin apropiere pe care să treacă șanțul.

Pe celălalt mal, Tonda, tot cu spatele la el.

– De ce fugi de mine, Tonda?

– Nu fug de tine. Dar trebuie să știi că eu mă aflu pe malul celălalt. Rămâi pe malul tău.

– Dar întoarce-te măcar cu fața!

– Nu pot să mă uit înapoi, nu am voie, Krabat. Dar te aud și am să-ți răspund la trei întrebări. Întreabă-mă ce ai de întrebat.

Ce să-l întrebe? Krabat nu trebui să se gândească prea mult.

– Tonda, cine e vinovat de moartea ta?

– Cel mult eu însumi.

– Și altcineva?

– Ai s-o afli, Krabat, dacă știi să deschizi ochii. Și acum, ultima întrebare.

Krabat șovăie. Ar fi atât de multe de aflat.

– Sunt tare singur. De când ai plecat tu, nu mai am nici un prieten. În cine pot să mă încred? Ce mă sfătuiești?

Tonda nu se uită la el nici acum.

– Întoarce-te acasă și încrede-te primului care te va striga pe nume; pe acela te poți bizui. Și încă ceva, e ultimul sfat pe care ți-l dau înainte de a pleca: nu e nevoie să vii la mormântul meu. Știu că te gândești la mine și asta e cel mai important.

Tonda ridică încet mâna în semn de salut și dispăru topindu-se în ceață, fără să fi întors capul.

– Tonda, îl mai strigă o dată Krabat, nu pleca, Tonda, nu mă părăsi!

Țipă din adâncul sufletului, când deodată aude cum îl strigă cineva:

– Krabat! Trezește-te, Krabat, trezește-te!

Michal și Juro stăteau lângă patul lui Krabat, aplecați asupra lui. Krabat nu știa dacă mai visează sau e treaz.

– Cine m-a strigat? întrebă el.

– Noi, zise Juro. Dacă ai ști cum ai strigat în somn!

– Eu? întrebă Krabat.

– Ți-era mai mare mila, spuse Michal și-l apucă de mână. Ai cumva fierbințeală?

– Nu, răspunse Krabat, am visat ceva. După care adăugă precipitat:

– Dar cine m-a strigat întâi pe nume, spuneți-mi, trebuie s-o știu.

Dar Michal și Juro nu mai știau, numai de asta nu le arsese lor.

– Data viitoare o să numărăm pe nasturi cine să te scoale, ca să nu te mai îndoiești.

Krabat era convins că Michal trebuie să-l fi strigat primul. Juro, nimic de spus, era băiat bun, bun să-l pui la rană, dar totuși cam prostănac. În visul său, Tonda nu se putea să se fi gândit decât la Michal, așa că de acum Krabat tot la el mergea ori de câte ori avea nevoie de un sfat sau de răspuns la vreo întrebare.

Michal nu-l dezamăgi niciodată, îi răspundea la toate cu dragă inimă. Doar o singură dată, când Krabat aduse vorba despre Tonda, i-o reteză scurt:

– Morții sunt morți. Nu poți să-i învii vorbind de ei.

În unele privințe, Michal semăna cu Tonda. Krabat bănuia că el îl ajută pe ascuns pe noul ucenic, fiindcă din când în când îl vedea stând de vorbă cu Witko, așa cum Tonda stătuse câteodată de vorbă cu Krabat în iarna care trecuse.

Juro îl ajuta și el pe noul venit, în felul său, îndemnându-l mereu să se hrănească:

– Mănâncă puișor, umple-ți bine burduful, ca să crești mare și voinic și să pui slăninuță pe spinare.

La jumătatea lui februarie ieșiră la lucru în pădure.

Șase flăcăi, printre care și Krabat, trebuiau să aducă la moară bușteni tăiați cu un an în urmă, stivuiți în pădure. Munca nu era ușoară, iar zăpada era așa de mare, încât le-a trebuit o săptămână ca să croiască o pârtie până la stivă, măcar că printre ei erau și Michal și Merten, care făceau fiecare cât doi.

Andrusch nu pricepea de ce se omorau ei așa de tare. El lucra doar atât cât să nu înghețe.

– Numai măgarul suferă de frig la muncă, dar și cine nădușește, e un bou.

Zilele de la sfârșitul lui februarie erau așa de calde, încât se întorceau de la pădure cu încălțările umede. Seara trebuiau să și le ungă cu mult seu, frecându-l bine cu podul palmei, până când intra în piele, ca să rămână moi. Dacă n-ar fi făcut așa, peste noapte, cât timp se uscau deasupra sobei, s-ar fi făcut tari ca scândura.

Fiecare își freca ciubotele, chit că nu era o treabă prea plăcută. Numai Lyschko nu, el se luase de Witko și-l silise s-o facă în locul lui.

Când Michal observă asta, îl luă pe Lyschko la întrebări de față cu toate calfele.

Dar pe Lyschko asta nu părea să-l impresioneze.

– Și ce-i cu asta, răspunse el obraznic. Ciubotele era ude, iar ucenicii de aia sunt ucenici, ca să fie puși la treabă.

– Da, dar nu de tine, îi replică Michal.

– Ei na, îl contră Lyschko. Îți bagi nasul unde nu-ți fierbe oala. Oi fi ajuns și tu calfă mare.

– Nu, trebui Michal să recunoască. Dar sunt de părere că Hanzo n-o să mi-o ia în nume de rău dacă îți spun că de acum încolo va trebui să-ți vezi singur de ciubote, dacă nu vrei să dai de belea. Și să nu-mi spună careva că nu te-am prevenit.

Dar cel care dădu de belea, la scurt timp după aceasta, nu fu Lyschko.

În vinerea următoare, pe când flăcăii stăteau pe bara din camera neagră în chip de corbi, meșterul le spuse că îi ajunsese la urechi că unul dintre ei îl ajută în taină pe noul ucenic, ușurându-i munca, ceea ce nu este îngăduit și trebuie pedepsit. Apoi i se adresă el lui Michal;

– Cum îndrăznești să-l ajuți? Te poftesc să-mi răspunzi!

– Fiindcă mi-e milă de el, meștere. Munca pe care o pretinzi e prea grea pentru el.

– Așa crezi tu?

– Da, zise Michal.

– Atunci ascultă bine ce-ți spun acum. Meșterul sări se în picioare, se sprijini cu mâinile pe Kuraktor, aplecându-se mult în față:

– Cât și ce pretind eu de la cineva nu e de nasul tău. Ai uitat că eu sunt meșterul? Pe cine l-am ales, e bun ales de mine și cu asta basta! Am să-ți dau o lecție, de o s-o ții minte toată viața. Voi ceilalți ieșiți afară!

Goni calfele și se încuie în cameră cu Michal.

Abătuți, flăcăii se îndreptară spre dormitor cu coada între picioare.

Până la miezul nopții se auziră țipetele îngrozitoare și croncănitul înfiorător din casă. Într-un târziu, Michal urcă scara clătinându-se, palid și rătăcit.

– Ce ți-a făcut? îl întrebă Merten.

Terminat, Michal îl opri.

– Dați-mi pace, vă rog.

Flăcăii nu se îndoiau cine îl pârâse pe Michal meșterului. A doua zi ținură sfat în podul morii și hotărâră să-l pedepsească pe Lyschko.

– La noapte, zise Andrusch, îl scoatem din pat și-i tăbârcim pielea.

– Fiecare câte un ciomag, strigă Merten.

– Pe urmă îl tundem chel și-i mânjim fața cu unsoare de ciubote și cu funingine, mârâi Hanzo.

Michal stătea tăcut într-un colț.

– Zi și tu ceva, strigă Staschko, la urma urmei tu ești acela care a fost turnat.

– Bine, hotărî Michal, o să vă spun ceva. Ceea ce a făcut Lyschko este o golănie. Dar ce vreți să faceți voi nu e cu nimic mai presus. Înțeleg, la mânie nu-ți cântărești cuvintele. Dar acum, că v-ați vărsat năduful, lăsați-o moartă. Nu vreau să-mi fie rușine pentru voi.

Vivat Augustus

Calfele nu se atinseră de Lyschko, dar din ziua aceea îl ocoliră. Nimeni nu-i vorbea, nimeni nu-i răspundea când întreba ceva. Juro îi aducea terciul și ciorba într-o străchinioară separată, fiindcă, zise el, nu poți să ceri cuiva să mănânce din aceeași strachină cu o canalie. Krabat era și el de aceeași părere : cine își pârăște camarazii la meșter merită să simtă disprețul lor.

În nopțile cu lună nouă, când venea Nașul cu căruța lui, meșterul trebuia iarăși să pună mâna ca oricare altul. O făcea cu mult zel, de parcă ar fi vrut să le arate calfelor ce înseamnă să muncești. Sau voia să se pună bine cu Nașul ?

Spre sfârșitul iernii, meșterul era mai mult pe drumuri, ba călare, ba cu sania. Calfele nu-și băteau capul să afle ce fel de treburi va fi avut. Nu voiau să se încarce cu ce nu-i privea direct.

Într-o seară, în preajma Sfântului Iosif – zăpada se topise, dar ploua cu găleata, iar calfele se bucurau că stau la căldurică pe o vreme atât de câinoasă – meșterului i se năzări, nici una, nici două, că are nevoie de caleașcă, pentru o treabă importantă, dar repede.

Krabat îl ajută pe Petar să înhame roibii. Ținea de hățuri și striga :

– Hoo !

În timp ce Petar fugi în casă să-l înștiințeze pe meșter că trăsura e gata, Krabat aduse echipajul în fața ușii. Își aruncase peste cap o pătură de cai ca să nu-l ude ploaia și pregătise pături și pentru meșter, căci era o caleașcă ușoară, deschisă în față.

Meșterul ieși în grabă, urmat de Petar care ținea felinarul. Se îmbrăcase într-o manta largă, iar pe cap își pusese tricornul său negru. Pintenii de la cizme zornăiau, iar sub manta se vedea o sabie.

Ce nebunie, se gândi Krabat în timp ce meșterul se urca pe capră. *Ce l-o fi apucat să plece la drum pe potopul ăsta ?*

Meșterul se înfofoli în pături și îl întrebă, cumva într-o doară :

– Vrei să vii și tu ?

– Eu ?

– Fiindcă te mirai de ce plec.

Curiozitatea lui Krabat fu mai puternică decât frica de ploaie și într-o clipă băiatul fu sus pe capră, lângă meșter.

– Ia arată-mi că știi să mâni caii, spuse meșterul și-i dădu biciul și hățurile. Într-o oră trebuie să fim la Dresda.

– La Dresda? Într-o oră? Krabat avea impresia că nu aude bine.

– Hai, dă-i drumul!

Trăsura o porni hurducăind pe drumul plin de hârtoape din pădure. Era o beznă de să-ți bagi degetele în ochi.

– Mai repede, îl zori meșterul, nu poți să mâni mai repede?

– O să ne răsturnăm, meștere...

– Prostii! Ia dă-ncoace!

De aici, meșterul mână caii singur. Dar cum: ca vântul străbătură pădurea și ajunseră la șoseaua spre Kamenz. Krabat se ținea cu amândouă mâinile de capră, proptindu-se cu picioarele de fundul trăsurii.

Ploaia îl izbea în față, vântul aproape că-l arunca din caleașcă.

Se lăsase ceața, intrară în goană în norii lăptoși, care îi înconjurau din toate părțile. Peste puțin se ridicară deasupra cetei, întâi cu capetele, apoi din ce în ce mai mult, până când ceața ajunse la gleznele cailor.

Ploia încetase, luna strălucea, valurile de ceață acopereau pământul, argintii, ca o câmpie înzăpezită.

Mergeau oare peste câmp? Nu se auzea nici tropot de copite, nici hurducăit de roți. De la un timp nu se mai simțeau nici zdruncinăturile caleștii. Krabat avea impresia că lunecă pe un covor, ca pe zăpadă, mai bine zis ca pe puf. Caii înaintau semeți, în salturi moi.

Era o plăcere să gonești astfel peste câmpia nesfârșită, sub clar de lună.

Dintr-o dată, trosc!, caleașca se izbi de ceva, pocnind din toate încheieturile. O buturugă? O piatră de hotar? Ce te faci dacă s-a rupt osia sau, Doamne ferește, una din roți?

– Acuș mă uit!

Krabat e deja cu un picior pe scară, dar meșterul îl apucă și-l trase înapoi strigând:

– Stai locului! Îi făcu semn să se uite în jos, printr-o spărtură din ceață. Lui Krabat nu-i venea să-și creadă ochilor. Undeva jos se vedea coama unui acoperiș, un cimitir. Crucile și mormintele aruncau umbre în lumina lunii.

– Ne-am împiedicat de turla bisericii din Kamenz, spuse meșterul. Fii atent să nu cazi din caleașcă.

Trase de hățuri, pocni din bici și îndemnă caii:

– Haida!

Încă un hop, și caleașca o porni din nou. Își continuară călătoria prin văzduh, rapid și fără zgomot, peste norii care străluceau în lumina lunii, fără alte întreruperi.

– Și eu care credeam, în prostia mea, că e ceață, se gândi Krabat.

Orologiul din turnul bisericii domnești bătu nouă și jumătate când meșterul și Krabat intrară în Dresda. Caleașca ateriză cu zgomot pe pavajul din curtea palatului. Un grăjdar veni în fugă și puse mâna pe hățuri:

– Ca de obicei, domnule?

– Zevzecule, spuse meșterul și-i aruncă un ban. Sări din caleașcă și-i zise lui Krabat să se țină după el. Urcară în grabă scara exterioară care ducea la intrarea în palat.

În fața portalului, un ofițer le tăie calea. Era un găligan înalt ca bradul; în pieptarul său de zale, împodobit cu o eșarfă lată, de mătase, se oglindea luna.

– Parola!

În loc de răspuns, meșterul îl împinse în lături. Ofițerul puse mâna pe sabie și vru să treacă la atac, dar nu mai apucă, fiindcă meșterul îl făcuse stană de piatră doar plesnind din degete. Stătea țeapăn cât era de mare, cu ochii holbați, cu dreapta pe mânerul sabiei.

– Hai, vino, strigă meșterul. Ăsta trebuie să fie nou pe aici.

Urcară în grabă scara interioară din marmură, trecură prin holuri și săli, pe lângă pereți acoperiți cu oglinzi și pe lângă ferestre mari, înrămate de perdele grele, țesute cu fir de aur. Se vede că santinelele de la uși și lacheii îl cunoșteau pe meșter, nimeni nu-i oprea din drum, nimeni nu-i sâcâia cu întrebări. Toți se dădeau la o parte fără un cuvânt, se înclinau și îi lăsau să treacă.

De când umblau prin palat, Krabat avea impresia că visează. Splendoarea, strălucirea și bogăția de aici îl amețiseră, se simțea atât de sărăcăcios în halatul său de calfă.

Oare lacheii nu râd de mine? se gândea el. Oare santinelele nu strâmbă din nas în spatele meu?

Simți că-și pierde siguranța și se impiedică de ceva. Dar ce se întâmplase? Se împiedicase de o sabie care îi nimerise între picioare. A cui naiba mai era? Când ajunse iar în dreptul unei oglinzi îl cuprinse uimirea și nu mai pricepu nimic: el însuși era îmbrăcat într-o uniformă neagră, cu nasturi de argint; în picioare avea cizme înalte de piele, iar la cingătoare îi atârna într-adevăr o floretă. Oare chestia asta de pe cap era un tricorn? Și de când purta perucă, albă, pudrată, cu coadă?

Meștere, vru să strige, ce-i cu mine? Dar nu mai apucă, pentru că între timp ajunseseră într-o anticameră luminată de lumânări, unde așteptau mai mulți domni: tot căpitani și colonei, curteni cu piepturile pline de stele și de decorații.

Un șambelan se apropie de meșter:

– Ne pare bine că ați sosit! Maiestatea Sa Principele Elector vă așteaptă. Și arătând spre Krabat, adăugă:

N-ați venit singur?

– Aghiotantul meu, zise meșterul. O să aștepte aici.

Șambelanul îi făcu semn unui căpitan:

– Domnul meu, vă rog să vă ocupați de acest tânăr.

Ofițerul îl trase pe Krabat spre o măsuță, într-una din nișele de la fereastră.

– Vrei vin sau ciocolată, drăguțule?

Krabat se hotărî pentru un pahar de vin roșu. În timp ce ciocnea cu ofițerul, meșterul intră la Principe.

– Dă doamne să reușească, spuse ofițerul.

– Ce să reușească? întrebă Krabat.

– O, dar știți foarte bine, domnișorule. Oare nu se străduiește de săptămâni mai-marele dumneavoastră să-l convingă pe Maiestatea Sa că sfetnicii Domniei sale care vor să încheie pace cu suedezii sunt niște proști și ar trebui trimiși la naiba.

– Așa cred și eu, răspunse repede Krabat, deși habar n-avea despre ce era vorba. Domnii căpitani și colonei care se strânseseră în jurul lor râdeau și îi închinau câte un pahar:

– Pentru războiul cu Suedia! Fie ca Principele să hotărască să luptăm mai departe. De l-om pierde sau de l-om câștiga e tot una, important e să fie război.

Meșterul ieși abia spre miezul nopții. Principele îl conduse până în pragul anticamerei.

– Vă mulțumim, spuse el. Cinstim și dorim sfatul Domniei Voastre, o știți prea bine, chiar dacă a durat ceva timp până ne-am însușit motivele și argumentele Domniei Voastre. Acum hotărârea este definitivă: războiul merge mai departe.

Ofițerii zăngăniră săbiile și-și fluturară tricornurile:

– Vivat Augustus, strigară cu toții. Glorie și onor Principelui Elector! Moarte șvezilor!

Principele Elector de Saxa, un bărbat greoi, cărnos, o namilă de om cu un spate de fierar și cu niște pumni care ar fi făcut cinste oricărui marinar, le mulțumi cu un gest. Și iar i se adresă meșterului cu câteva vorbe ce nu puteau fi înțelese de cei din jur din cauza gălăgiei și care probabil nici nu erau pentru alte urechi, după care îi dădu permisiunea să plece.

Lăsând în urmă curtenii și ofițerii din anticameră, Krabat își urmă stăpânul. Se întoarseră tot pe unde veniseră, trecând pe lângă ferestre și oglinzi mari, prin săli și coridoare, coborâră pe scara interioară de marmură și ajunseră la portalul care dădea spre scara exterioară, unde îl găsiră pe ofițerul care rămăsese înțepenit ca un soldățel de plumb.

– Dă-i liber, Krabat, zise meșterul.

Krabat n-avu decât să pleznească din degete cum învățase la Școala Neagră:

– Stânga 'mprejur, marș! comandă Krabat, iar ofițerul scoase sabia din teacă, prezentă onorul, execută întoarcerea și se îndepărtă în pas de defilare.

Caleașca îi aștepta deja în curte. Grăjdarul raportă că se îngrijise de cai, după poruncă.

– Altfel o pățeai, îi răspunse meșterul. Urcară în caleașcă și Krabat își dădu seama că era iar îmbrăcat în hainele lui obișnuite. Foarte bine, ce să facă la moară cu tricorn, cu sabie și cu veston.

Trecură duruind podul peste Elba. Când ieșiră din oraș și urcară colinele de pe celălalt mal, meșterul o luă peste câmp.

Caii se ridicară din nou de pe pământ și goneau prin văzduh. Luna era la apus, coborâse destul de mult, era aproape să scapete. Tăcut, Krabat se lăsă furat de gânduri. Se uita în jos la satele și orășelele peste care treceau, la lanuri și păduri, la iazuri și la râuri, la câmpii, la mlaștini și la carierele de nisip. Pacea și întunericul domneau în această țară liniștită.

– La ce te gândești? se interesă meșterul.

– Mă gândesc cât de departe poți să ajungi cu Arta Neagră, dacă îți dă putere chiar peste principi și peste regi.

În zarea lumânării de Paști

În anul acela Paștele căzu târziu, abia în a doua jumătate a lui aprilie. În seara de Vinerea Mare, Witko fu primit în Școala Neagră. Krabat nu văzuse în viața lui un corb mai ciufulit și mai slăbănog ca Witko. I se părea cumva că penele bat în roșu, dar asta nu putea fi decât o închipuire.

Sâmbăta Paștelor calfele o petrecură făcându-și rezerve de somn. Spre seară, Juro îi îndopă bine.

– Mâncați cât încape, îi îndemnă Hanzo știți cât trebuie să vă țină de saț.

Era prima dată când Lyschko avu iar voie să mănânce dintr-o strachină cu ceilalți: rânduiala breslei cere ca în noaptea de Înviere cei certați să se împace.

La căderea întunericului, meșterul trimise flăcăii să-și aducă semnul. Totul se petrecu la fel ca în anul care trecuse: iar îi numără meșterul, iar plecară doi câte doi. De data asta, Krabat nimeri cu Juro.

– Unde mergem? întrebă Juro, după ce-și luară păturile.

– Dacă n-ai nimic împotrivă, să mergem la Crucea lui Bäumel.

– Bine, consimți Juro, dacă știi tu drumul. Pe mine nu te poți bizui noaptea. Eu seara sunt bucuros dacă găsesc drumul din casă până la grajd și înapoi.

– O iau eu înainte, zise Krabat. Ține-te după mine și ai grijă să nu te pierzi.

O porniră pe drumul pe care Krabat îl mai făcuse o dată cu Tonda. Nu era greu să treacă prin Mlaștina Scroafei. Abia după ce ieșeau din pădure era greu de găsit drumeagul care ducea pe lângă Schwarzkolm. *În cel mai rău caz*, își zise Krabat, *o luăm de-a dreptul peste câmp.* Dar nu fu nevoie.

Deși era întuneric beznă, ieșiră taman la cărare. Merseră o vreme pe câmp, având în stânga luminile din sat, pe care le lăsară în urmă. Ieșiră la șosea și merseră până la prima cotitură.

– Pe aici ar trebui să fie, zise Krabat.

Înaintau la marginea pădurii, bâjbâind de la un pin la altul. Krabat se bucură când, în sfârșit, simți cu degetele muchiile crucii de lemn.

– Vino încoace, Juro!

Juro se apropie în grabă, împiedicându-se la tot pasul.

– Cum de-ai găsit-o, Krabat? Numai tu ești în stare de așa ceva.

Se scociorî prin buzunare, scoase amnarul și cremenea și aprinseră un mănuchi de vreascuri. La lumina focului, adunară coajă de copac și crengi uscate de pe jos.

– Am să văd eu de foc, zise Juro. La foc și la lemn mă pricep eu, la atâta mă duce mintea și pe mine.

Krabat se înfășură în pătură și se așeză sub cruce. Stătea aici, cum stătuse Tonda acum un an, rezemat de cruce, cu genunchii la gură.

Juro își omora timpul cu povești. Din când în când, Krabat îi răspundea cu câte un *da, zău* sau *i-auzi*. O zicea la nimereală, fără să fie atent, dar Juro părea să se mulțumească cu atâta. Povestea cu zel, ba una, ba alta, câte îi treceau prin minte. Părea că nu-l deranja lipsa de interes din partea lui Krabat.

Krabat era cu gândul la Tonda – și, în același timp, gândul îi zbura la Kantorka. Îi venise în minte fără voia lui și abia aștepta clipa când va auzi glasul dinspre sat, la miezul nopții.

Și dacă n-o s-o audă? Dacă anul ăsta o să cânte altă fată? Dacă o să fie altă Kantorka?

Încercând să-și amintească glasul ei, își dădu seama că lucrul acesta nu mai este posibil, se stinsese, sunetul lui dispăruse, i se șterse din minte. Sau doar i se părea? Aceasta îl durea, iar durerea pe care o simți era ciudată, neobișnuită, ca și cum ar fi fost rănit într-un loc de care până acum nu știuse.

Încercă să-și alunge tristețea spunându-și: *Nu mi-a păsat niciodată de fete și nici de-acum n-o să-mi pese. Altfel cu ce m-aș alege? M-ar paște tot soarta lui Tonda. M-aș trezi pierdut, cu inima grea de durere, iar noaptea, când m-aș uita peste câmpia luminată de lună, aș ieși câteodată din mine însumi, ca să mă duc acolo unde zace sub iarbă cea pe care am nenorocit-o.*

Între timp, Krabat învățase și el arta de a ieși din el însuși. Era una dintre puținele vrăjitorii de care meșterul le-a spus să se ferească, fiindcă se poate ca acela care își părăsește trupul să nu mai fie în stare să găsească drumul înapoi. Nu poți ieși din tine, i-a învățat meșterul, decât după ce se lasă întunericul, dar trebuie să te întorci neapărat înainte de ivirea zorilor.

Cine uită de vreme și întârzie nu va mai afla niciodată drumul înapoi. Trupul lui îi va rămâne închis, va fi îngropat ca mort, iar el va fi osândit să pribegească fără odihnă, între viață și moarte, neputând să se arate, să vorbească sau să se facă simțit în vreun fel. Aceasta era cea mai mare pedeapsă, pentru că și cea mai prăpădită stafie este în stare să ciocănească, să facă să zăngăne oalele, să arunce cu surcele în perete.

Niciodată, făgădui Krabat în gând, *niciodată n-am să ies din mine, orice-ar fi să fie.*

Juro amuțise, ședea lângă foc și abia se mișca. Dacă n-ar fi pus din când în când pe foc câte un vreasc sau câte o coajă de copac, ai fi zis că adormise.

Așa se făcu miezul nopții.

Iar bătură în depărtare clopotele de Paști și iar se înălță din Schwarzkollm glasul de fată. Era glasul pe care Krabat îl cunoștea, pe care îl așteptase și pe care îl căutase zadarnic în amintire.

Acum însă, auzindu-l, se miră cum de putuse să-l uite:

Hristos a înviat din morți...

Krabat asculta cântecul fetelor din sat, împletirea vocilor care își răspundeau, mai întâi una singură, apoi toate împreună, iar cât timp cântau toate, abia aștepta s-o audă iar pe prima.

Oare ce păr o fi având Kantorka, îi trecu prin minte. O fi castaniu? Sau negru? Sau bălai ca spicul de grâu?

Simte dorința să o afle, să o vadă pe fata care cântă, o dorește din toată inima.

Ei și ce dacă ies din mine, cugetă el. *Doar pentru câteva clipe – atât cât să-i văd chipul.*

A și rostit formula magică și simte cum se desprinde de trup, cum iese, e acum un suflet în bezna nopții.

Privește înapoi, spre foc, spre Juro, care mai-mai să aţipească, spre propriul său trup, țeapăn, sprijinit de cruce, nici viu, nici mort. Tot ce înseamnă viață pentru Krabat este aici, afară. Se simte liber, ușor, scăpat de toate și foarte treaz, cu toate simțurile mai treze ca oricând.

Încă se mai îndoiește dacă să-și lase corpul singur. E ca și cum s-ar rupe ultima legătură. Nu-i vine ușor, mai ales că știe că despărțirea poate fi pentru totdeauna. Și totuși se îndepărtează de flăcăul de lângă foc, care îi poartă numele, și se îndreaptă spre sat.

Nimeni nu-l vede, nimeni nu-l poate auzi pe Krabat. El însă vede și aude totul așa de clar încât se minunează de unul singur.

Fetele, cu felinare și cu lumânări în mână, colindă pe uliță încolo și încoace, îmbrăcate de împărtășanie, în negru, de la boneţică până la pantofi, doar cu o panglică albă frunte, peste părul strâns, cu cărare la mijloc.

Krabat se poartă cum s-ar purta dacă ar putea fi văzut. Se lipește de flăcăii din sat, care stau în grupuri pe marginea șoselei și se uită la fete. Flăcăii ba le mai strigă, ba mai aruncă câte o glumă:

– Ia cântați mai tare, abia se aude!

– Aveți grijă cu lumânările, să nu vă pârliți.

– Veniți încoace să vă încălzim nițel, că v-ați învinețit de frig!

Fetele se prefac că nu-i bagă în seamă. Aceasta este noaptea lor, numai a lor. Își văd cuminți de drum, colindând în sus și în jos.

Mai târziu intră în câte o casă să se încălzească. Flăcăii se îmbulzesc să intre și ei, dar gazda îi oprește. Atunci se reped să le privească prin ferestruici. Fetele s-au strâns în jurul sobei, gospodina le îmbie cu gogoși de Paști și cu lapte fierbinte. Flăcăii nu pot să vadă mai mult, căci gospodarul vine iar, cu o prăjină.

– Hai, valea de-aici le zice el. Ia vedeți-vă de drum, dacă nu vreți s-o luați pe spinare!

Flăcăii pleacă bodogănind. Krabat îi urmează, deși el ar putea să stea oricât. Flăcăii așteaptă în vecini, până când fetele or să iasă să-și continue colinda.

Krabat știe acum că părul Kantorkăi este bălai. E subțirică, înaltă și are un fel mândru de a păși, de a-și ține capul drept. Dar Krabat ar fi trebuit demult să se întoarcă la Juro lângă foc. Într-adevăr, asta ar trebui să facă. Însă până acum n-a văzut-o pe Kantorka decât de departe, de la marginea drumului, și tare ar vrea să se uite în ochii ei.

Krabat intră în zarea lumânării din mâna ei. Acum e aproape de ea. Niciodată n-a fost atât de aproape de o fată. Se uită la chipul tânăr, încadrat de boneţica neagră și de panglica albă. Ochii sunt mari, calzi, se uită la el și nu-l văd. Dar poate-l văd...

Krabat știe că trebuie să se întoarcă neapărat la foc. Dar ochii fetei, ochii luminoși în coroana genelor, îl țin strâns, nu se poate despărți de ei. Vocea ei i se pare că vine de foarte departe, nu mai contează de când i-a văzut ochii.

Krabat își dă seama că se apropie dimineața, dar nu se poate desprinde. Știe că-și riscă viața dacă nu se hotărăște să se întoarcă pe loc. Știe și totuși nu poate s-o facă. Până când, din senin, simte că-l fulgeră o durere arzătoare, ca focul, care îl smulge brusc.

Krabat se trezește lângă Juro, la marginea pădurii. Pe dosul mâinii e un tăciune, îl aruncă în grabă în foc.

– Vai de mine, Krabat, se văicărește Juro. N-am vrut să te ard. Dar erai așa de ciudat, dintr-o dată altfel decât te știu. Am vrut să te văd mai bine și ți-am luminat fața cu vreascul ăsta. Dar cum să-mi dea prin minte că o să-ți cadă o bucățică de jar pe mână. Ia să văd, te-am ars rău?

– Merge, răspunse Krabat și scuipă pe arsură. Nu vrea să-i arate lui Juro că în sinea lui îi este recunoscător pentru neîndemânarea lui. Dacă nu l-ar fi ars Juro, acum n-ar fi aci. Durerea l-a făcut să se întoarcă într-o clipită în trupul său și asta în ultimul moment.

– Se luminează, zise Krabat. Hai să facem așchiile.

Tăiară așchiile și le aprinseră:

Te însemn, frate fratele meu,
Cu cărbune din crucea de lemn,
Te însemn
Cu semnul frăției de taină.

La întoarcere întâlniră fetele ducând ulcioarele cu apă. Krabat se întrebă preț de o clipită dacă să intre în vorba cu Kantorka, dar se răzgândi pe dată: era doar cu Juro și nici nu voia să o sperie.

Povești despre Pumphutt

Din nou jugul din fața ușii, din nou palmele și jurământul de supunere față de meșter. Toate acestea, Krabat abia dacă le lua în seamă, gândul lui era în cu totul altă parte. Ochii fetei îl urmăreau, deși se uitaseră doar în lumina lumânării de Paști, fără să-l vadă.

Data viitoare am să mă arăt, își propuse Krabat, *să știe că eu sunt acela la care se uită.*

Sosiseră și ultimii flăcăi, apa se scurgea în scoc, moara porni. Meșterul îi goni la muncă.

Krabat își făcea treaba, dar parcă nu era el cel care cobora sacii din hambar, care turna grăunțele în pâlnie (chiar vărsă o grămadă pe alături) și care, după un timp, începu să nădușească. I se părea că glasul meșterului vine printr-un zid, nu-l atingea. De câteva ori se lovi fără voie de cineva, dus pe gânduri cum era. O dată alunecă de pe prima treaptă a scării podului și se lovi la genunchi, dar abia dacă simți durerea. Își aranjă sacul care era gata să-i cadă de pe umeri și urcă mai departe.

Trăgea ca un ogar. Nu-i păsa că după un timp picioarele i se îngreunaseră, că stropi de sudoare zburau în toate părțile când se scutura, că trebuia să se chinuie de moarte cu blestemații ăștia de saci. Se

purta de parcă nimic din acestea nu l-ar fi privit. Tot ce se petrecea acum la moară era treaba acelui Krabat care zăcuse toată noaptea sub cruce, pe când celălalt Krabat, cel care fusese la Schwarzkollm, era străin și desprins de orice, nu avea de-a face cu nimic, nu înțelegea și nici nu-l interesa nimic din jur.

De data asta, Witko fu cel care se opri cel dintâi, dând semnalul pentru veselia generală.

Krabat se opri mirat, scuipă în mâini și vru să mai înșface un sac. Juro îl înghionti:

– Oprește-te, Krabat!

Lovitura fusese bine țintită, sub umărul stâng, acolo unde te doare cel mai tare. I se tăiase răsuflarea, apoi zise cu vocea sugrumată – simțind cum primul și al doilea Krabat se contopeau din nou:

– Măi, Juro, măi, vezi să nu-ți trag eu una peste... nas, tâmpitule ce ești!

Râd, beau, mănâncă gogoșile de Paști, rumenite în untură. Mai târziu se pun pe joc.

Roata morii se-învârtește
Țac, țac, țac
Și moraru-mbătrânește,
De ce trece, se prostește.
Tinerică și-a luat,
Numai bună de pupat.
Morarul s-a cocârjat.
Numai bună de iubit,
Vai, morarul s-a scrântit.

După o vreme, Staschko îl întrebă pe Andrusch dacă nu are chef să le povestească ceva, poate ceva despre Pumphutt.

– Bine, se învoi Andrusch. Dar mai dați-mi niște vin. Trase o dușcă bună din cană și începu:

– Într-o zi, Pumphutt ajunse la Schleife. Era aici un morar, un zgârie-brânză – trebuie să știți – cum cred că altul nu se mai află pe pământ. Dar – tocmai îmi trece prin minte – poate că Witko nici nu știe cine e Pumphutt.

Witko într-adevăr nu știa. După cum se văzu, nici Krabat.

– Ei, atunci trebuie să vă spun mai întâi despre cine e vorba. Ascultați. Pumphutt, explică el, este o calfă vendă, ca noi toți, din ținutul Spohla, așa cred. E uscățiv, lung cât o prăjină și e așa de bătrân, că nimeni nu-i cunoaște vârsta. Dar dacă te uiți la el, nu-i dai mai mult de patruzeci de ani. În urechea stângă poartă un cercel de aur, mititel și subțirel, abia reușești să-l vezi când se întâmplă să strălucească în soare. În schimb, are o pălărie țuguiată, cât roata carului de mare. De la pălărie i se trage și numele, Pumphutt, adică pălărie umflată, și

după pălărie poți să-l cunoști, sau nu poți, cum am să vă povestesc acușica. M-ați înțeles?

Krabat și Witko dădură din cap.

– Mai trebuie să știți însă că Pumphutt ăsta e vrăjitor, poate cel mai mare dintre vrăjitorii care au trăit cândva în Lausitz, și asta vrea să însemne ceva. Noi toți cei de aici, pușl laolaltă, nu știm nici pe jumătate din cât are Pumphutt la degetul mic. Și cu toate astea, a rămas toată viața o simplă calfă. N-o fi avut chef să se facă meșter sau ceva mai mare, ispravnic sau judecător sau ceva dregător la curte, măcar că i-ar fi fost ușor să se facă orice-i trece prin cap, numai să fi vrut. Însă el nu vrea. Și știți de ce? Fiind calfă, e mai liber, și el vrea să rămână liber, să umble vara de la o moară la alta, după cum îi e voia, să nu-i comande nimeni și nici el să nu comande la nimeni. Așa îi place lui să trăiască și așa mi-ar plăcea și mie, dacă ar fi să-mi aleg eu viața, fir-ar ea să fie de viață!

Calfele erau întru totul de acord cu Andrusch. Să-ți duci viața ca Pumphutt, să fi propriul tău stăpân, să nu trebuiască să joci după cum îți cântă altul, asta le-ar fi plăcut și lor. Mai ales astăzi, când abia îi juraseră iarăși ascultare meșterului, legându-se pentru încă un an la moara din Mlaștina Scroafei.

– Ia începe odată povestea, Andrusch, strigă Hanzo.

– Ai dreptate, frățioare. Mă tem că ocolul a fost cam mare. Ia mai dați-mi o dată cana aia și ascultați aici.

– Care va să zică, Pumphutt ajunse la Schleife, la acel morar pe care l-am pomenit deja, cărpănos din cale afară. Îi părea rău de untul de pe pâine și de sarea din ciorbă. De aceea era veșnic în harță cu calfele, că nimeni nu mai voia să stea la el. Muncă multă, mâncare pe sponci. E doar lucru știut că munca grea nu se împacă defel cu mâncarea subțire.

Pumphutt ajunge deci la morarul ăsta și-l întreabă dacă n-are de lucru.

– De lucru e destul, zice morarul, care ar fi trebuit să știe cu cine are de-a face, văzând pălăria țuguiată și cercelușul. Dar tocmai asta e, că toți care au de-a face cu Pumphutt, abia la urmă își dau seama că trebuiau s-o știe de la început. Bineînțeles că morarul din Schleife habar n-are și-l angajază pe Pumphutt ca ajutor pe trei săptămâni.

Mai erau două calfe și un ucenic, slabi ca niște araci toți trei, cu picioarele umflate de apă. Căci apă e din belșug la moară și e singurul lucru pe care morarul nu-l drămuiește. Pâinea abia ajunge, terciul și mai puțin, carne și slănină nici de leac, doar din când în când câte o fărâmă de brânză și, din joi în Paști, câte o jumătate de scrumbie. Muncesc și ei cum pot, fiindcă sunt săraci lipiți, iar meșterul îi are la mână cu o hârtie, cum că-i datorează bani și de aceea nu pot fugi, așa că stau și rabdă.

Pumphutt rabdă și el o vreme. Aude ucenicul plângând de foame, seară de seară, înainte de a adormi. Vede calfele cum se spală dimineața la fântână, slabe și străvezii, de se vede soarele prin burțile lor.

Într-o zi, când tocmai mâncau de amiază – în cameră să surzești nu alta, căci n-au oprit moara, tocmai umpluseră coșul cu hrișcă – intră morarul peste ei. Abia se apucaseră de zeama chioară, fără nici un gust, cu câteva urzici și câteva fire de lobodă și cinci-șase, poate șapte bobițe de chimion. De acum Pumphutt socotește că i-a venit ceasul.

– Ia ascultă, meștere, strigă el, și arată spre cratița cu supă. De două săptămâni mă uit cum îți hrănești oamenii de la moară. Nu crezi că e cam puțin la atâta muncă? Ia fă bine și gustă și mata, și-i întinde lingura. Morarul se face că n-a înțeles din cauza zgomotului din moară, scutură din cap și face, rânjind, semn către urechi.

Dar rânjetul îi trece una două. Pumphutt, care, vă dați seama, știe mai mult decât să mănânce pâine, bate o dată cu palma în masă și clap!, moara se oprește dintr-o dată, ca și cum nici n-ar fi fost pornită. Totuși apa se aude curgând în scoc și izbindu-se de fofeze. Dar dacă nimeni n-a închis stăvilarul, de ce s-o fi oprit moara?! O fi intrat ceva în mașinărie, numai să nu se fi înțepenit roata cu măsele sau osia.

Morarul și-a revenit din prima sperietură și începe să să se agite:

– Repede băieți, repede. Tu de duci să închizi stăvilarul, noi ceilalți să vedem ce e cu moara. Dar repede, hai, dați-i zor!

– Nu e nevoie, îl oprește Pumphutt foarte calm, și de data asta el e cel care rânjește.

– Cum adică? întreabă meșterul.

– Fiindcă eu sunt acela care a oprit-o.

– Tu?

– Da, eu, Pumphutt.

Ca un făcut, chiar în acel moment, o rază de soare cade peste o anumită ureche și face să strălucească un anumit cercel.

– Tu ești Pumphutt? Morarului i se taie genunchii. Știe prea bine ce pățesc meșterii care își chinuie calfele și le lasă să rabde de foame. *Doamne*, se gândește el, *cum de nu mi-am dat seama când mi-a cerut de lucru. Orb am fost tot timpul!*

Pumphutt îl trimite după hârtie și cerneală. Apoi scrie ce să le dea de-acum încolo calfelor de mâncare:

– Pentru fiecare, o pâine de un sfert de kil pe zi – cântărită bine. Dimineața un terci bun de arpacaș sau de mei fiert în lapte, duminica și de sărbători îndulcit cu zahăr. De două ori pe săptămână carne la amiază și legume pe săturate; în celelalte zile, mazăre sau fasole cu slănină, găluște sau alte mâncăruri sățioase, gustoase, drese cu toate mirodeniile și destul, așa cum se cuvine.

Scrie și scrie, a umplut o foaie întreagă. Îi arătă morarului din Schleife punct cu punct tot ce trebuie să le dea de acum încolo.

– Semnează cu numele tău, îl îndemnă Pumphutt când lista fu gata, și jură că ai să te ții de ea.

Morarul știe că n-are încotro, așa că iscălește și jură.

Pumphutt oprește vraja izbind iar cu palma de masă și clap !, moara o pornește din nou. Lista le-o dă calfelor spre păstrare și-i spune morarului, care de data asta îl înțelege perfect, cu tot zgomotul :

– Ca să fim înțeleși, meștere, ai jurat și jurat rămâne. Să te ferească sfântul să-ți calci jurământul după plecarea mea, că altfel, clap ! Și iar se opri moara, într-o clipită, încât morarul tresări de spaimă. Dar atunci, îi zise Pumphutt, atunci adio pentru totdeauna, și nimeni nu va mai putea să-ți pornească jucăria, ține bine minte.

Zicând acestea, porni din nou moara și-și văzu de drum.

De atunci, se zice că la moara din Schleife calfele o duc bine. Primesc tot ce li se cuvine, nimeni nu mai rabdă de foame și la nici unul nu i se mai umflă picioarele de apă.

Flăcăilor le place povestea despre Pumphutt.

– Încă una, îl îndeamnă ei, mai zi-i. Hai, mai trage o dușcă și dă-i drumul.

Andrusch își umezește gâtlejul și începe iar cu Pumphutt, cum le-a dat o lecție meșterilor din Bautzen și din Sohrau, și din Rumburg, și din Schluckenau. Pentru Pumphutt era o nimica toată să-i îmblânzească pe meșteri, dar pentru calfe o mare ușurare.

Lui Krabat îi veni în minte meșterul lor și călătoria la Principele din Dresda. Se întrebă care ar fi mai tare, dacă Pumphutt ar ajunge din întâmplare la ei și ar fi să-și măsoare forțele.

Târgul de cai cu bucluc

După Paști începură să înnoiască lemnăria din moară. Cu asta, meșterul îl însărcinase pe Staschko, fiindcă el era cel mai iscusit, și-i dăduse ca ajutoare pe Kito și pe Krabat. Din cămară și până la acoperiș, tot ce era din lemn trebuia cercetat, și unde găseau o grindă care stătea să se rupă, un prag gata să iasă din cep, o scândură mâncată de cari, totul era înlocuit sau reparat într-un fel sau altul. Căptușeala scocului trebuia reparată ici-colo, stăvilarul trebuia refăcut și pe deasupra mai era nevoie să construiască și o roată nouă.

Staschko și ajutoarele sale făceau mai totul din bardă, așa cum se cuvine pentru o adevărată calfă de morar. Rareori puneau mâna pe fierăstrău, numai când n-aveau încotro, dar n-o făceau cu plăcere.

Krabat era bucuros că avea o treabă care îl împiedica să se gândească la alte lucruri, adică la Kantorka.

Și totuși se gândea destul de des la ea și îi era teamă să nu-i ghicească ceilalți gândurile. Lyschko cel puțin mirosise ceva, fiindcă într-o bună zi îl întrebă ce pățise.

– Eu? făcu Krabat pe miratul. Cum adică?

– Uite așa, de la o vreme abia dacă asculți când îți vorbește cineva. Am mai cunoscut eu unul, îl durea inima după o fată – umbla la fel ca tine.

– Și eu, răspunse Krabat, străduindu-se să pară cât se poate de liniștit, am cunoscut pe unul care credea că aude iarba cum crește, dar nu erau decât paiele care foșneau în căpățâna lui.

La Școala Neagră, Krabat își dădea toată silința și nu după mult timp știa la fel de mult din Științele Secrete ca și calfele mai vechi. Numai Hanzo și Merten îl întreceau, și, desigur, Michal, care de la începutul anului ajunsese fruntaș, întrecându-i cu mult pe ceilalți.

Meșterul era vădit mulțumit de silința lui Krabat. Îl lăuda adeseori și îl îndemna să continue tot așa.

– Prevăd, zise el în mai, într-o vineri după lecție, că ai să ajungi departe în Arta Artelor. După părerea mea, ești făcut pentru așa ceva. Ce crezi, de ce oare te-am luat cu mine la Curte?

Krabat era mândru că meșterul era mulțumit de el. Era doar păcat că prea rar avea prilejul să pună în aplicare cele învățate la Școala Neagră.

– Pentru asta există leac, zise Meșterul de parcă i-ar fi citit gândurile. Ai să te duci mâine cu Juro la târg la Wittichenau să-l vinzi ca armăsar pentru cincizeci de galbeni. Dar să bagi bine de seamă să nu-ți facă prostovanul vreo poznă.

A doua zi, Krabat și Juro o porniră spre Wittichenau. Krabat își aminti de Blaschke-Vinde-Boi și începu să fluiere voios. Târgul de cai promitea să fie cu haz. De aceea i se părea ciudat că Juro era abătut și pe măsură ce se apropiau de Wittichenau lăsa nasul tot mai în jos.

– Ce e cu tine?

– De ce?

– Fiindcă faci o mutră de parcă te-ar duce la spânzurătoare.

– Ce să fie, ce să fie, zise Juro și-și suflă nasul cu două degete. Mă tem că n-am să reușesc, nu m-am prefăcut niciodată în cal.

– Nu e chiar așa de greu, am să te ajut și eu.

– La ce bun? Juro se oprise din mers și se uita trist la Krabat. O să mă preschimb într-un armăsar, foarte bine, o să mă vinzi cu cincizeci de galbeni – și cu asta gata povestea. Pentru tine, Krabat, dar nu pentru mine. De ce? Foarte simplu. Cum scap eu de înfățișarea de cal, fără ajutorul tău? Tare mă tem că meșterul mi-a copt-o ca să scape de mine.

– Ei, na! îl opri Krabat. Ce prostii îndrugi?

– Ba așa e, îl contrazise Juro. N-am să reușesc niciodată, sunt prea prost.

Ți-era mai mare mila să-l vezi cum stătea pleoștit, cu nasul în jos, vai și-amar de capul lui.

– Ce-ai zice dacă am schimba rolurile, propuse Krabat. Important e să-i ducem meșterului banii, cred că îi e totuna cine pe cine vinde.

Juro era fericit.

– N-am să uit asta toată viața, frate.

– Hai, lasă, îi răspunse Krabat. Dar promite-mi că nu povestești nimănui. Restul n-o să fie prea greu, cred...

Își continuară drumul fluierând, iar când văzură acoperișurile din Wittichenau părăsiră șoseaua și se ascunseră după o șură.

– E un loc bun, zise Krabat, aici nu ne vede nimeni când mă preschimb în cal. Dar ține minte că în nici un caz n-ai voie să mă dai sub cincizeci de galbeni. Și, înainte să mă dai, nu uita să-mi scoți căpăstrul, altfel rămân toată viața armăsar și parcă nu prea-mi surâde.

– Nu te teme, îl asigură Juro, am să fiu cât se poate de atent. Sunt eu prost, dar nu chiar așa.

– Bine, zise Krabat, așa să fie.

Rosti formula magică și se preschimbă într-o mândrețe de cal negru, cu căpăstrul pus și cu o șa splendidă.

– Nu-ți fie de deochi, îl lăudă Juro, parcă ești un cal de paradă.

Văzându-l, geambașii din Wittichenau nu-și credeau ochilor și rămâneau cu gura căscată. Veneau în fugă din toate părțile.

– Cât face?

– Cincizeci de galbeni.

Nu trecu mult și un geambaș din Bautzen era gata să plătească prețul cerut. Dar tocmai când să bată palma, un străin se băgă în negoț. Purta o căciulă poloneză cu blăniță și o jachetă de călărie roșie, încheiată cu fireturi de argint. Părea un colonel ieșit la pensie sau altă persoană de rang.

– Vezi că faci o afacere proastă, îl dăscăli el pe Juro cu o voce răgușită. Armăsarul face mai mult de cincizeci de galbeni – îți ofer o sută!

Negustorul din Bautzen se înfurie. Ce se bagă nebunul ăsta în afacerea lui? Nimeni nu-l cunoștea pe nobilul străin, numai Krabat, el singur știa cine e. Îl recunoscuse imediat, după legătura neagră care îi acoperea ochiul stâng și după glas. Începu să tropăie nervos, să-și fremăte nările. Cum să-l prevină pe Juro? Dar Juro părea să nu observe neliniștea lui Krabat. Se vede că suta de galbeni îl orbise cu totul.

– Ce te mai gândești, îl zori străinul. Scoase o punguță și i-o aruncă flăcăului.

Juro se aplecă în fața nobilului.

– Mii de mulțumiri, domnule, spuse Juro.

Într-o clipită, străinul îi smulse lui Juro căpăstrul din mână și sări direct în șa, în spatele lui Krabat. Îl împunse cu pintenii așa de tare în coaste, încât Krabat se cabră nechezând.

– Nu pleca, domnule, țipă Juro. Căpăstrul! Trebuie să-mi dai căpăstrul!

– Nici un căpăstru! Străinul începu să râdă. Acum îl recunoscu și Juro.

Meșterul îl izbi pe Krabat fără milă cu cravașa și, fără să se mai uite la Juro, o porni în goană.

Bietul Krabat! Meșterul îl alergă peste câmpie, în lung și în lat, îl goni pe unde i se năzări, peste tufișuri și pâraie, prin mărăcinișuri și prin noroaie.

– Am să te învăț eu să asculți!

Când Krabat obosea, meșterul îi trăgea una cu cravașa. Îi dădea pinteni, iar flăcăului i se părea că sunt cuie înroșite în foc.

Krabat se străduia să scape de călăreț, se cabra, se opunea din toate puterile când meșterul trăgea de frâu și se oprea brusc, încercând să-l arunce peste cap.

– N-ai decât, strigă meșterul, de mine nu scapi. Krabat făcu o ultimă încercare, dar nici aceasta nu reuși. Dându-și seama că nu poate scăpa de meșter, se dădu bătut și se cuminți.

Era lac de sudoare, gura îi era plină de spumă, sudoarea îi curgea din coamă, trupul îi aburea, tremura și gâfâia. Din coapse îi curgea sânge, îl simțea cald, cum se prelingea în jos pe picioare.

Meșterul îl opri, îl puse să alerge la trap. Galop la dreapta, galop la stânga, iar trap ușor, apoi la pas și ptrrr!

– Cu mâna ta ți-ai făcut-o. Meșterul descălecă și-i slăbi zăbala. Ia fă-te om înapoi.

Krabat se prefăcu iar în om, dar semnele, juliturile, rănile și vânătăile îi rămaseră.

– Asta ți-e pedeapsa pentru că n-ai știut să asculți. Când îți dau ceva de făcut, o faci întocmai cum ți-am spus, și nu altfel. Data viitoare nu scapi așa ieftin, să ții minte.

Meșterul vorbea serios.

– Și încă ceva, ridică el iar glasul. Nu te oprește nimeni să te răzbuni pe Juro. Ține!

Îi întinse cravașa, se întoarse și, după câțiva pași, se ridică în văzduh. Se prefăcu într-un uliu, care se îndepărta în zbor rapid.

Krabat se îndreptă șchiopătând spre casă.

Din doi în doi pași trebuia să se oprească. Picioarele îi erau de plumb. Toate oasele îl dureau, mușchii îi erau rană vie. Ajuns la

șoseaua spre Wittichenau, se trânti la umbra primului copac să-și tragă sufletul. Oare ce-ar zice Kantorka dacă l-ar vedea acum?

După un timp se ivi Juro, spășit, plin de remușcări.

– Ei, Juro!

Prostovanul se sperie la strigătul lui Krabat.

– Tu ești?

– Da, răspunse Krabat, eu sunt.

Juro se dădu un pas înapoi. Cu o mână arătă spre cravașă, cu cealaltă își acoperi fața.

– Vrei să mă bați? zise.

– Așa ar trebui, răspunse Krabat. Meșterul m-a sfătuit s-o fac.

– Merit să mă snopești în bătaie, ai dreptate, și dacă o faci chiar acum, scap mai repede.

Krabat își trecu mâna peste frunte.

– Și crezi că rănile mi se vindecă mai repede dacă te cotonogesc?

– Dar dacă n-o faci, ce-o să zică meșterul?

– Nu mi-a poruncit-o, răspunse Krabat. M-a sfătuit doar. Ia vino încoace și așază-te lângă mine.

– Cum zici tu, spuse Juro.

Scoase din buzunar o bucățică de lemn sau ce o fi fost și desenă un cerc în jurul lor. După asta însemnă cercul cu trei cruci și cu pentagrama.

– Ce faci? se miră Krabat.

– Ah, nimic, se codi Juro. Asta ne apără de muște și de tăuni, știi, nu-mi place să mă mănânce. Ia arată-mi spinarea.

Îi ridică poala cămășii.

– Vai de mine, dar bine te-a mai aranjat.

Fluieră printre dinți și se scotoci prin buzunare.

– Uite, ar fi aici niște alifie pe care o am tot timpul la mine, un leac de la bunica mea. Vrei să te ung cu ea?

– Dacă tu crezi că ajută, răspunse Krabat. Juro îl asigură:

– De stricat nu poate să strice.

Îl unse cu grijă. Alifia era plăcută, răcoritoare și durerile slăbiră repede. Krabat avea impresia că îi crește piele nouă.

– Ia te uită, se miră el.

– Bunica mea era o femeie deșteaptă. De fapt toți din familia mea sunt deștepți – afară de mine, auzi, Krabat, afară de mine. Când mă gândesc că din prostia mea puteai să rămâi mârțoagă până în vecii vecilor... Se scutură și-și dădu ochii peste cap.

– Ia mai termină cu văicăreala, îi spuse Krabat. Vezi doar că până la urmă am avut noroc.

O porniră spre casă împăcați. Când trecură de Mlaștina Scroafei, înainte de a ajunge la moară, Juro începu să șchiopăteze.

– Trebuie să șchiopătezi și tu, Krabat.

– De ce?
– Ca să nu afle meșterul de alifie. Nimeni să nu afle.
– Bine, dar tu de ce șchiopătezi?
– Fiindcă m-ai omorât în bătaie, ține bine minte.

Vin și apă

La sfârșitul lui iunie începură să construiască o roată de moară nouă. Staschko lua măsura după cea veche, iar Krabat îl ajuta. Fiecare părticică trebuia să fie la fel de mare ca la roata cea veche, fiindcă cea nouă, odată terminată, urma să fie așezată pe osia celei vechi. Își făcuseră atelierul în spatele grajdului cailor, între șopron și șură. Acolo își petreceau zilele, cioplind piesă cu piesă: spițele, obezile, fusceii, măselele, lopețile, după cum le măsura și le desena Staschko.

N-ai voie să te abați nici o câtime, își tot dăscălea el ajutorul, altfel când o fi să pornim moara ne facem de râs.

Se înserа tot mai târziu și când vremea era frumoasă calfele stăteau afară, în fața morii, iar Andrusch le cânta la muzicuță.

În astfel de zile, Krabat tare mult ar fi vrut să se repeadă până la Schwarzkollm. Poate ar fi văzut-o pe Kantorka în fața casei, ea i-ar fi răspuns la binețe, făcându-i cu mâna. Sau poate stătea cu fetele și cântau? Când vântul bătea dinspre Schwarzkollm, lui Krabat i se părea că aude un zvon de cântec din depărtare, dar așa ceva nu era cu putință, pentru că între moară și sat era pădurea.

Măcar de-ar fi găsit un motiv să plece, o ocazie obișnuită, nevinovată, care să nu-i trezească bănuiala lui Lyschko. Poate că într-o bună zi această ocazie se va ivi, fără să se teamă de bănuieli și fără s-o pună în pericol pe Kantorka.

Dacă se gândea bine, nici nu știa prea multe despre ea. Știa bine cum arată, asta da. Cum pășește, cum își ține capul sus, cum îi sună glasul, astea le știa așa de bine, de parcă ar fi cunoscut-o dintotdeauna. Și știa că ea niciodată nu va putea fi smulsă din viața lui, așa cum nu putea fi smuls nici Tonda. Și totuși nu știa nici măcar cum o cheamă. De aceea îi spunea Kantorka, adică solista. Încerca din când în când să-i ghicească numele, îi făcea plăcere să aleagă un nume: Milenka, Raduschka..., Duschenka, da, ăsta ar fi un nume potrivit.

Bine, se gândi Krabat, *bine că nu-i știu numele adevărat. Cât timp nu-l știu, nu pot să-l trădez. Nici treaz și nici în somn, așa cum m-a învățat Tonda mai de mult, când am stat amândoi lângă foc în noaptea de Înviere.*

Încă nu fusese la mormântul lui Tonda. Într-una din dimineți se trezi înainte de ivirea zorilor, se furișă din moară și fugi spre mlaștină. De fiecare fir de iarbă, de fiecare crenguță atârna un strop de rouă. Prin iarba umedă rămânea în urma lui o dâră întunecată.

La răsăritul soarelui ajunse la capătul din vale al Locului Sterp, nu departe de locul unde dăduseră de pământ tare când venise cu Tonda de la turbărie. Pe drum, culesese câteva flori să le pună pe mormântul lui Tonda. În fața lui se întindea un șir de movile lunguiețe, joase, luminate de soarele dimineții. Toate erau la fel, nici un semn, nici o deosebire. Oare pe Tonda îl îngropaseră la capătul stâng sau la cel drept? Distanțele dintre movilițe nu erau egale, era posibil ca mormântul lui Tonda să fie undeva printre ele.

Krabat era nedumerit. Amintirea nu putea să-l ajute nicicum. Când îl îngropaseră pe Tonda, totul era neted, ascuns sub albul zăpezii.

N-a fost să fie, se gândi Krabat. Păși încet de-alungul șirului de movilițe și puse câte o floare pe fiecare. Când ajunse la capăt, mai rămăsese una. O învârti între degete, se uită la ea și zise: *Pentru următorul pe care-l vom îngropa aici.* Lăsă floarea să cadă și înainte ca ea să atingă pământul își dădu seama ce spusese. Krabat se cutremură, dar nu-și mai putea lua vorba înapoi. Floarea zăcea unde căzuse, la capătul de sus al șirului de movilițe, în dreapta, spre marginea pădurii.

La moară se părea că nimeni nu-i observase lipsa, și totuși cineva îl urmărise în secret: Michal. Seara, îl dojeni între patru ochi:

– Morții sunt morți. Ți-am mai spus-o o dată și ți-o repet. Cine moare la moara din Mlaștina Scroafei trebuie uitat ca și cum n-ar fi trăit. Numai așa pot să supraviețuiască ceilalți. Noi trebuie să trăim mai departe. Promite-mi că vei ține seama de asta.

– Îți promit, spuse Krabat și dădu din cap, dar știa bine că nu putea și nici măcar n-avea de gând să-ncerce să-și țină promisiunea.

Puse cap la cap, zilele cât lucraseră la roată făceau trei săptămâni bune. Nu folosiseră nici un cui de fier, piesele, care se potriveau întocmai, fuseseră prinse în cepuri. Când vor lăsa roata la apă, cepurile se vor umfla și vor ține mai trainic decât orice clei.

Staschko se convinse pentru ultima oară că toate măsurile erau exacte și că nu mai lipsea nimic, după care se duse la meșter și-i raportă că roata este gata.

Meșterul hotărî ca roata să fie instalată miercuri. Acum ar fi trebuit să dea de veste la toți morarii din vecinătate și să-i poftească, după cum era obiceiul, la praznic, împreună cu calfele lor. Dar morarul din Mlaștina Scroafei nu se sinchisea de astfel de obiceiuri. *Ce să caute niște străini la moară*, zicea el. *Roata o punem și singuri.*

Până miercuri, Staschko, Krabat și Kito mai aveau destule de făcut. Aveau să clădească o schelă din bârne tari deasupra roții vechi și a

scocului, apoi să se îngrijească de funii puternice, de scripete și de vârtelniță, să pregătească dulapi, role, pârghii și câte altele.

Marți seara, calfele împodobiră spițele roții cu ghirlande verzi, iar la urmă Staschko împleti și câteva floricele. Era mândru de opera sa și dorea ca toți să o știe.

Miercuri dimineață, Juro îi ospătă cu un morman de plăcinte.

– Așa m-am gândit eu, cu ceva bun în burdihan, munca o să meargă mai cu spor. Mâncați pe săturate, dar cu grijă să nu vi s-aplece.

După masă, o porniră spre atelier; meșterul îi aștepta deja acolo. La comanda lui Staschko petrecură pe sub roată lemnele pe care aveau să o ducă, câte trei de fiecare parte a butucului.

– Gata?, întrebă Staschko.

– Gata!, strigară morarul și calfele.

– Să fie într-un ceas bun. Sus cu ea, hei-rup!

Duseră roata până la scoc și o așezară pe iarbă, lângă schelă.

– Cu grijă, comandă Staschko, să nu se desfacă.

Michal și Merten se urcară pe schelă și ridicară osia cu roata veche cu niște scripeți, atârnând-o de o grindă. Ceilalți traseră cu pârghiile roata de pe osie, peste capătul din față, o scoaseră din lăcașul ei și o duseră de acolo.

Ridicară apoi roata nouă, o duseră la scoc și o coborâră până ce butucul ajunse la înălțimea osiei. De acum nu mai aveau decât să petreacă osia prin inelul butucului. Staschko era lac de sudoare din cauza emoției. Coborâse în scoc, împreună cu Andrusch, și le striga de acolo:

– Un pic mai la stânga... cum încet... mai aproape... acum mai jos cam un lat de palmă... atenție să nu-i stricați muchiile!

Totul merse bine, până când, dintr-o dată, Andrusch se apucă cu mâinile de cap și trase o înjurătură.

– Uită-te și tu ce cârpăceală ați făcut, strigă el către Staschko, arătând spre gaura butucului. Pe acolo nu poți să bagi decât o coadă de mătură, nicidecum fusul unei roți de moară.

Staschko se sperie grozav. Măsurase doar totul cu multă grijă, și iată că gaura de la inelul butucului era prea mică, până și Juro și-ar fi dat seama, chiar după ochi.

– Nu... nu înțeleg, bâlbâi Staschko.

– Nu? întrebă Andrusch.

– Nu, răspunse Staschko.

– Ba eu înțeleg, zise Andrusch râzând. Ceilalți își dăduseră seama de la început că Andrusch făcuse o glumă. Plesni din degete și iată că totul era iar în ordine. Gaura butucului avea mărimea corespunzătoare și roata se potrivi întocmai pe fus.

Staschko nu era supărat pe Andrusch. Era doar bucuros că trecuse partea cea mai grea. Ce mai rămăsese era o nimica toată. Calfele

aduseră fusul la locul lui, îndepărtară frânghiile și fixară roata cu pene și cu cepuri. Mai traseră câteva ciocane întărind penele și gata.

Meșterul lucrase umăr la umăr cu ceilalți. Acum se urcă pe schelă, și Juro trebui să-i aducă vin. Stând deasupra scocului, meșterul închină cu ulcica plină. Bău o înghițitură în sănătatea calfelor, iar restul îl vărsă peste roata împodobită.

– Întâi vin și apoi apă! strigă el. Haideți s-o pornim!

Hanzo dădu drumul la stăvilar și în chiotele calfelor roata cea nouă se puse în mișcare.

După ce terminară treaba, calfele scoaseră masa lungă și băncile din odaia lor în fața morii, iar Lyschko și Witko aduseră jilțul meșterului și-l așezară pe iarbă, în capul mesei. Apoi flăcăii se spălară în iaz și în timp ce se ferchezuiau și se îmbrăcau cu cămăși și halate curate, în bucătărie, Juro făcu ultimele pregătiri pentru masa de sărbătoare.

La udarea roții mâncară friptură și băură vin. Petrecură sub cerul liber până seara târziu. Meșterul era foarte bine dispus și avea chef de vorbă. Îi lăudă pe Staschko și pe ajutoarele sale. Găsi o vorbă bună chiar și pentru Juro, prostovanul: că friptura ți se topea în gură și că vinul era o binefacere. Cântă împreună cu flăcăii, spuse snoave, îi îmbie la băut și bău mai mult decât ei toți.

– Bucurați-vă de viață, băieți. Mă apucă invidia, nu alta, când mă uit la voi. Nici nu știți ce bine o duceți.

– Cine, noi? întrebă Andrusch și se apucă cu mâinile de cap. Ia auziți, fraților. Meșterul ne invidiază!

– Pentru că sunteți tineri.

Meșterul se întristase, dar pentru scurt timp; apoi începu să povestească despre timpul când era el ucenic, cam de vârsta lui Krabat.

– Aveam pe atunci un prieten bun, trebuie să știți, îl chema Jirko. Am învățat împreună la moara din Commerau. Mai târziu am pornit tot împreună în drumeție, am bătut ținutul Lausitz în lung și în lat, apoi Silezia, am trecut până și în Boemia. Întotdeauna când ajungeam la un morar îl întrebam dacă are de lucru pentru doi, căci de unul singur nu ne-am fi angajat nici eu, nici Jirko. Cât eram împreună, totul era mai ușor și era și mai vesel. Jirko găsea întotdeauna ceva de râs. Dar la muncă putea să tragă, când era nevoie, și pentru trei. Iar fetele erau moarte după noi, nici nu vă puteți închipui.

Meșterul se luase cu povestea. Din când în când se oprea, trăgea o dușcă și iar o pornea: cum au nimerit el și Jirko într-o zi la o Școală Neagră unde au învățat șapte ani vrăjitoria și cum au pornit-o iar prin țară.

– Odată, începu meșterul, ne angajasem la o moară pe lângă Coswig, când într-o zi trecu Principele Elector, cu alaiul de vânătoare. Făcuseră

popas la umbră, în poiana din spatele morii. Noi, calfele, printre care Jirko și cu mine, ne ascunsesem în tufișuri și ne uitam la ei cum benchetuiau.

Doi slujitori așternuseră o față de masă pe iarbă, iar principele și musafirii se așezaseră împrejur și mâncau din farfurii de argint: pateuri de prepeliță cu trufe, vânat, trei feluri de vinuri, iar la desert cofeturi. Toate fuseseră aduse pe cai, în ditamai coșurile.

Când doamnele și domnii au terminat masa, principele – pe atunci era tânăr – a scos un râgâit puternic, ca semn că era sătul și mulțumit, și a declarat că după un asemenea prânz copios la iarbă verde se simte puternic cât doisprezece boi la un loc. Văzându-ne pe noi băieții cum ne holbam la ei, a strigat să-i aducem o potcoavă, dar repede, că se sparge de atâta forță.

Noi știam din auzite că Înălțimea Sa era în stare să rupă o potcoavă de fier cu mâinile, uite așa: trosc!. Puteam să ne dăm seama pentru ce-i trebuie, iar Jirko a dat fuga la grajd și i-a adus o potcoavă.

– Poftiți, Înălțimea Voastră.

Principele a apucat potcoava cu amândouă mâinile. Vânătorii, care stăteau mai la o parte lângă cai și lângă câini, săriseră și ei și așteptau cu cornurile pregătite și cu buzele țuguiate – iar în momentul în care principele a rupt-o, au început să sufle din răsputeri, umflându-și obrajii ca niște baloane. În sunetul cornurilor de vânătoare, principele a ridicat triumfător cele două jumătăți de potcoavă, arătându-le tuturor. După asta a întrebat domnii din alaiul de vânătore dacă este cineva printre ei care să facă la fel.

Toți au răspuns că nu, doar pe Jirko, ca de obicei, îl mânca spinarea. Se înfățișă în fața Principelui și zise:

– Cu voia Domniei Voastre, eu pot face ceva mai grozav: pot să lipesc potcoava la loc.

– Mare scofală, zise principele, asta poate face orice fierar.

– Într-adevăr, cu foale și cu foc, aprobă Jirko, dar nu cu mâna goală.

Fără să aștepte răspunsul principelui, îi ia din mână cele două jumătăți, le lipește una de alta, bolborosește ceva și-i întinde Principelui potcoava.

– Poftiți, Înălțimea voastră, zice el.

Principele i-o smulge din mână, se uită la ea, o răsucește pe toate părțile. Potcoava este întregă, ca turnată.

– Ei na, mârâie el. Doar n-oi vrea să credem că ține.

Vrea s-o mai rupă o dată. *Nu poate fi prea greu*, se gândește el. Dar se vede că nu ținuse seama de Jirko. Se opintește din toate puterile, vinele de la gât i se umflă de un deget. Sudoarea îi curge de pe frunte, iar ochii mai-mai să-i iasă din orbite. Se face roșu la față ca un curcan, apoi vinețiu. Buzele-i sunt albe de efort și subțiri ca două linii trase cu creta.

Apoi, dintr-o dată, Înălțimea-Sa aruncă potcoava. E galben ca ceara de furie.

– Caii! porunceşte el. Plecăm!

De abia a putut să se urce în şa, aşa de slăbit era Luminăția-Sa. De atunci, întotdeauna a făcut un ocol în jurul morii din Coswig.

Meşterul îi dădu înainte cu băutura şi cu istorii din vremea cât era calfă, despre el şi despre Jirko, mai ales despre acesta. Până când Michal îl întrebă ce s-a ales din acel Jirko. Se făcuse târziu, stelele se iveau pe cer, iar luna se ridicase peste acoperişul ţuguiat al grajdului de cai.

– Vrei să ştii ce s-a-ntâmplat cu Jirko?!, întrebă meşterul, apucând ulcica de vin cu amândouă mâinile. L-am omorât.

Flăcăii săriseră de pe bănci.

– Da, repetă meşterul. L-am omorât cu mâna mea. Într-o zi am să vă povestesc cum am ajuns să fac asta. Dar acum mi-e sete, daţi-mi vin, vin!

Turnă în el, fără să mai scoată o vorbă, până se prăbuşi în jilţul său, ţeapăn ca un mort.

Privindu-l, băieţii se cutremurară. Nu se putură hotărî să-l ducă în casă, aşa că îl lăsară afară în jilţ. Dimineaţă, meşterul se trezi de unul singur şi se furişă în casă.

Lupta de cocoşi

Uneori se întâmpla să mai nimerească la moara din Mlaştina Scroafei calfe de morari ca drumeţi şi să-l roage pe meşter să-i găzduiască şi să-i ospăteze cum se cuvenea după rânduiala breslei. Dar la meşterul de la Apa Neagră n-aveau noroc. Deşi ar fi fost obligat să dea oricărei calfe în drumeţie hrană pentru o zi şi găzduire pentru o noapte, nu se ţinea de rânduială, ba din contra, îi alunga cu vorbe batjocoritoare. Se răstea la ei spunându-le că nu vrea să aibă de-a face cu nişte pierde-vară şi nişte vagabonzi, pentru de-alde din ăştia n-are nici pâine în dulap, nici terci în ceaun. Să se ducă imediat la toţi dracii, până nu pune câinii pe ei de-i fugăresc până la Schwarzkollm.

De obicei asta era destul ca să scape de ei. Dacă vreunul îndrăznea totuşi să se ia în colţi cu el, meşterul ştia ce are de făcut ca bietul om să se creadă imediat înconjurat de duhăi şi s-o rupă la fugă ţipând şi apărându-se cu toiagul de drumeţie.

– N-am nevoie de iscoade, obişnuia să spună meşterul, şi nici de hămesiţi care nu fac nici o treabă.

Era luna lui cuptor, o zi cu zăpușeală, ca de plumb. Peste Mlaștina Scroafei atârnau zdrențe de nori, aerul era vâscos, abia puteai să respiri. Dinspre iaz venea un iz puternic de alge și de mocirlă. În curând avea să vină furtuna.

După masa de prânz, Krabat se întinsese un pic la umbra sălciilor de pe malul iazului. Stătea lungit în iarbă, cu fața în sus și cu mâinile împreunate sub cap și mesteca un fir de iarbă. Îl trăgea a somn, se simțea vlăguit și ochii i se închideau.

Când să adoarmă auzi cum se apropie cineva fluierând vioi. Deschise ochii și văzu un drumeț în fața lui, o calfă.

Străinul, ceva mai în vârstă, înalt, uscățiv, cam oacheș, ai fi zis că e țigan. Purta o pălărie înaltă, țuguiată, iar în urechea stângă avea un cercelus de aur. Încolo era îmbrăcat ca toate calfele de morar, cu pantaloni largi de in, cu toporișca la brâu, cu bocceaua petrecută cu o curea peste umărul stâng.

– Bun găsit, frate, îi strigă el lui Krabat.

– Bine ai venit, îi răspunse Krabat căscând. Dincotro și încotro?

– Dincolo, încoace, zise străinul. Ia du-mă la meșter.

– E în odaia lui, zise Krabat alene, fără să se ridice. Cum intri, prima ușă pe mâna stângă. N-ai cum să greșești.

Străinul îl măsură cu un zâmbet batjocoritor.

– Fă ce ți-am spus, frate, și du-mă la el.

Krabat simți că de la străin pornea o forță puterincă, silindu-l să se scoale și să-i arate drumul, așa cum îi ceruse.

Meșterul stătea în odaia lui, în capul mesei. Când Krabat intră cu străinul, meșterul ridică ochii supărat. Pe străin, asta nu părea să-l deranjeze.

– Plecăciune, strigă el scoțându-și pălăria. Îți aduc, meștere, salutul meu și te rog, după rânduiala breslei, să-mi dai merinde și găzduire pentru la noapte.

Meșterul îi arătase ușa cu vorbele lui obișnuite, dar străinul nu părea impresionat.

– Poți să mă scutești de minciuna cu câinii, zise el. Știu că n-ai câini. Îmi dai voie?

Cu aceasta se așeză fără să mai aștepte pe scaunul din celălalt capăt al mesei. Krabat nu mai înțelegea nimic. Cum de răbda meșterul așa ceva? Ar fi trebuit să sară în sus, să pună mâna pe bâtă și să-l alunge din moară.... De ce nu se mișca?

Cei doi bărbați stăteau muți, față în față și se fixau plini de ură, peste tăblia mesei, gata în orice clipă să sară cu cuțitul unul la celălalt.

Afară bubui primul tunet, departe încă, un mârâit înfundat, abia auzit.

Ușa se deschise și intră mai întâi Hanzo. După el veni Michal, apoi Merten. Unul câte unul se adunară toți în odaia meșterului, până ce

numărul fu complet. Mai târziu aveau să spună că îi apucase pe neașteptate dorința să-l vadă pe meșter, îi apucase așa din senin și-i adusese în odaie pe fiecare dintre ei.

Furtuna se apropia, rafale de vânt zgâlțâiau geamurile, primele fulgere zvâcneau. Străinul își țuguie buzele și scuipă pe masă. În locul unde scuipase stătea un șoarece roșcat.

– Hai, morare, scuipă și dumneata!

Morarul scuipă un șoarece negru, cu un singur ochi, ca și el. Șoarecii alergau unul în jurul celuilalt, încercând să se muște de coadă: cel roșu pe cel negru și cel negru pe cel roșu. Cel negru era gata-gata să muște, când străinul plesni din degete.

În locul șoarecelui roșcat, pe masă era un motan, tot roșcat, gata să sară. Șoarecele negru se prefăcu și el în motan, tot negru și tot chior de un ochi. Motanii se năpustiră cu ghearele scoase, unul asupra celuilalt.

Lovituri cu labele, cu ghearele, mușcături.

Roșcatul țintea spre singurul ochi al motanului negru. Sări la el mieunând și nu lipsi mult să i-l scoată.

De data asta, meșterul fu cel care plesni din degete. Dintr-o dată, în locul motanului negru apăru un cocoș negru. Dând din aripi și bătând furios cu ciocul și cu ghearele, trecu la atac, încât motanul roșcat se retrase îngrozit, dar nu pentru mult timp, căci străinul plesni și el din degete. Pe masă erau acum doi cocoși: unul roșu, celălalt negru, amândoi cu crestele umflate și cu penele înfoiate.

Furtuna se porni, dar calfele nici n-o luau în seamă, furați de lupta aprigă dintre cocoșii care se izbeau cu piepturile în zbor, se loveau cu ciocurile și cu pintenii, se apărau cu aripile, de săreau fulgii, într-un vacarm de neînchipuit.

În sfârșit, cocoșul roșu reuși să sară în spinarea celui negru. Se prinsese cu ghearele de penele adversarului și-l ciupea fără milă, îl lovi cu ciocul cu o furie oarbă, până când cel negru o rupse la fugă. Roșcatul după el prin moară, spre mlaștină.

Ultimul fulger sfâșie cerul, tunetul bubui ca o mie de tobe, apoi se se făcu liniște deplină. Se auzea numai ploaia fâșiind în fața ferestrei.

– Meștere de la Apa Neagră, zise străinul, ai pierdut duelul. Acum vezi că mi-e foame și adu-mi de mâncare, dar repede și nu uita nici vinul.

Meșterul se ridică din jilț, alb ca varul. Îi aduse cu mâna lui pâine, șuncă, o bucată de carne afumată, brânză, castraveți și ceapă. Apoi aduse din beci o cană de vin roșu.

– Prea acru, zise străinul, după ce gustă din el. Adu-mi din cel din butoiașul pe care l-ai ascuns în colțul din dreapta. Știu că l-ai păstrat pentru ocazii speciale și azi e o ocazie specială.

Meșterul se supuse scrâșnind din dinți. Pierduse lupta și nu avea ce să facă.

Străinul își văzu liniștit de masă, meșterul și calfele se holbau la el. Stăteau ca pironiți, fiecare unde apucase, și nu-și luau ochii de la el. În sfârșit, străinul dădu farfuria la o parte, se șterse cu mâneca peste gură și zise:

– Ah, bună mâncare și pe săturate! Sănătate, fraților. Ridică paharul și închină către calfe. Iar mata, i se adresă el meșterului, de acum încolo să te uiți mai bine când arăți ușa unui străin – ține minte asta de la Pumphutt!

Cu aceasta se ridică, își luă toporișca și bocceaua și ieși din moară. Krabat și calfele se repeziră după el, lăsându-l pe meșter singur în odaia lui.

Afară, furtuna trecuse, soarele strălucea deasupra mlaștinii umede, aerul era dulce, ca apa din fântână.

Pumphutt își vedea de drum, fără să se uite înapoi. Trecu peste pajiștea spălată de ploaie, direct spre pădure, fluierând vesel. Din când în când, cercelușul său strălucea în soare.

– Ce v-am spus, zise Andrusch. Cine are de-a face cu Pumphutt, abia după aceea își dă seama că ar fi trebuit să o știe de la început.

Meșterul se închise în camera neagră și nu ieși de acolo trei zile și trei nopți. Calfele umblau prin casă în vârful picioarelor. Văzuseră cu toții cum Pumphutt îl bătuse pe meșter la vrăji și-și puteau închipui că de acum încolo nu vor mai avea zile bune cu el.

În a patra seară, buba se sparse. Meșterul apăru tocmai când stăteau la cină și, fără să-i lase să termine de mâncat, începu să strige la ei. Se vedea că era băut. Duhnea a băutură de la o poștă. Era palid ca un mort, neras, cu obrajii supți.

– La muncă! N-ați pornit încă? Așteptați să vă duc în ghionturi? Haide, porniți moara, turnați grâu. Toate ulucele să meargă și vai de voi dacă vă prind lenevind.

Flăcăii trebuiră să robotească toată noaptea. Meșterul îi zorea fără milă. Îi gonea de colo până colo, striga la ei, îi înjura, îi blestema și-i amenința cu tot felul de pedepse. Toată noaptea se ținu după ei, fără răgaz, nu-i slăbi o clipă.

Când se crăpă de ziuă, flăcăii erau morți de oboseală. Aveau impresia că oasele le-au fost zdrobite cu bâta și nu era unul care să nu gâfâie. Meșterul îi trimise în dormitor să se odihnească.

Peste zi îi lăsa în pace, dar seara totul o luă de la capăt. Noapte de noapte. De cum se lăsa întunericul, meșterul îi mâna la treabă și până dimineața îi punea să robotească, înjurați, batjocoriți și hăituiți de colo până colo.

Numai în noaptea de vineri spre sâmbătă îi lăsa liberi, pentru lecțiile de Arta Neagră, care continuau să se țină. Atât că flăcăii erau așa de obosiți, încât chiar corbi fiind, abia se puteau ține treji pe bară. Unii chiar adormeau de oboseală.

Meșterului nici că-i păsa. Cum și cât învățau, era treaba lor. Doar o dată, când Witko adormise și căzu de pe bârnă, se simți obligat să-l dojenească.

Dintre toți, Witko suporta cel mai greu munca de noapte, fiindcă era în creștere. Michal și Merten încercau să-l mai ajute ; Hanzo, Krabat și Staschko căutau și ei să-i ușureze munca pe cât puteau, dar meșterul era pretutindeni și nu-i scăpa nimic.

De Pumphutt nu pomenea nimeni. Dar calfele știau că meșterul îi pedepsea pentru că fuseseră martori la înfrângerea lui.

Trecură astfel câteva săptămâni, până la prima noapte cu lună nouă din septembrie. Ca de obicei, sosise Cel cu pana de cocoș. Flăcăii se apucară de treabă, meșterul se urcase pe capră. Puse mâna pe bici și începu să pocnească. Calfele alergau tăcute, descărcând sacii din car, îi goleau în pâlnia uluculuí mort și se grăbeau înapoi să ia alții. Totul decurgea ca de fiecare dată în nopțile cu lună nouă, dar mai încet, se înțelege. La cumpăna spre a doua oră a zilei, Witko nu mai rezistă. Tocmai ducea unul din ultimii saci în spate, când se clătină și căzu leșinat, la jumătatea drumului dintre car și moară. Zăcea gâfâind în iarbă, cu fața în jos. Michal îl întoarse pe spate și-l descheie la guler.

– Mă, tu de colo, strigă meșterul, ridicându-se de pe capră. Cum îți permiți ?

Michal se ridică :

– Mai întrebi ?, rupse el tăcerea nopților cu lună nouă. Ne tot silești de săptămâni să robotim, noapte de noapte – cum să nu se îmbolnăvească băiatul ?

– Taci, strigă meșterul. Îi trase una cu biciul, Șfichiul se încolăci în jurul gâtului lui Michal.

– Încetează ! răcni Cel cu pana de cocoș.

Era prima dată când Krabat îl auzi pe străin vorbind. Vocea lui suna ca sfârâitul cărbunilor aprinși pe vatră, ca scrâșnetul zăpezii pe ger. Simți cum îl trec fiori de gheață, având totodată impresia că se perpelește în flăcări.

Cel cu pana de cocoș îi făcu semn lui Michal să-l dea pe Witko la o parte, îi smulse meșterului biciul din mână și îl împinse de pe capră. În locul băiatului, pe care Michal îl duse la culcare, trebui să muncească meșterul, cot la cot cu calfele, cum o făcea și între Anul Nou și Paști. Și băieților le părea foarte bine.

La capătul rândului

Din ziua următoare, calfele au fost lăsate în pace. Numai semnul de la gâtul lui Michal amintea cum îi chinuise meșterul noapte de noapte, ca pe hoții de cai. Puteau iarăși să-și vadă de treburi ziua, ceea ce nu le venea prea greu, și să se odihnească noaptea. Iar seara erau liberi, putea să facă tot ce le poftea inima: să cânte la muzicuță, să spună povești sau să cioplească linguri de lemn. Totul era ca mai înainte. Băsicile din palme se vindecaseră, rănile de pe piept și de pe spinare se închiseseră. La lecțiile de vineri seara se dovedeau silitori când meșterul le citea din Koraktor, și, când îi asculta, Juro era de cele mai multe ori singurul care se bâlbâia și nu știa mai departe, dar asta era o poveste veche și nimeni nu se aștepta la altceva.

La câteva zile după Sf. Mihail, s-a întâmplat ca morarul să-i trimită pe Petar și pe Krabat la Hoyerswerda, să cumpere un butoiaș de sare și alte lucruri trebuincioase la bucătărie. Nici unuia dintre băieți nu îi era îngăduit să plece singur, astfel că ori de câte ori se ivea vreo treabă în afară, morarul trimitea cel puțin doi dintre ei. O fi avut el motivele lui – sau poate că așa i se cerea.

Flăcăii înhămară roibul la brișcă și o porniră de cum se crăpă de ziuă. Mlaștina Scroafei era cufundată în ceață. Cum ieșiră din pădure, soarele se înălță și ceața se risipi.

În fața lor apăru Schwarzkollm.

Krabat spera să o vadă pe Kantorka. Cât timp merseră prin sat, se uită tot timpul după ea, dar degeaba. Nu era nici cu fetele care puseseră gălețile jos și stăteau de vorbă la fântâna din vale, nici la cea din deal. Nu se ivi nicăieri în dimineața aceasta. Krabat era abătut, tare ar fi vrut să o vadă, fiindcă de la Paști trecuse atâta timp.

Poate am noroc s-o văd după-amiază, la întoarcere, se gândi el. Dar poate că era mai bine să nu-și pună prea mari speranțe, ca să nu-i pară rău după aceea.

După-amiază, când se întoarseră de la Hoyerswerda cu sarea și cu celelalte lucruri, se întâmplă totuși să i se împlinească dorința. Kantorka stătea, nu departe de fântâna din vale, cu un coșuleț de paie în mână, înconjurată de găini care cotcodăceau și cărora le dădea de mâncare: Pui, pui, pui!

Krabat o recunoscu de la prima privire. O salută înclinând capul, în treacăt, fiindcă Petar n-avea voie să observe nimic. Fata îi răspunse la fel, amabilă desigur, așa cum saluți un străin, dar găinile cărora trebuia să le dea de mâncare erau de zece ori mai importante pentru ea.

Printre găini îți sărea în ochi o mândrețe de cocoș roșu, care ciugulea cu zel boabele de la picioarele fetei. Krabat îl invidia grozav și, în clipa asta, dacă ar fi fost posibil ar fi schimbat bucuros locul cu el.

Toamna a fost lungă, neprietenoasă, rece și cenușie, cu multă ceață și cu ploi. Profitară de cele câteva zile cât de cât mai uscate ca să aducă turba pentru iarnă. Restul timpului și-l petreceau în moară, în hambar, în grajd, în podul de măcinat sau în șopron. Fiecare era bucuros când avea ceva de lucru înăuntru și nu trebuia să stea afară în ploaie.

Deși Witko se înălțase mult din primăvară, rămăsese tot costeliv.

– Trebuie să-i punem o cărămidă în cap, zise Andrusch, să nu crească până la nori.

Staschko, la rândul lui, propuse să-l îndoape ca pe o gâscă de Sf. Martin, căci are nevoie de slănină pe coaste și de carne pe fund, ca să nu treacă drept sperietoare de ciori.

De la un timp îi apăruse și lui Witko primul puf pe bărbie și deasupra buzei de sus, roșu aprins, bineînțeles. El nu-i dădu nici o importanță, în schimb pe Krabat lucrul acesta îl preocupa. Vedea acum clar cum poate un băiat să crească într-un an cât alții în trei.

Prima zăpadă din acest an se așternu destul de târziu, în noaptea de Sân Andrei. Din nou, calfele de la Moara din Mlaștina Scroafei fură cuprinse de marea neliniște, erau iar tăcuți și morocănoși. Se luau la harță din te miri ce, zilele în care să nu sară unii la alții cu pumnii erau tot mai rare, de la o săptămână la alta.

Krabat își aminti ce-i spusese Tonda cu un an în urmă. Erau oare înspăimântați din nou, fiindcă unul dintre ei era sortit să moară?

Cum de nu-i venise gândul mai devreme, o știa doar: Locul Sterp cu șirul de movilițe scunde. Parcă erau șapte, ba parcă opt, ori poate mai multe, nu le numărase. Acum înțelese groaza băieților, o simți și el. Oricare dintre ei putea fi sortit pentru anul acesta, afară de Witko, poate. Dar cine? Și de ce oare?

Krabat nu îndrăzi să întrebe pe nimeni, nici măcar pe Michal.

Dar tot mai des punea mâna pe briceagul lui Tonda: îl deschidea și îi cerceta tăișul. Era curat și așa rămânea. Deci el, Krabat, părea a fi în afara oricărui pericol. Numai că asta se putea schimba de azi pe mâine.

În magazia de lemne era pregătit un sicriu. Krabat îl descoperise din întâmplare, când se dusese să ia niște lemne în Ajunul Crăciunului. Era acoperit cu o cergă și nici nu l-ar fi observat dacă nu se lovea de el la fluierul piciorului.

Cine să-l fi făcut? De când se afla aici? Oare cui îi era menit?

Întrebarea îl chinui pe Krabat toată ziua și noaptea în vis.

Krabat găsește în magazia de lemne un sicriu. Un sicriu de brad, ascuns sub o cergă. Ridică ușurel capacul și se uită înăuntru: sicriul e gol.

Se hotărăște să-l distrugă. Nu poate suferi să știe că sicriul stă acolo și așteaptă pe cineva. Krabat pune mâna pe toporișcă și se apucă de treabă. Desface scândură după scândură, le despică de sus până jos, pe cât se poate, le face surcele, bune de aprins focul. Vrea să le adune într-un coș și să i le ducă lui Juro la bucătărie, să le pună pe foc.

Dar cum se întoarce să caute un coș, poc! surcelele s-au împreunat la loc și sicriul e ca la început, întreg, neatins.

Krabat pune din nou mâna pe toporișcă și-l face fărâmi a doua oară. Dar cum termină treaba, iar poc!, și sicriul e din nou întreg.

Plin de furie, Krabat se apucă a treia oară de treabă. Dă cu toporișca de sar așchiile în toate părțile, până nu mai rămâne decât un maldăr de surceluțe. Dar ce folos? Poc! Sicriul s-a refăcut, fără nici o zgârietură, și îl așteaptă pe cel căruia îi e sortit.

Pe Krabat îl apucă groaza – o ia la fugă spre Mlaștina Scroafei. Ninge, viscolul îl orbește. Krabat nu știe încotro îl duc picioarele. Se teme că sicriul îl urmărește. După un răstimp se oprește și ascultă. Nu se aude clămpănit de scânduri. Dar nu departe de el aude un scrâșnet și un fojgăit, de parcă cineva ar săpa în nisipul înghețat.

Krabat se îndreaptă într-acolo și se apropie de Locul Sterp. Întrezărește, prin viscol, o făptură care sapă o groapă cu târnăcopul și cu lopata, la capătul de sus al șirului de movilițe, înspre marginea pădurii – unde căzuse astă-vară floarea de stupiniță. Krabat are impresia că-l recunoaște, știe că e una dintre calfe, dar din cauza viscolului nu-și dă seama care.

– Hei, vrea să strige, care ești acolo?

Dar glasul nu-l ascultă, nu poate scoate nici un sunet. Și nici să meargă nu mai poate, nici un pas. A încremenit, picioarele i-au înghețat pe pământ, nu reușește să se desprindă.

– Ia uite drăcie, își zice în sinea lui. N-oi fi ologit? Trebuie neapărat să mai fac câțiva pași, trebuie, trebuie...

Începe să nădușească, se chinuie din răsputeri. Picioarele nu-l ascultă. Orice ar face, nu reușește să se urnească din loc. Și ninge, ninge, ninge de-l înăbușă.

Krabat se trezi lac de sudoare. Aruncă pătura de pe el, își smulse cămașa umedă și merse la fereastră să se uite afară.

Se crăpa de ziuă. Era prima zi de Crăciun. Ninsese toată noaptea de Ajun, iar în zăpadă se vedeau urme proaspete care duceau spre mlaștină.

Mergând la fântână ca să se spele, îl întâlni pe Michal, care venea spre moară cu târnăcopul și cu lopata pe umăr. Mergea aplecat de spate, târșindu-și picioarele, palid de moarte.

Krabat vru să îngaime ceva, dar Michal îi făcu semn să-l lase în pace. Se înțelegeau și așa, fără cuvinte.

De atunci Michal parcă era altul. Se îndepărtă și de Krabat, și de ceilalți, chiar și de Merten. Parcă se ridicase un zid între ei, parcă se desprinsese de ei toți.

Așa sosi noaptea de Anul Nou.

Meșterul dispăruse de dimineață și nu se mai arăta. Veni noaptea, calfele merseră la culcare.

Krabat se hotărâse să rămână treaz, dar adormise și el la fel ca toți ceilalți. Se trezi la miezul nopții și-și încordă auzul.

Un huruit înăbușit prin casă – un țipăt – și iar liniște.

Merten, ursanul cu umerii lați, începu să plângă în hohote, ca un copil.

Krabat își trase pătura peste cap, își încleștă degetele în așternut și își dori să fi murit.

În dimineața de Anul Nou îl găsiră pe Michal. Zăcea în magazia de făină: cumpăna cântarului căzuse de sus și-i rupsese gâtul.

Îl întinseră pe o scândură și-l duseră în odaie, unde își luară rămas bun de la el.

Juro îl aranjă, îl dezbrăcă de haine, îl spălă și îl așeză în sicriul de brad, cu o legătură de paie sub ceafă. După amiază îl duseră la Locul Sterp și-l coborâră în groapa din capătul rândului, aproape de marginea pădurii.

Făcură totul în grabă, nu zăboviră nici o clipă lângă mormânt.

Merten rămase singur acolo.

Magul negru

În zilele care au urmat meșterul nu s-a arătat și nici moara n-a fost pornită. Calfele stăteau pe priciuri sau se strângeau în jurul sobei. A existat oare vreodată aici la moara din Mlaștina Scroafei o calfă pe nume Michal? Nici măcar Merten nu-l pomenea, stătea mut de dimineața până seara. O singură dată se trezise din amorțeală, în seara când Juro aduse hainele mortului și le așeză pe patul rămas liber. Fugise în șură, se ascunsese în fân și rămăsese acolo până dimineața. De atunci era ca și dus, nu vedea nimic în jurul lui, nu auzea, nu făcea nimic, nu vorbea, stătea doar așa.

În aceste zile, gândurile lui Krabat se învârteau numai și numai în jurul întrebării chinuitoare: era vădit că și moartea lui Tonda, și a lui Michal în noaptea de Anul Nou nu fuseseră întâmplătoare. Care era jocul, cine trăgea sforile și după care reguli?

Morarul se întoarse abia în ajunul Bobotezei. Witko tocmai voia să stingă lumina, când ușa se deschise. Morarul stătea în prag, alb la față, ca dat cu var. Își roti privirea prin dormitor. Părea că nu observă că Michal lipsește.

– Treceți la muncă, comandă el, se întoarse și dispăru pentru tot restul nopții.

Calfele se îmbrăcară în grabă și se îmbulziră în ușă. Petar și Staschko alergară să deschidă stăvilarul. Ceilalți fugeau, împiedicându-se unul de celălalt, spre sala de măcinat, turnară grâu în pâlnie și porniră moara.

– Macină din nou, viața merge înainte, se gândi Krabat.

Terminară treaba după miezul nopții. Intrând în dormitor, văzură pe priciul pe care dormise Michal un băiețaș de vreo paisprezece ani, cam mic pentru vârsta lui, cum observară cu toții. Era negru la față, dar urechile îi erau roșii. Flăcăii îl înconjurară curioși, iar Krabat, care avea felinarul în mână, îi lumină fața. Mititelul se trezi și văzând cele unsprezece stafii în jurul său se sperie. Krabat avea impresia că-l cunoaște de undeva, dar de unde?

– N-ai de ce să-ți fie frică, i se adresă. Suntem calfele de aici de la moară. Cum te cheamă?

– Lobosch. Dar pe tine?

– Eu sunt Krabat. Iar acesta este...

Piticul cu fața neagră îl întrerupse.

– Krabat? Știam și eu pe unul cu numele de Krabat.

– Ei?

– Trebuie să fie mai tânăr.

Acum Krabat pricepu.

– Tu ești micuțul Lobosch din Maukendorf, strigă el. Și ești negru pentru că umbli cu steaua, ca magul negru.

– Da, răspunse Lobosch, dar anul ăsta am fost ultima dată. De acum sunt ucenic la moară.

O spuse plin de mândrie, iar calfele se gândiră în sinea lor la ce știau.

Dimineața, Lobosch veni la masă în hainele lui Michal. Se vedea că încercase să se spele, dar nu reușise de tot: în colțul ochilor și în jurul nasului mai rămăsese o urmă de funingine.

– Nu-i nimic, îl consolă Andrusch, după o jumătate de zi în magazia de făină n-o să se mai vadă.

Micuțul era leșinat de foame, înfuleca la terci ca un lup. Krabat, Andrusch și Staschko, care mâncau din aceeași strachină, se mirau cât putea să bage în el.

– Dacă și muncești pe cât mănânci, noi ceilalți putem să ne culcăm pe o ureche, zise Staschko.

– Ce să fac, să mănânc mai puțin?

– Mănâncă atât cât poftești, îl liniști Krabat, o să-ți trebuiască. Cine rabdă aici de foame, treaba lui.

Lobosch se opri din mâncat și îl fixă pe Krabat, mijindu-și ochii.

– Ai putea fi fratele lui mai mare?

– Fratele cui?

– Păi al lui Krabat. Ți-am spus că am cunoscut pe unul Krabat.

– Unul care-și schimba vocea, nu-i așa? Și care v-a părăsit la Gross-Partwitz?

– Da' de unde știi? întrebă Lobosch mirat și duse mâna la frunte. Ca să vezi, cum te poți înșela. Atunci credeam că ești cu un an, cel mult un an și jumătate mai mare ca mine.

– Cu cinci, preciză Krabat.

În acest moment se deschise ușa, meșterul intră și calfele își plecară capetele. Meșterul se îndreptă spre noul ucenic.

– Ia-n-auzi, măi. Vorbești cam mult pentru început. Să nu te mai prind!

Apoi, adresându-se lui Krabat, Staschko și Andrusch:

– Să-și mănânce terciul, nu să pălăvrăgească. Aveți grijă să-l învățați.

Meșterul ieși, trântind ușa după el.

Lobosch simți că îi piere foamea. Puse lingura deoparte, ridică din umeri și lăsă nasul în jos.

Când ridică privirea din nou, Krabat îi făcu un semn tainic din cap, dar se pare că băiatul pricepu semnul. Știa că are de acum un prieten la moara din Mlaștina Scroafei.

Nici Lobosch nu scăpă în prima dimineață de magazia de făină. După dejun, meșterul îl chemă la el.

– De ce să-i fie lui mai ușor decât ne-a fost nouă, zise Lyschko. N-are să moară dintr-un pic de praf.

Krabat nu-i răspunse. Se gândea la Tonda și la Michal. Dacă voia să-l ajute pe băiat trebuia să se ferească, să nu-i trezească bănuiala lui Lyschko.

Deocamdată nu putea face nimic pentru Lobosch. În prima dimineață piticul trebuia să se descurce singur, luptând cu mătura și cu viscolul de făină, cu genele lipite, cu nasul încleiat. Trebuia să treacă prin asta, nu era nimic de făcut.

Krabat abia aștepta să-i cheme Juro la masă. În timp ce ceilalți se îngrămădeau la ușă, Krabat alergă la magazie, slăbi zăvorul și deschise larg ușa:

– Ieși de aici, e vremea prânzului.

Lobosch se cuibărise într-un colț, cu genunchii la gură, cu capul sprijinit pe mâini. Se sperie când îl chemă Krabat. Înaintă încet spre ușă, trăgând mătura după el și arătând cu degetul mare înapoi.

– N-am putut, zise el necăjit. Așa că după o vreme m-am oprit și m-am așezat. Ce crezi, o să mă gonească meșterul? Ce părere ai?

– N-are de ce, îl liniști Krabat. Rosti o formulă magică, desenă în aer cu mâna stângă o pentagramă. Praful din cămară se ridică, de parcă ar fi suflat vântul din toate crăpăturile și din toate colțurile. Un nor alb se năpusti pe ușă, peste capul lui Lobosch, îndreptându-se spre pădure.

Cămara era curățată, fără urmă de praf. Băiatul făcu ochii mari:

– Cum ai făcut?

Krabat nu-i răspunse.

– Promite-mi că n-ai să spui la nimeni, zise el, și acum hai la masă, se răcește ciorba.

Seara, după ce noul ucenic se culcase, meșterul chemă calfele și pe Witko în odaia lui și îl slobozi pe Witko după legea morăritului și rânduiala breslei, la fel ca pe Krabat cu un an în urmă. Hanzo și Petar răspunseră meșterului în numele lui Witko și roșcovanul fu slobozit din ucenicie. Meșterul îl atinse cu tăișul toporiștii pe ceafă și pe umeri:

– După rânduiala breslei...

Andrusch pregătise pe hol un sac gol, i-l trase lui Witko peste cap și-l duseră în sala de măcinat ca să-l macine.

– Daţi mai cu milă, îi preveni Hanzo, nu uitaţi cât e de slab.

– Slab sau nu, îl contrazise Andrusch, e calfă de morar şi nu un prăpădit de suflet de croitor, trebuie să rabde. Haideţi, fraţilor, să ducem treaba la bun sfârşit.

Îl frământară şi-l pisară după obicei, doar că Andrusch dădu semnul de încetare mult mai devreme decât la Krabat.

Petar îi trase sacul de pe umeri, Staschko îl presără cu făină: era măcinat. Apoi îl apucară şi-l aruncară de trei ori în aer.

După aceea trebui să cinstească cu fiecare dintre ei.

– În sănătatea ta, frate, să-ţi fie de bine.

– Noroc, frate.

În seara aceasta de Bobotează, vinul nu fu mai rău decât altă dată. Şi totuşi, calfele nu se puteau veseli în voie, şi asta din cauza lui Merten. Toată ziua fusese mut, nici la muncă, nici la mâncare nu scosese o vorbă, se uitase mut la ceilalţi cum îl măcinaseră pe Witko, iar acum se aşezase pe o ladă de făină şi tăcea împietrit, ca duşii de pe lume.

– Măi, îl strigă Lyschko. Te porţi de parcă nu ţi-s boii acasă. Îi întinse râzând un pahar de vin. Ia de te îmbată, dar scuteşte-ne de mutra asta acră ca o zi de post.

Merten se ridică. Fără să scoată o vorbă se îndreptă spre Lyschko şi-i trase una de-i zbură paharul din mână. Se măsurau unul pe celălalt, ochi în ochi. Lyschko începuse să transpire, flăcăii îşi ţineau răsuflarea.

În sală se făcu linişte, o linişte de mormânt.

Dintr-o dată pe hol se auziră paşi care se apropiau şovăitor. Toţi se întoarseră spre uşă, şi Merten, şi Lyschko. Krabat o deschise. În prag era Lobosch, desculţ, în cămaşa de noapte, cu pătura în spate.

– Tu erai, crai negru?

– Da, eu, zise Lobosch. Mi-era frică singur în pod. Nu veniţi şi voi la culcare?

Cum zbori pe aripi

Lobosch, mititelul! Îl îndrăgiseră cu toţii din prima zi. Până şi Merten se purta prietenos cu el, chiar dacă nu-i vorbea, dar îi făcea câte un semn cu capul.

De ceilalţi însă Merten se îndepărta din ce în ce mai mult. Îşi vedea de muncă, nu se dădea înapoi de la nimic, nu se codea când meşterul sau calfa mare îi cereau să facă ceva. Doar că nu scotea nici un cuvânt. Nu vorbea niciodată cu nimeni. Nici măcar vinerea seara, când meşterul

îi asculta din Spaima Iadului. Păstra tot timpul tăcerea pe care și-o impusese în noaptea de Anul Nou. Meșterul nu se supăra:

– Știți prea bine, le spunea el calfelor, că e treaba voastră dacă și cât vreți să învățați din Arta Secretă, mie nu-mi pasă.

Krabat își făcea griji din cauza lui Merten. Simțea că trebuie să încerce să-i vorbească. Într-una din zile, Krabat, Merten și Petar aveau de vânturat niște grâu în pod. Când să se apuce de lucru, vine Hanzo și-l trimite pe Petar la grajd, la cai.

– Dați voi la lopată până vă trimit ajutor de jos, când am om liber.

– Bine, bine, răspunse Krabat.

Așteptă până ce Hanzo și Petar închiseră ușa după ei, își rezemă lopata într-un colț, îi puse lui Merten mâna pe umăr și-i zise:

– Știi ce mi-a spus Michal odată?

Merten se întoarse spre el și-l privi în ochi.

– Morții sunt morți, zise Krabat. Mi-a spus-o chiar de două ori, iar a doua oară a adăugat: Cine moare la moara din Mlaștina Scroafei trebuie uitat ca și cum nici n-ar fi trăit. Numai așa vor putea să supraviețuiască ceilalți – și ei trebuie să trăiască mai departe.

Merten îl ascultă liniștit, apoi apucă mâna lui Krabat de pe umărul său. O îndepărtă în tăcere și se apucă iar de treabă.

Krabat nu mai știa ce să facă cu Merten. Cum ar fi trebuit să-l ia? Tonda precis că i-ar fi dat un sfat, poate și Michal. Dar acum nu se putea bizui decât pe el însuși, și asta nu era deloc ușor.

Noroc că îl avea pe Lobosch. Mititelul n-o ducea cu nimic mai bine decât oricare ucenic. În primele luni, n-ar fi scos-o la capăt fără ajutorul lui Krabat. Iar acesta îl ajuta cât putea.

Căuta să se afle în apropierea lui, ca și cum întâmplarea i-ar fi adus unul lângă altul. Adăsta un timp, schimbau câteva cuvinte, apoi îi punea mâna pe umăr și-i dădea puteri, așa cum făcuse Tonda și cum învățase într-o seară de vineri.

– Numai să nu ne vadă cineva, îi atrăgea mereu atenția lui Lobosch. Fii atent să nu afle meșterul și nici Lyschko, iscoada lui.

– Nu ai voie să mă ajuți? îl întreba Lobosch. Ce se întâmplă dacă te prinde?

– Nu-ți fă griji, îi răspunse Krabat. Principalul e să nu mă trădezi.

Lobosch, cât era de mititel, pricepu iute jocul. Își juca rolul atât de bine, încât numai ei doi știau că nu era nici pe jumătate atât de greu pe cât se părea. La orice treabă ofta și gemea întruna, de-ți era mai mare mila. Nu era seară să nu se târască de la masă direct în dormitor, urcând scara cu ultimele puteri. Nu era dimineață să nu pară nedormit, de credeai că acu-acu o să cadă de pe scaun.

Lobosch nu era doar un bun actor, era și ager la minte. Aceasta se vădi două săptămâni mai târziu. Krabat a trecut pe lângă el tocmai când acesta se lupta cu un morman de gheață în spatele morii.

– Vreau să te întreb ceva, începu prichindelul. Ai să-mi răspunzi?

– Dacă am să pot, ocoli Krabat răspunsul.

– De când am venit la moară mă tot ajuți. Îmi sari mereu în ajutor și poți s-o pățești. E clar ca bună ziua.

– Asta ai vrut să mă întrebi? îl întrerupse Krabat.

– Nu, zise Lobosch. Întrebarea abia urmează.

– Și anume?

– Spune-mi cum să-ți mulțumesc pentru ajutor.

– Să-mi mulțumești, se miră Krabat și vru să încheie discuția pe dată, dar se răzgândi. Într-o zi am să-ți povestesc despre prietenii mei, despre Tonda și despre Michal, amândoi morți. Dacă ai să mă asculți, asta îmi va fi mulțumirea.

La sfârșitul lui ianuarie vremea se însenină, se încălzi, pe cât de pe neașteptate, pe atât de tare. Parcă abia ieri era un ger de crăpau pietrele, într-o dimineață însă se pornise vântul cald dinspre apus, mult prea cald pentru vremea asta. Soarele strălucea și zăpada se topi în câteva zile, ca prin minune. Doar ici-colo, în câte un șanț, într-o adâncitură, într-un făgaș de roată rămăseseră câteva resturi de zăpadă murdară, dar ele nu însemnau mai nimic pe lângă cafeniul pajiștilor, negreața mușuroaielor de cârtiță și primele licăriri de verde sub iarba uscată. O vreme de Paști, ziceau calfele.

Vântul cald de la apus le dădea flăcăilor de furcă, din zi în zi mai mult. Erau osteniți sau neatenți, sau, cum zisese Andrusch, parcă erau beți morți. Dormeau prost, visau tot felul de năzbâtii și vorbeau în somn. Peste noapte se trezeau și se tot răsuceau în așternuturi, neputând să mai adoarmă. Numai Merten nu se mișca nicidecum; zăcea țeapăn pe mindirul lui, rămânând mut chiar și în somn.

În aceste zile, Krabat se gândi mult la Kantorka. Își propuse să-i vorbească de Paști. Știa că până atunci mai era ceva timp. Totuși gândul acesta îl frământa, oriunde s-ar fi aflat.

În nopțile din urmă pornise, în vis, de vreo două-trei ori spre Kantorka, dar nu ajunsese până la ea, pentru că de fiecare dată se întâmplase ceva – și tocmai de aceasta nu-și putea aduce aminte deloc când se trezea.

Ce o fi fost oare? Ce îl oprise? Începutul visului și-l amintea foarte clar. Se făcea că într-un moment prielnic reușise să se furizeșe neobservat din moară. Nu o luase pe drumul obișnuit spre Schwarzkollm, ci mergea pe cărarea din mlaștină, pe unde se întorsese cu Tonda de la turbărie.

Până aici își amintea, dar ce urma i se șterse din minte. Asta îl chinuia. Într-o noapte, stătea pe prici, trezit de vâjâitul vântului și se dădea de ceasul morții încercând să-și amintească visul. Se încăpățână să repete în gând începutul știut, a treia oară, a patra, a șasea oară.

În cele din urmă se lăsă toropit de somn. De data asta reuși să își ducă visul până la capăt.

Krabat a fugit de la moară. Într-un moment prielnic a reușit să se furișeze neobservat din moară. Vrea să meargă la Schwarzkollm, la Kantorka, dar n-o apucă pe drumul obișnuit. Alege cărarea prin mlaștină, pe unde se întorsese cu Tonda de la turbărie.

În mlaștină îl cuprinde dintr-o dată nesiguranța. S-a lăsat ceața, cărarea nu se mai vede. Krabat merge bâjbâind, pământul moale parcă fuge de sub picioarele lui. Oare s-o fi abătut de la cărare?

Simte cum mlaștina îl prinde de tălpi, se afundă cu fiecare pas, tot mai mult. Întâi labele, apoi până la glezne, aproape până la genunchi. Probabil că a nimerit într-un ochi de apă mâloasă. Cu cât se luptă mai mult să ajungă pe pământ tare, cu atât se afundă mai adânc. Nămolul e rece ca moartea, o masă neagră, vâscoasă, lipicioasă. Simte cum îi cuprinde genunchii, coapsele, șoldurile. Încă puțin și s-a terminat cu el.

Cât timp pieptul îi mai e liber, începe să strige după ajutor. Știe că n-are nici un rost: cine să-l audă aici, în mlaștină? Și totuși strigă, urlă cât îl țin bojocii:

– Ajutor, săriți! Mă scufund, ajutor!

Ceața s-a făcut și mai deasă. De aceea vede cele două făpturi care se apropie doar când au ajuns la câțiva pași de el. I se pare că îi recunoaște pe Tonda și pe Michal.

– Stați, le strigă el, stați locului. Aici e un ochi!

Ciudat, cele două făpturi din ceață se contopesc într-una singură. Aceasta îi aruncă o frânghie, la capătul căreia e legată o bucată de lemn. Krabat se prinde de el și simte că este tras afară din mlaștină, pe pământ tare.

Merge mai repede decât își închipuise, e deja în fața salvatorului său și vrea să-i mulțumească.

– Bine, bine, îi răspunde Juro, și abia acum Krabat îl recunoaște pe cel care l-a scos din mâl. Dacă voiai să ajungi la Schwarzkollm, mai bine te duceai în zbor.

– În zbor, se minunează Krabat. Cum în zbor?

– Cum să zbori? Așa cum zbori când ai aripi.

Atât îi spune Juro și dispare în ceață.

Să zbor, cugetă Krabat. Pe aripi... E de mirare cum de nu i-a dat lui însuși prin cap.

Pe loc se preschimbă în corb, așa cum o face în fiecare vineri, își desface aripile și își ia zborul. Din câteva bătăi de aripi se ridică deasupra cetei și se îndreaptă spre Schwarzkollm.

În sat e soare. Jos, pe pământ, o vede pe Kantorka la fântâna din vale, cu un coșuleț de paie, cum dă de mâncare la găini. În această clipă îl atinge o umbră, țipătul unui uliu îi răsună în urechi. Aude un vâjâit, un șuierat, reușește în ultimul moment să se ferească brusc, spre dreapta.

Uliul și-a greșit ținta, aruncându-se în gol. Krabat știe că-i e viața în joc. Își strânge aripile și se aruncă în jos, ca o săgeată. Se lasă lângă Kantorka, printre găinile care o iau la fugă speriate. Ajuns pe pământ, Krabat se preschimbă iar în om. A scăpat.

Își ridică privirea spre cer. Uliul nu se mai vede. O fi plecat.

Dintr-o dată, lângă fântână, s-a înființat meșterul. Întinde furios stânga spre Krabat. Îi comandă răstit:

– Vino după mine!

– De ce? întreabă Kantorka.

– Fiindcă e al meu!

– Nu, spune ea. Un singur cuvințel, dar îl rostește cu atâta hotărâre încât nu încape răspuns.

Își petrece brațul pe umărul lui Krabat și-l învelește cu broboada ei caldă și moale.

– Vino, îl cheamă ea. Să mergem.

O pornesc împreună, fără să privească înapoi.

Încercări de fugă

În dimineața următoare observară că Merten dispăruse. Culcușul său era aranjat, pătura frumos împăturită la capătul patului, halatul și șorțul în dulăpior, saboții sub băncuță. Nimeni nu-l văzuse plecând. Abia la masă i-au obervat lipsa, au intrat la idei și au început să-l caute prin toată moara, dar nu l-au putut găsi nicăieri.

– A șters-o, zise Lyschko, trebuie să-i spunem meșterului.

Hanzo îi tăie calea:

– Asta e treaba calfei mari – dacă n-ai știut-o până acum.

Toți se așteptau ca meșterul să reacționeze la vestea plecării lui Merten cu un acces de furie, cu înjurături, urlete și amenințări. Dar nici vorbă de așa ceva.

– Dimpotrivă, le povesti Hanzo la prânz, meșterul n-a luat câtuși de puțin lucrurile în tragic. Se vede că Merten e cam aiurit, asta a fost tot ce a avut de spus, iar la întrebarea calfei mari, ce să facă, a răspuns:

– Nu te obosi, vine el singur.

La aceasta, meșterul i-a făcut cu ochiul, ceea ce era mai îngrozitor decât mii de blesteme, a adăugat Hanzo.

– M-a luat cu frig, aveam impresia că pe loc mă fac sloi de gheață. Numai de s-ar termina cu bine.

– Ei, na!, răspunse Lyschko. Cine fuge de la moară trebuie să știe ce-l așteaptă. Și pe de altă parte, Merten duce la tăvăleală, are spinarea destul de lată.

– Așa crezi? întrebă Juro.

– Bineînțeles, răspunse Lyschko.

Și ca să întărească cele spuse bătu cu pumnul în masă de-i sări ciorba din cratiță drept în față: Pleosc!

Acum se văita de durere, căci ciorba era grasă și fierbinte.

– Care mi-ai făcut-o? urlă Lyschko ștergându-se pe ochi și pe obraji. Care dintre voi?

Era clar că fusese unul dintre flăcăi. Doar Juro, în prostia lui, părea să nu bănuiască nimic; lui îi părea rău după minunăția de ciorbă.

– Altă dată, zise Juro, să nu mai bați cu pumnul în masă, cel puțin nu atât de tare.

Cu Merten se întâmplă așa cum se temuse Krabat că o să se întâmple. Apăru seara, la asfințitul soarelui. Stătea în prag mut, cu capul plecat.

Meșterul îl întâmpină de față cu calfele. Nu-l dojeni, dar îl luă peste picior. Se distrase oare bine în mica lui excursie? Oare nu i-a plăcut în sat, de s-a întors așa degrabă, sau ce l-a adus înapoi?

– De ce nu vrei să-mi spui și mie, Merten? De săptămâni văd că nu deschizi gura. Dar eu n-am să te silesc să vorbești, mie mi-e totuna dacă ai să fugi din nou. Încearcă! Încearcă de câte ori vrei! Dar să nu te amăgești, Merten. N-o să reușești tu ceea ce n-a izbutit nimeni până acum.

Merten îl asculta fără să clipească.

– Prefă-te cât vrei, continuă meșterul. Prefă-te că nici nu-ți pasă că n-ai reușit să fugi. Dar noi toți, și eu, și cei unsprezece de aici – și arătă spre calfe și spre Lobosch, noi o știm mai bine. Și acum, piei din ochii mei.

Merten se ascunse pe priciul său.

Cu excepția lui Lyschko, flăcăii se simțeau foarte prost în seara aceasta.

– Ar trebui să-l convingem să nu mai plece a doua oară, propuse Hanzo.

– Încearcă, zise Staschko, dar nu cred că o să fie de vreun folos.

– Nu, zise Krabat, mă tem că în privința asta e încăpățânat ca un catâr.

Noaptea, vremea se schimbă. Dimineața, când ieșiră în fața casei, vântul încetase, dar se lăsase un ger cumplit. Gheață pe geamuri, gheață pe marginea jgheabului fântânii. Băltoacele din jur înghețaseră, mușuroaiele de cârtiță se făcuseră bolovani tari, pământul era înghețat bocnă.

Prăpăd pentru semănături, comentă Petar. Nici pic de zăpadă, și e un ger năpraznic. O să degere toate pe câmp.

Krabat se bucură când Merten își făcu apariția la dejun și se puse să înghită cu lăcomie din terci. Pasămite era lihnit de foame, după ziua de ieri. Se apucară de treabă și nimeni nu băgă de seamă că Merten se

furișase din nou din moară, de data asta ziua în amiaza mare. Doar la prânz, la masă, observară că dispăruse din nou.

Merten lipsi două zile și două nopți. Era mai mult decât reușise orice fugar și toți sperau în ascuns să fi reușit. Dar în a treia dimineață se întoarse peste pajiști clătinându-se, vânăt de frig și mort de oboseală, cu o față de te apuca spaima.

Krabat și Staschko îl luară în primire de la ușă și îl duseră în odaie. Petar îi scoase un bocanc, Kito pe celălalt. Hanzo îi ceru lui Juro un lighean cu apă rece. Îi băgă picioarele țepene în apă și începu să i le fricționeze.

– Trebuie să-l ducem repede în pat, zise Hanzo. Să nu fi făcut aprindere de plămâni.

În timp ce flăcăii se învârteau în jurul lui Merten, se deschise ușa. Meșterul intră în odaie și se uită un timp la ei. De data asta nu-l mai batjocori pe Merten. Așteptă până să-l ducă în dormitor.

– O vorbă doar înainte să-l duceți.

Și, apropiindu-se de Merten, îi zise:

– Cred că două încercări sunt de ajuns, Merten. Pentru tine nu există cale de scăpare de aici. Nu te pune cu mine.

Dar chiar în aceeași dimineață, Merten alese calea a treia, cum credea el, calea definitivă, ultima.

Calfele n-aveau nici o bănuială. Îl duseseră în dormitor, îi dăduseră să bea ceva fierbinte, îl culcaseră și-l înveliseră bine. Hanzo rămăsese sus, pe priciul vecin, până s-a convins că Merten adormise și nu mai are nevoie de el. Apoi coborâse și se apucase de treburile din moară, alături cu ceilalți.

De câteva zile, Krabat și Staschko lucrau la șlefuit pietrele de moară. Terminaseră patru pietre și voiau să se apuce de a cincea. Tocmai slăbiseră cadrul ca să o scoată, când ușa se deschise brusc și apăru Lobosch alb la față, cu ochii larg deschiși de spaimă.

Dădea din mâini și țipa, repetând neîncetat ceva. Calfele putură să înțeleagă ce spune abia când Hanzo opri moara. Se făcu liniște și Lobosch se putu face auzit:

– S-a spânzurat, țipa el. S-a spânzurat Merten! În șură! Repede, săriți!

Îi duse până la Merten. Atârna de o grindă, în cel mai întunecos colț al șurii, cu o funie de la viței în jurul gâtului.

– Trebuie să-i tăiem imediat funia, să-l dăm jos. Staschko fu primul care observă că mai era în viață.

Andrusch, Hanzo, Petar și Krabat, toți care aveau bricege le deschiseră. Dar nici unul nu reuși să se apropie de Merten. Parcă se afla într-un cerc vrăjit. Făceau trei pași, dar mai mult nu puteau. Nu reușeau să mai înainteze nici cu o șchioapă, de parcă tălpile le-ar fi fost încleiate.

Krabat apucă cuțitul de vârf cu degetul mare și cu arătătorul, ochi și nimeri funia.

O nimeri, dar briceagul căzu fără putere.

În spatele lor răsună un hohot de râs. Meșterul intrase și el în șură. Se uita la calfe ca la o grămadă de gunoi. Luă briceagul de jos.

O tăietură, o bufnitură. Spânzuratul se izbi de pământ ca un sac de zdrențe. Zăcea horcăind la picioarele meșterului.

– Neputinciosule!

Meșterul o zise cu mare scârbă, aruncă briceagul și scuipă spre Merten. Toți se simțiră scuipați, cuvintele meșterului îi loviseră pe toți, fără excepție, o simțeau.

– Eu hotărăsc cine moare aici, la moară!, strigă el. Eu și numai eu!

Apoi plecă și calfele săriră în ajutorul lui Merten. Hanzo îi slăbi funia de la gât, Petar și Staschko îl cărară în dormitor.

Krabat ridică briceagul de la Tonda de pe jos și înainte de a-l băga în buzunar îi șterse prăselele cu un șomoiog de paie.

Zăpadă peste semănături

Merten zăcu multă vreme. Mai întâi avu fierbințeală, gâtul îi era umflat, nu putea să respire. În primele zile nu era în stare să înghită nimic, mai târziu reuși încetul cu încetul să înghită câte o lingură de ciorbă.

Hanzo împărțise calfele în așa fel încât tot timpul cineva se afla în apropierea lui Merten și nu-l slăbea din ochi. O vreme stătuseră de veghe chiar și noaptea, fiindcă se temeau că Merten ar putea să-și facă vreun rău din cauza febrei. Cât timp este treaz, nu se va întâmpla nimic, erau de acord cu toții, Merten n-o să mai pună mâna pe funie și n-o să mai încerce să-și ia viața. Meșterul nu lăsase nici o îndoială că nici aceasta nu era calea de a scăpa din Mlaștina Scroafei.

– Eu hotărăsc cine moare aici, la moară! Eu și numai eu!

Spusele meșterului i se întipăriseră lui Krabat adânc în suflet. Oare nu era răspunsul la întrebarea care îl chinuia de la ultima noapte de Anul Nou: cine purta vina pentru moartea lui Tonda și a lui Michal?

Privit la rece, nu era decât un prim indiciu, nimic mai mult – dar nici mai puțin.

În orice caz, era foarte sigur că într-o bună zi, când totul îi va fi limpede, îl va trage pe meșter la răspundere. Până atunci n-avea voie să dea de bănuit. Trebuia să facă pe neștiutorul, pe cumințelul, pe ascultătorul care habar n-are de nimic – dar să aibă tot timpul în minte că trebuie să se pregătească pentru sorocul răfuielii, învățând cu și mai mult zel Arta Neagră.

Nu căzu nici un fulg de zăpadă, iar gerul crâncen nici gând să se înmoaie. Dimineață de dimineață, calfele trebuiau să coboare din nou în scocul morii să-l curețe de gheață. Toată ziua înjurau blestematul de ger, care venise după primăvara timpurie.

Într-una din zilele următoare, spre amiază, se întâmplă să se îndrepte spre moară trei bărbați, venind dinspre pădure.

Unul era zdravăn, înalt, un bărbat în floarea vârstei, cum se zice. Ceilalți doi erau niște moșnegi gârboviți, cu bărbile albe.

Lobosch îi văzu primul. Avea privirea ageră, nu-i scăpa nimic.

– Avem oaspeți, le strigă el calfelor, care tocmai se îndreptau spre masă.

Acum îi văzură și ceilalți pe bărbat și pe cei doi moșnegi. Veneau pe cărarea dinspre Schwarzkollm, îmbrăcați în straie țărănești, încotoșmănați în cojoace ciobănești, cu căciulile trase adânc pe frunte.

De când era Krabat la moară, nici un țăran din împrejurimi nu se rătăcise pe acolo. Dar aceștia trei o țineau drept spre moară și cerură încuviințarea să intre.

Hanzo le deschise ușa, flăcăii se îngrămădiră curioși pe hol.

– Care vă e voia?

– Să vorbim cu morarul.

– Eu sunt morarul.

Neobservat de calfe, meșterul ieșise din odaia lui și se apropie de cei trei bărbați:

– Ei, ce e?

Bărbatul înalt își scoase căciula:

– Suntem din Schwarzkollm, începu el. Eu sunt primarul, iar ei sunt bătrânii satului. Te salutăm și te rugăm, morarule din Mlaștina Scroafei, să ne dai ascultare. Este vorba, căci... Dar cred că nu te miri dacă...

Cu un gest repezit, meșterul îi tăie vorba:

– Spune ce ai de spus! Ce vă aduce la mine – fără ocolișuri.

– Am venit să te rugăm, zise primarul, să ne ajuți.

– Adică?

– Păi gerul ăsta – și nici urmă de zăpadă pe câmp. Primarul își tot răsucea căciula în mâini. O să se prăpădească semănăturile dacă nu ninge zilele astea.

– Și ce mă privește asta pe mine?

– Am venit, morarule, să te rugăm să faci să ningă.

– Să ningă? Ce vă trece prin cap?

– Știm noi că dumneata poți, zise primarul. Dumneata poți chema ninsoarea.

– Nu cerem nimic pe degeaba, îl asigură unul dintre bătrâni. Te plătim cu două duzini de ouă, cinci gâște și șapte găini.

– Dar, continuă celălalt, trebuie să facă să ningă. Altfel s-a dus recolta pe anul ăsta și o să fie foamete.

– O să suferim de foame și noi, și copiii noștri, întări primarul. Fie-ți milă, morarule de la Apa Neagră, și fă să cadă zăpada.

Meșterul se scărpină în barbă cu unghia de la degetul mare.

– De ani de zile nu v-am văzut la față. Dar acum, când aveți nevoie de mine, gata, ați și apărut.

– Ești ultima noastră nădejde, zise primarul. Dacă nu chemi ninsoarea, suntem pierduți. Nu poți, meștere, nu poți să ne lași de izbeliște. Te rugăm în genunchi, ca pe bunul Dumnezeu.

Cei trei îngenunchează în fața meșterului, își plecară frunțile și se băteau cu pumnii în piept.

– Fie-ți milă, îl rugau ei, îndură-te de noi!

– Ia mai terminați! Meșterul nu se lăsă înduplecat. Cărați-vă acasă și vedeți-vă de semănăturile voastre. Eu și cu ei – și arătă spre flăcăi – noi n-o să răbdăm de foame. Noi nu. Am eu grijă de asta și fără zăpadă. Dar voi, neam de țopârlani, lipsiți din fața mea, cu orătăniile și ouăle voastre cu tot. Din partea mea, n-aveți decât să crăpați de foame – treaba voastră. Nici nu mă gândesc să mișc un deget pentru voi, nici pentru odraslele voastre. Nu cumva chiar credeți că am s-o fac?

– Dar voi?, se adresă primarul calfelor. Poate binevoiți dumnea-voastră să ne ajutați. Fie-vă milă, pentru numele lui Dumnezeu, faceți-o de dragul bieților noștri copii; o să vă mulțumim după puterile noastre.

– E nebun de legat, zise Lyschko. Acum dau drumul la câini. Șo pe ei!

Șuieră din două degete, atât de asurzitor, încât pe flăcăi îi pătrunse până în măduva oaselor.

Se auzi lătrat de câini, o hărmălaie de hămăituri furioase – lătratul și schelălăiturile nu mai conteneau.

Primarul sări în picioare, căciula îi căzu din mână.

– Fugiți, strigă el. Ne sfâșie! Haidem, fuga!

Își suflecară cojoacele și el, și cei doi bătrâni și ieșiră în fugă din moară, traversară poiana și dispărură în pădure, de unde veniseră.

– Foarte bine! zise meșterul. Bine ai făcut, Lyschko. Îl bătu pe umăr. Am scăpat de cei trei și fac prinsoare că n-or să se întoarcă prea curând.

Krabat era furios, îi era milă de primar și de însoțitorii lui. Cu ce greșiseră de se-mpotrivea meșterul să le sară în ajutor? N-avea decât să deschidă Spaima Iadului și să rostească câteva cuvinte – cuvintele potrivite pentru cazul acesta și pe care Krabat nu le știa.

Meșterul încă nu-i învățase cum să cheme ninsoarea.

Păcat, căci altfel Krabat n-ar fi pregetat și i-ar fi ajutat pe săteni de capul lui. Probabil la fel ar fi făcut și Petar, și Hanzo, poate și alții.

Lyschko era singurul care se bucura de purtarea meșterului. Era mândru că reușise să-i facă pe țărani să creadă că sunt hăituiți de câini.

Dar bucuria lui nu avea să țină mult. În noaptea următoare, Lyschko se trezi din somn țipând, iar când flăcăii îl întrebară ce dracului i s-a năzărit, se văită clănțănind din dinți de spaimă: se făcea că îl atacase o haită de coșcogea câini de măcelar, negri, întărâtați, gata-gata să-l rupă în bucăți.

– Chiar așa?, întrebă Juro, milos. Ce bine că n-a fost decât un vis.

În noaptea aceea, Lyschko mai visă de cinci ori visul cu haita de câini și de cinci ori sări din pat urlând, încât toate calfele se treziră de țipetele sale. Până la urmă nu mai răbdară și-l dădură afară din dormitor.

– Lyschko, ia-ți pătura și cară-te în șură. Acolo n-ai decât să visezi la câini cât vrei tu și să urli cât poftești. Numai să nu te mai auzim.

În dimineața următoare, calfele trebuiră mai întâi să se frece la ochi. Nu le venea să creadă. Afară totul era alb. Peste noapte se așternuse zăpada. Ninsese cu fulgi mari, pufoși, până pe la prânzișor. De acum țăranii puteau fi liniștiți; și la Schwarzkollm, și în celelalte sate din jurul Mlaștinii Scroafei.

Oare să se fi răzgândit meșterul de-i ajutase totuși? Sau o fi mâna lui Pumphutt, își dădu cu părerea Juro. Poate că țăranii s-au întâlnit cu el, cred că el n-ar fi zis nu.

– Pumphutt într-adevăr nu-i refuza, în nici un caz, îi întăriră flăcăii spusele.

Dar era vădit că nu fusese Pumphutt. Spre amiază – tot Lobosch fu cel care îi văzu primul – veniră iar spre moară. Primarul și bătrânii sosiră cu sania dinspre Schwarzkollm și-i aduseră meșterului ce credeau ei că sunt datori pentru ajutor: șapte găini, cinci gâște și două duzini de ouă.

– Îți mulțumim, morarule din Mlaștina Scroafei, zise primarul înclinându-se adânc în fața meșterului. Îți mulțumim că ți-ai făcut milă de copiii noștri. Știi că nu suntem bogați, ia ce ți-am adus ca semn de recunoștință. De la noi mai puțin, de la Dumnezeu mai mult.

Meșterul îl ascultase cu chipul întunecat. Apoi spuse, și calfele vedeau cât de greu îi venea să se stăpânească și să răspundă calm:

– Cine v-a ajutat, nu știu. Eu cel puțin n-am făcut-o, ca să nu fie nici o îndoială. Luați toate astea de aici și duceți-vă la naiba!

Cu aceasta le întoarse spatele și intră în Camera Neagră. Calfele auziră cum trase zăvorul pe dinăuntru.

Primarul și însoțitorii săi stăteau cu darurile lor, ca niște curci plouate.

– Haideți, zise Juro, și îi ajută să le încarce în sanie. Înapoiați-vă la Schwarzkollm, și când ajungeți acasă trageți o dușcă sau două și uitați de cele întâmplate.

Krabat se uita în urma saniei cu cei trei bărbați până când dispărură în pădure. Un timp se mai auzi clinchetul clopoțeilor și vocea primarului care îndemna caii: Dii!

Eu sunt Krabat

Zăpada se topise, veni primăvara, iar Krabat învăța ca un nebun. De mult îi întrecuse pe ceilalți. Meșterul îl lăuda, arătându-se foarte mulțumit de progresele lui în Arta Neagră. Părea să nu bănuiască nicidecum că flăcăul învăța, învăța și iar învăța ca să fie pregătit pentru ziua înfruntării, pentru ceasul răfuielii.

Cu trei săptămâni înainte de Paști, Merten se ridică pentru prima dată din pat și se așeză la soare în spatele șurii. Era palid, ajunsese străveziu. Rămăsese – asta văzură abia acum – cu gâtul strâmb. Dar începu să vorbească iar, nu mai mult decât era nevoie: da și nu, și dă-mi sau lasă.

În Vinerea Mare, Lobosch fu primit în Școala Neagră. Ce se mai miră mititelul când meșterul îl prefăcu în corb. Zbura vesel de colo până colo, atinse cu vârful aripilor hârca și cartea de vrăji. Meșterul trebui să strige de trei ori: Hâș! până ce mititelul se astâmpără și se așeză pe bară: o pasăre neagră, năstrușnică, numai de-o șchioapă, cu ochișorii vioi și cu penele vâlvoi.

– Aceasta e arta de-a vorbi cu altul, prin gândul lui, ca să-ți audă vorbele și să le înțeleagă de parcă ar veni din sinea lui...

În seara asta, calfelor nu le veni de loc ușor să-l urmărească pe meșter, fiindcă Lobosch le distrăgea în permanență atenția. Era nostim cum își rotea ochii, își sucea gâtul și tot bătea din aripi. Nici nu-i păsa că morarul citea din Spaima Iadului.

Krabat însă nu pierdea nici o iotă. Înțelesese cât de importantă era lecția pentru el și pentru Kantorka.

Repeta formula, cuvânt cu cuvânt, până să adoarmă, o spuse de atâtea ori, până fu sigur că n-o s-o mai uite niciodată.

În seara de Înviere, după căderea întunericului, meșterul trimise calfele să-și aducă semnul. Se întâmplă ca la numărătoare Krabat și Lobosch rămaseră ultimii. Meșterul le dădu binecuvântarea neagră și o porniră la drum.

Krabat pregătise păturile în șopron, câte două pentru fiecare, căci pe seară norii se adunaseră și prevesteau ploaie. Fiindcă plecaseră ultimii de la moară, Krabat îl zori pe Lobosch. Se temea ca nu cumva să-și fi luat alții drept țintă Crucea lui Bäumel – dar se speriase degeaba și găsiră locul gol.

Adunară scoarță și crenguțe și aprinseră un foc mic. Krabat îi explică lui Lobosch de ce stau ei acolo, afară, chiar în acel loc, și că trebuie să petreacă noaptea veghind amândoi.

Lobosch se înfofoli tremurând în pătură și zise că îi pare bine că nu trebuie să stea singur aici, căci altfel s-ar fi putut întâmpla să moară de frică și atunci ar fi fost nevoie să se înalțe încă o cruce, ce-i drept, una mai micuță.

Mai târziu vorbiră despre Școala Neagră și despre regulamentul după care li se preda. Apoi tăcură o vreme și, în sfârșit, Krabat aduse vorba de Tonda și de Michal.

– Ți-am mai spus că într-o bună zi am să-ți povestesc despre ei.

În timp ce-i povestea lui Lobosch despre prietenii săi, Krabat își dădu seama că luase el locul lui Tonda, cel puțin față de acest băiat care stătea acum de cealaltă parte a focului.

La început se gândise să-i povestească lui Lobosch despre sfârșitul lui Tonda și al lui Michal, numai pe departe, dar cu cât vorbea mai mult despre cei doi și despre Worschula, care zăcea îngropată în cimitirul din Seidewinkel, și despre cuvintele lui Tonda, că flăcăii de la moara din Mlaștina Scroafei le aduc nenoroc fetelor, cu cât povestea deci mai mult, cu atât i se părea mai firesc că băiatul are dreptul să afle și cele de care voise să îl ferească. Îi povesti astfel tot ce era de povestit, numai de taina briceagului nu povesti, pentru ca nu cumva acesta să-și piardă forța.

– Știi cumva, îl întrebă Lobosch, cine poartă vina pentru moartea lui Tonda și a lui Michal?

– Bănuiesc, răspunse Krabat, și dacă bănuiala mea se adevărește, am să-i cer socoteală.

Spre miezul nopții începu să burnițeze. Lobosch își trase pătura peste cap.

– Nu fă asta, îl sfătui Krabat, altfel n-o să poți auzi clopotele și cântecele din sat.

Puțin mai târziu auziră din depărtare cum porniră clopotele de Înviere și glasul cântăreței din Schwarzkollm. Era Kantorka cea care cânta, iar celelalte fete îi răspundeau.

– Sună frumos, spuse Lobosch după un timp. Merită să te lași plouat pentru așa ceva.

În ceasurile care urmară, băieții rămaseră tăcuți. Lobosch înțelesese că tovarășul lui n-avea chef de vorbă și că dorea să fie lăsat în pace. Nici nu-i venea greu să tacă, fiindcă cele aflate despre Tonda și Michal ajungeau mai mult decât pentru o noapte de gândit.

Fetele cântau, clopotele băteau. Krabat nici nu observă că după un timp ploaia se oprise. La ora aceasta, pentru el nu exista nici ploaie, nici vânt, nici căldură, nici frig, nici lumină, nici întuneric. Pentru el nu exista acum decât Kantorka, glasul și ochii ei strălucitori în lumina lumânării de Paști.

De data aceasta Krabat era hotărât să nu mai iasă din el însuși. De ce oare îi învățase meșterul arta de a vorbi în gând cu altul, prin gândul lui, ca să-ți audă vorbele și să le înțeleagă de parcă ar veni din sinea lui?

Spre dimineață Krabat rosti noua formulă. Își concentră toată forța inimii sale spre Kantorka, până când avu impresia că își atinsese țelul și atunci îi vorbi:

– Kantorka, cineva te roagă să-l asculți. Nu-l cunoști, dar el te știe de mult. În drum spre casă, după ce ai să iei apa de Paști de la fântână, încearcă să rămâi în urma fetelor. Trebuie să rămâi singură cu ulcica ta de apă, fiindcă acel cineva vrea să te întâlnească, dar nu vrea să afle și alții, căci te privește numai pe tine și pe el, și pe nimeni altcineva pe lumea asta.

De trei ori o descântă, repetând mereu aceleași cuvinte. Și iată că se crăpă de ziuă, cântecul și clopotele amuțiră. Era timpul să-l învețe pe Lobosch să deseneze pentagrama și să se însemne unul pe celălalt cu o așchie pe care Krabat o tăiase din crucea de lemn cu briceagul lui Tonda și o arsese în jar.

În drum spre casă, Krabat se grăbea așa de tare, de parcă și-ar fi pus în gând să fie ei primii la moară. Cu picioarele lui scurte, Lobosch abia putea ține pasul cu el.

La intrarea în mlaștină, după primele tufișuri, Krabat se scotoci prin buzunar și se apucă cu mâinile de cap, spunând:

– L-am uitat la cruce...

– Ce? întrebă Lobosch.

– Briceagul.

– Cel de la Tonda?

– Da, acela.

Lobosch știa că briceagul era singura amintire pe care Krabat o avea de la Tonda.

– Hai să ne întoarcem să-l căutăm.

– Nu, i-o tăie Krabat, sperând că Lobosch nu va băga de seamă minciuna. Dau eu singur o fugă, merge mai repede. Până vin, așază-te aici sub o tufă și așteaptă-mă.

– Dacă zici tu... Micuțul își înăbuși un căscat.

Lobosch se așeză pe iarba umedă de sub o tufă, iar Krabat se grăbi spre locul pe unde știa că trebuie să treacă fetele în drumul lor spre casă cu apa de Paști. Acolo se ascunse într-un tufiș.

Nu trecu mult și se ivi fetele, trecând în șir lung pe lângă el, cu ulcele cu apă. Kantorka însă, observă Krabat, nu era printre ele. Îl auzise deci și-i înțelesese rugămintea din depărtare.

După ce trecură și ultimele fete o zări. Venea singură, cu broboada ei de lână strânsă pe ea. Krabat se ridică din ascunziș și îi ieși înainte.

– Eu sunt Krabat, o calfă de la moara din Mlaștina Scroafei, îi zise. Nu te teme de mine.

Kantorka îl privi drept în ochi, foarte calmă, de parcă l-ar fi așteptat.

– Te cunosc, zise ea, fiindcă te-am văzut în vis. Pe tine și pe un om care îți vrea răul, dar nouă – mie și ție – nu ne-a păsat de el. De atunci aștept să te întâlnesc. Și acum iată-te, ești aici.

– Da, sunt aici, zise Krabat. Dar nu pot să stau mult, mă așteaptă la moară.

– Și eu trebuie să mă întorc acasă. Oare ne mai vedem?

Apoi înmuie un colț al broboadei în ulcica cu apă de Paști și, fără să zică un cuvânt, îi șterse lui Krabat pentagrama de pe frunte, ușurel, fără grabă, de parcă ar fi fost lucrul cel mai firesc din lume.

Flăcăul avea impresia că luase o pată de pe el și îi era recunoscător până în adâncul sufletului: pentru că exista, pentru că stătea în fața lui și se uita la el.

Dincolo de soare și de lună

Lobosch adormise la marginea pădurii, sub un tufiș. Când Krabat îl trezi, deschise ochii mari și întrebă:

– L-ai găsit?

– Ce să găsesc?

– Briceagul.

– A, da, răspunse Krabat. Scoase briceagul să i-l arate lui Lobosch și-l făcu să se deschidă. Limba era neagră.

– Trebuie s-o freci bine, îl sfătui Lobosch, și după aceea unge-o cu untură, cel mai bine cu seu de câine.

– Da, zise Krabat, așa ar trebui să fac.

O porniră în grabă spre casă. La jumătatea drumului se întâlniră cu Witko și cu Juro, care fuseseră la Crucea Morții și întârziaseră și ei.

– Ia să vedem, ajungem acasă până să înceapă ploaia?, întrebă Juro, uitându-se la Krabat de parcă i-ar fi lipsit ceva.

Pentagrama!

Krabat se sperie. Dacă se întoarce la moară fără semn, meșterul intră la bănuială, precis că așa o să se întâmple. Atunci lucrurile pot lua o întorsătură nefericită pentru amândoi, și pentru el, și pentru Kantorka.

Krabat scotocește prin buzunar, caută o bucățică de cărbune, dar știe că degeaba caută.

– Hai să mergem, îi zori Juro, până nu ne prinde potopul. Fuga, fuga!

Nu apucară să iasă din pădure, gonind spre moară, că se dezlănțui furtuna. Vijelia le smulse lui Witko și lui Krabat căciulile de pe cap, iar potopul se porni atât de brusc încât Lobosch scoase un țipăt. Ajunseră la moară uzi până la piele.

Meșterul îi aștepta plin de nerăbdare. Trecură pe sub jug, își primiră palmele.

– Unde dracului vă e semnul?

– Semnul? se miră Juro. Aici, și arătă fruntea.

– Nu e nici un semn, strigă meșterul.

– L-o fi spălat blestemata asta de ploaie.

Meșterul ezită un moment, cântărindu-i vorbele, apoi porunci:

– Lyschko, adu-mi un cărbune de la sobă, dar repede. Le desenă pentagrama pe frunte, cu linii groase. La rădăcina nasului pielea ardea ca focul.

– La muncă!

În dimineața aceasta trebuiră să robotească și să se ostenească mai rău și mai mult decât data trecută. Dură o veșnicie până se șterse și semnul de pe frunțile celor patru. Dar în sfârșit se întâmplă și de data asta, iar Lobosch – micuțul Lobosch – era dintr-o dată în stare să ridice ditamai sacul deasupra capului.

– Uraaa!, strigă el. Ia uitați-vă cât de ușor merge. Ia vedeți ce puternic m-am făcut!

Restul zilei calfele îl petrecură cu gogoși și cu vin, cu cântec și joc. Se spuseră iar povești despre Pumphutt, iar Andrusch, care era de acum destul de cherchelit, ținu o cuvântare cum că toate calfele de morar sunt băieți grozavi și că toți meșterii ar trebui goniți la dracu, în fundul iadului.

– Să bem pentru asta, strigă el, sau e cineva de altă părere?

– Nuuu! strigară cu toții și ridicară paharele, singur Staschko declară în gura mare că e împotrivă.

– Să fie goniți la dracu? strigă el. Ba nu, Satana în persoană să binevoiască să vină și să-i ia pe meșteri! Să le frângă gâtul, unul câte unul, uite așa: trosc, asta e părerea mea.

– Ai dreptate, frățioare! Andrusch îl îmbrățișă. Bine zici! Dracul să-i ia pe toți morarii, în frunte cu al nostru!

Krabat își căutase loc într-un colț, aproape de ceilalți, încât nimeni nu putea să-l bănuie că ar vrea să se separe, dar se ținea cumva deoparte de chef și în timp ce flăcăii cântau, râdeau și rosteau cuvinte mari, el se gândea la Kantorka: cum o întâlnise în dimineața aceasta în drum spre casă, cum au stat împreună și și-au vorbit.

Krabat își amintea fiecare cuvânt, fiecare gest, fiecare privire de-a ei – ore întregi ar fi stat în colțul său gândindu-se la ea, fără să simtă cum trece timpul, dacă Lobosch nu s-ar fi așezat lângă el pe bancă și nu i-ar fi tras un ghiont.

– Trebuie să te întreb ceva...

– Da? Krabat își dădea silința să nu pară neprietenos.

Lobosch era îngrijorat.

– Ce-a zis Andrusch adineauri, și Staschko. Dacă află meșterul?

– Nu te teme, zise Krabat. Nu vezi că sunt doar vorbe în vânt?

– Dar meșterul, nu se dădu bătut Krabat. Dacă îi pârăște Lyschko? Dă-ți seama ce o să pățească amândoi.

– N-o să pățească nimic, nimicuț.

– Mă minți!, strigă Lobosch. Nu rabdă el meșterul așa ceva. În ruptul capului!

– Astăzi, da! îl lămuri Krabat. Azi avem voie să-l blestemăm, să-i urăm să-l mănânce ciuma și holera, chiar și diavolul în persoană, precum ai auzit. Azi nu se supără, ba chiar dimpotrivă.

– Nu se supără? se miră Lobosch.

– Cine are voie să-și verse năduful o dată pe an, îl învață Krabat, va fi mai ascultător și va reuși să facă mai bine ce i se cere, un an întreg. Și asta e destul de mult la moara din Mlaștina Scroafei, ai văzut și tu.

Krabat nu mai era cel de până acum. În următoarele zile și săptămâni parcă era cu capul în nori. Făcea tot ce era de făcut, vorbea cu flăcăii, le răspundea la întrebări – dar de fapt era departe de tot ce se petrecea la moară. Era la Kantorka și Kantorka era cu el, iar lumea din jurul lui devenea pe zi ce trece mai luminoasă, mai verde.

Până atunci Krabat nu observase câte feluri de verde erau în jurul lui, sute de nuanțe de verde, verdele deschis al mesteacănului și al sălciilor, amestecat cu verdele închis al mușchiului, bătând în albăstrui; verdele crud, tânăr, de la malul iazului, din fiecare copăcel, din fiecare tufiș; verdele închis, mai sobru, al pinilor din Mlaștina Scroafei, care se întuneca uneori amenințător, aproape negru, și totuși alteori, spre seară, era strălucitor, parcă poleit cu aur.

Se întâmplă în aceste săptămâni, deși nu prea des, s-o viseze noaptea pe Kantorka. Era totdeauna cam același vis: se făcea că mergeau împreună printr-o pădure sau printr-o livadă cu copaci bătrâni; era vară, cald, iar Kantorka purta o rochie de culoare deschisă. În timp ce se plimbau pe sub copaci, Krabat o cuprinsese peste umeri. Ea înclinase capul spre el și părul ei îi mângâia obrazul. Basmaua îi lunecase un pic spre ceafă și el își dorea ca ea să se întoarcă spre el ca s-o poată privi în ochi. Dar în același timp era conștient că era mai bine să nu se întâmple asta: așa nimeni nu o putea recunoaște, nimeni altcineva care ar fi avut puterea să intre în visul lui.

Calfele observaseră, bineînțeles, că ceva se întâmplase cu Krabat, ceva care îl schimbase profund.

Din nou Lyschko fu acela care încercă să-l tragă de limbă. Era săptămâna de după Rusalii. Hanzo îi însărcinase pe Krabat și pe

Staschko să adâncească șanțurile de pe o piatră de moară. Cei doi o fixaseră pe un stâlp lângă ușa sălii de măcinat și adânceau șanțurile care duceau din mijlocul roții spre margini. Lucrau foarte concentrați, bătaie după bătaie, ca să scoată canturile cât mai ascuțite. Staschko plecase să-și ascută dalta. Ca din întâmplare, Lyschko își făcu drum cu o legătură de saci goi pe braț. Krabat îl observă abia când se opri lângă el și-l întrebă de vorbă, fiindcă Lyschko întotdeauna umbla încet, ca o pisică, chiar când nu era nevoie.

– Ei, întrebă Lyschko, făcându-i cu ochiul. Cum o cheamă? Are părul blond, castaniu sau negru?

– Cine?, îi întoarse Krabat întrebarea.

– Păi ea, explică Lyschko. Cea la care te gândești mereu de la o vreme. Sau crezi că noi chiar avem orbul găinilor și nu vedem că ți-a sucit mințile, în vis, poate, sau altfel... Aș avea un leac bun, care te ajută să o întâlnești, avem și noi experiențele noastre, cum să-ți spun.

Se uită împrejur, apoi se aplecă spre Krabat și îi șopti la ureche:

– Trebuie să-mi spui doar cum o cheamă și aș putea aranja totul, foarte ușor...

– Ia mai termină, îl repezi Krabat. Habar n-am despre ce vorbești. Vezi că mă ții din treabă cu prostiile tale.

În noaptea care a urmat, Krabat visă din nou visul cunoscut, cu Kantorka.

Se plimbau ca de obicei printre copaci, era, ca de fiecare dată, o zi caldă, de vară, doar că de data asta ajunseră într-o poiană, în mijlocul pădurii, și cum ieșiră de sub copaci, pășind în poiană, deasupra capetelor lor trecu o umbră. Krabat își aruncă haina peste capul Kantorkăi:

– Hai să fugim repede, n-are voie să-ți vadă chipul.

O trase grăbit înapoi, în umbra pădurii. Țipătul uliului îl lovi, ascuțit și sfâșietor, de parcă i s-ar fi înfipt un cuțit în inimă, și se trezi.

Seara, meșterul îl chemă la el. Krabat nu era deloc în apele lui, stând în fața meșterului și simțind privirea singurului său ochi.

– Trebuie să îți vorbesc.

Meșterul stătea în jilțul lui, ca un judecător, cu brațele încrucișate și cu fața împietrită.

– Știi foarte bine, Krabat, continuă el, cât de mult te apreciez și că ești în stare să înveți mult din Știința Secretă, ceea ce nu mulți dintre voi pot. Și totuși, în ultimul timp am început să mă îndoiesc că pot avea încredere în tine. Ai secrete față de mine, îmi ascunzi ceva. N-ar fi mai bine să mi te destăinui de bună voie, fără să te oblig eu sau să te spionez? Spune drept despre ce este vorba și o să ne gândim amândoi ce am putea face spre binele tău. Încă nu este prea târziu.

Krabat nu șovăi o clipă cu răspunsul:

– Nu-ți ascund nimic, meștere.

– Chiar nimic?

– Nimic, nimic, zise Krabat cu voce sigură.

– Atunci du-te, dar să nu te plângi dacă o să dai de necaz.

Pe hol îl întâlni pe Juro; parcă l-ar fi așteptat pe Krabat. Îl trase după el în bucătărie și închise ușa.

– Am eu ceva, Krabat...

Îi puse ceva în mână, o rădăcină mică, uscată, legată cu o ață răsucită din trei fire.

– Ia asta și poart-o la gât, altfel visele tale o să-ți mănânce capul.

Surprize

În zilele următoare, meșterul se purtă exagerat de prietenos cu Krabat. Cu orice ocazie îl prefera celorlalte calfe și îl lăuda pentru te miri ce, de parcă ar fi vrut să-i arate că e hotărât să nu-i poarte pică. Într-o seară, spre sfârșitul săptămânii a doua după Rusalii, îl întâlni în hol, în timp ce ceilalți stăteau deja la masă.

– Îmi pare bine că te întâlnesc, zise el. Știi că sunt zile când ești prost dispus și atunci te apuci să spui tot felul de prostii. În sfârșit, discuția pe care am avut-o la mine în cameră, îți amintești, era o prostie și fără nici un rost, nu-i așa?

Meșterul nu așteptă răspunsul lui Krabat și continuă:

– Mi-ar părea rău dacă ai lua în serios tot ce am spus în seara aceea. Știu bine că ești un băiat de treabă, că ești de mult timp cel mai bun ucenic al meu și că mă pot bizui pe tine ca pe nimeni altul – ei, pricepi cum vine vorba.

Krabat deveni bănuitor. Oare ce urmărea meșterul?

– Ia să scurtez vorba, continuă acesta. Vreau să afli și tu care este părerea mea adevărată despre tine. Am să-ți îngădui ceea ce n-am îngăduit nici unuia dintre ucenicii mei: duminică te scutesc de muncă, îți dau o zi liberă. Poți să te duci oriunde ai chef, la Maukendorf, la Schwarzkollm sau la Seidewinkel, nu mă privește. Și dacă te întorci până luni dimineața, sunt mulțumit.

– Să ies la plimbare? se miră Krabat. Ce să caut eu la Maukendorf sau în altă parte?

– Ei, în sate sunt hanuri și crâșme unde poți să te distrezi: sunt fete, poți să dansezi cu ele.

– Nu, răspunse Krabat. Nu mi-arde de așa ceva. De ce s-o duc eu mai bine decât celelalte calfe?

– Tocmai asta e – tu s-o duci mai bine, îl lămuri meșterul. Nu văd de ce nu te-aș răsplăti pentru hărnicia și silința cu care înveți Știința Secretă, mult mai mult decât pe oricare altul.

Duminică dimineața calfele se pregăteau să se apuce de muncă, iar Krabat voia să facă și el la fel. Se trezi însă că Hanzo îl luă deoparte:

– Nu știu despre ce este vorba, zise Hanzo, dar meșterul ți-a dat liber astăzi. Mi-a poruncit să-ți aduc aminte că nu vrea să te vadă la moară până mâine dimineață – restul, mi-a zis, îl știi tu.

– Într-adevăr, bombăni Krabat, știu.

Se îmbrăcă în hainele de sărbătoare și ieși din casă, pe când celelalte calfe trebuiau să tragă ca în fiecare duminică. În spatele șopronului de lemne se așeză în iarbă ca să-și adune gândurile.

Meșterul îi întinsese o cursă – era limpede. De acum trebuia să fie atent să nu cadă în ea. De un lucru era sigur: avea voie să meargă oriunde, numai la Schwarzkollm nu. Dacă ar fi fost după el ar fi rămas aici, după șopron, la soare, și ar fi lenevit cât era ziua de mare. Dar dacă ar face asta prea i-ar arăta meșterului că-i pricepuse planul. Sus băiete, se hotărî, haide la Maukendorf. Și fă un ocol cât mai mare în jurul Schwarzkollmului.

Dar poate că greșea. Poate că era mai înțelept să nu ocolească Schwarzkollm, ci să treacă de-a dreptul, mai ales că ăsta era cel mai scurt drum spre Maukendorf.

Desigur, dar să n-o întâlnească pe Kantorka. Trebuia să o prevină.

– Kantorka, o rugă el pe fată după ce rosti formula magică. Trebuie să te rog astăzi ceva, eu sunt Krabat, cel care te roagă. Astăzi n-ai voie să ieși de loc din casă, orice s-ar întâmpla, și nici să nu te uiți pe fereastră. Promite-mi că așa ai să faci.

Krabat era încredințat că ea așa va face.

Tocmai când să se ridice să plece, ieși Juro cu coșul de lemne.

– Ei, Krabat, văd că nu te prea grăbești să pleci. Pot să stau un pic lângă tine?

Ca și atunci, după târgul de cai cu bucluc, Juro scoase o bucățică de lemn din buzunar și desenă un cerc în jurul lor, însemnându-l cu pentagrama și cu trei cruci. Făcându-i cu ochiul, zise:

– Îți închipui că asta nu e pentru muște sau tăuni.

Krabat îi mărturisi că nu prea crezuse asta nici atunci.

– E ca să nu ne vadă și să nu ne audă meșterul cât stăm aici, nici de aproape, nici de departe, nu-i așa?

– Nu, zise Juro. Ar putea să ne vadă și să ne audă, dar n-o s-o facă fiindcă ne-a uitat, pur și simplu. Asta e vraja cercului. Cât timp ne aflăm în cerc, meșterul se gândește la toate cele, doar la mine și la tine nu.

– Nu-i lucru prost, zise Krabat, nu-i prost, și dintr-o dată, de parcă acesta ar fi fost cuvântul cheie, îl străpunse un gând. Se uită cu uimire

spre Juro. Va să zică tu ești acela care le-a dat zăpadă țăranilor, când Lyschko a asmuțit câinii pe ei. Nu ești deci prostovanul drept care te iau toți, nu-i așa? Te prefaci, va să zică?

– Și dacă ar fi așa?, întrebă Juro. Într-adevăr nu sunt chiar așa de bleg cum crede lumea. Dar tu, Krabat, nu te supăra, ești mult mai prost decât îți închipui chiar tu.

– Eu?

– Fiindcă încă n-ai băgat de seamă toate câte se petrec aici, la moara asta blestemată. Altfel nu ți-ai arăta așa deschis silința, ai ascunde-o măcar un pic față de ceilalți, sau chiar nu-ți dai seama ce primejdie de pește?

– Ba da, răspunse Krabat, bănuiesc.

– Nu bănuiești nimic, i-o tăie Juro. Smulse un fir de iarbă și-l frământă între degete. Am să-ți spun ceva, Krabat, eu care toți anii aceștia am făcut pe prostul. Dacă o ții tot așa, o să fii următorul nostru mort. Michal și Tonda, și toți ceilalți care zac la Locul Sterp, toți au făcut aceeași greșeală ca și tine : au învățat prea mult la Școala Neagră și prea i-au arătat-o meșterului. Știi doar că în fiecare ajun de Anul Nou trebuie să moară unul dintre noi în locul lui.

– În locul lui?

– În locul lui, își întări Juro spusele. Are o înțelegere cu... ei, cu Nașul. În fiecare an trebuie să-i jertfească pe unul dintre ucenicii săi – altfel îi vine lui sorocul.

– De unde știi?

– Am ochi în cap și destulă minte să cuget la lucrurile care îți sar în ochi. Și pe deasupra am citit în Spaima Iadului.

– Tu?

– Eu sunt prost, precum știi, adică așa cred meșterul și toți ceilalți. De aceea nimeni nu mă ia în serios, sunt bun doar de treabă în casă : să deretic, să spăl, să șterg praful, câteodată și în Camera Neagră, unde se află Spaima Iadului, legată cu lanțul de masă, de neatins pentru oricine care știe să citească. Așa ceva nu i-ar prii deloc meșterului, fiindcă sunt acolo niște lucruri care s-ar întoarce împotriva lui dacă le-ar afla vreunul dintre noi.

– Dar tu, întrebă Krabat, știi să citești?

– Știu, spuse Juro, iar tu ești primul și singurul căruia îi destăinui acest lucru. Există o singură cale să-i vii de hac meșterului – una singură! Dacă cunoști o fată care te iubește, ea te-ar putea salva. Ar trebui să vină la meșter și să-l roage să te elibereze. Dar pentru asta trebuie să treacă printr-o încercare.

– Ce încercare?

– Despre asta altă dată, când o să avem mai mult timp, zise Juro. Deocamdată să ții minte un singur lucru. Fii atent să nu afle meșterul cine este fata, că altfel te așteaptă soarta lui Tonda.

– Te gândești la Worschula?

– Da, zise Juro. Meșterul i-a aflat prea devreme numele și a chinuit-o așa de tare cu visele – asta stă în puterea lui – încât de disperare fata s-a înecat.

Smulse iar un fir de iarbă și-l mototoli.

– Tonda a găsit-o dimineața, a dus-o pe brațe la părinții ei și le-a pus-o pe prag. Din clipa aceea a albit, n-a mai avut nici o vlagă. Sfârșitul îl cunoști.

Krabat își închipui că într-o dimineață ar putea s-o găsească pe Kantorka înecată, cu mătasea broaștei în păr.

– Ce mă sfătuiești? întrebă el.

– Ce te sfătuiesc? Juro smulse al treilea fir de iarbă. Pleacă imediat la Maukendorf sau unde vrei și încearcă să-l duci pe meșter de nas, pe cât poți.

Krabat trecu prin Schwarzkollm fără să privească nici în dreapta, nici în stânga. Kantorka se făcuse nevăzută. Cine știe ce le spusese la ai ei de rămăsese astăzi în casă.

Krabat intră să se odihnească puțin la primărie, mâncă o bucată de pâine neagră cu carne afumată și bău o țuică mare la sfârșit. Apoi își reluă drumul spre Maukendorf, intră în crâșmă, se așeză la o masă și ceru bere.

Seara dansă cu fetele, le spuse verzi și uscate, le suci mințile și se luă la harță cu flăcăii.

– Mă, tu de colo – ia cară-te!

Când flăcăii din sat se supărară și vrură să-l arunce afară, Krabat plesni doar din degete și ei rămaseră nemișcați, stane de piatră.

– Dobitocilor, le strigă Krabat. V-ar place voua să-mi spargeți capul, dar mai bine spargeți-vi-le pe ale voastre!

Din aceasta se iscă un tămbălău cum nu se mai pomenise la Maukendorf. Prin aer zburau căni de bere, scaunele se rupeau în bucăți trosnind.

Flăcăii se băteau de parcă și-ar fi pierdut mințile. Dădeau unul într-altul ca orbii. Cârciumarul își freca mâinile, fetele chiriau, muzicanții și-au salvat viețile sărind pe fereastră.

– Zi-i așa!, îndemna Krabat flăcăii. Tot așa! Arde-l! Mai trage-i una! Nu te lăsa!

O trebușoară grea

Meșterul îl iscodi pe Krabat luni dimineața unde își petrecuse duminica și cum i-a priit ieșirea.

– Ei, răspunse Krabat, dând din umeri, destul de bine. Apoi îi istorisi meșterului despre petrecerea din Maukendorf, despre dans și despre bătaia cu flăcăii din sat. A fost destul de distractiv, dar ar fi fost mult mai hazliu dacă ar fi avut un coleg de la moară cu el, să zicem Staschko sau Andrusch, sau oricare altul dintre calfe.

– Și Lyschko, bunăoară?

– Nu, Lyschko nu, zise Krabat, cu riscul de a-l supăra pe meșter.

– Și de ce, mă rog?

– Nu pot să-l sufăr, răspunse Krabat.

– Nici tu? râse meșterul. Atunci suntem într-un gând în privința lui. Te miră?

– Da, zise Krabat, mă miră.

Meșterul îl măsură cu privirea de sus în jos cu bunăvoință, după toate aparențele, dar și cu o urmă de zeflemea.

– Uite asta îmi place la tine, Krabat, că ești cinstit și îmi spui deschis părerea ta în toate.

Krabat se feri să-l privească pe meșter în față. Nu știa cum să ia cele spuse, putea fi și o amenințare ascunsă. În orice caz, fu bucuros când meșterul schimbă vorba.

– În ceea ce îi privește pe ceilalți, față de ce am discutat mai înainte, ține minte, Krabat: de acum încolo poți ieși în fiecare duminică, dacă ai chef. Dacă nu, poți să rămâi acasă. Dar acesta este un privilegiu pe care ți-l acord numai ție, celui mai bun ucenic al meu, și cu asta basta!

Krabat abia aștepta să se întâlnească în taină cu Juro. Acesta însă se ferea de el de când discutaseră duminică în spatele șopronului. Krabat chiar încercase să stea de vorbă cu el în gând, dar vraja nu mergea între ucenicii Artei Secrete.

Când în sfârșit rămaseră singuri în bucătărie, Juro îi spuse să mai aștepte câteva zile cuțitul pe care i l-ar fi dat deunăzi să i-l ascută, că o să caute el să i-l aducă când o să fie gata și că nu l-a uitat.

– Bine, încuviință Krabat. Înțelesese ce a vrut să spună Juro.

Peste câteva zile, meșterul avea iar un drum prin țară, două-trei zile, după cum le zise înainte de a pleca. În noaptea următoare, Juro îl trezi pe Krabat.

– Vino în bucătărie, să stăm acolo de vorbă.

– Dar ei?, întrebă Krabat, arătând spre celelalte calfe.

– Dorm ca pruncii, nu-i pot trezi nici fulgere, nici trăsnete, îl asigură Juro. Am avut eu grijă.

În bucătărie, Juro desenă cercul magic cu pentagrama și cu crucile în jurul mesei și al scaunelor. Aprinse o lumânare și o așeză între el și Krabat.

– Te-am lăsat să aștepți, din prudență, mă-nțelegi. Nu e voie să bănuie nimeni că ne întâlnim pe ascuns. Duminica trecută ți-am destăinuit unele lucruri, cred că ai mai cugetat asupra lor.

– Da, zise Krabat. Ai vrut să-mi arăți o cale cum să mă salvez din ghearele meșterului și – dacă am înțeles bine – să-i pot răzbuna pe Tonda și Michal.

– Așa-i, confirmă Juro. Dacă te iubește o fată, poate să vină în ajunul Anului Nou la meșter și să ceară să-ți dea drumul. Dacă trece de încercarea la care o supune meșterul, atunci el va fi acela care trebuie să moară în ajunul Anului Nou.

– E grea încercarea? întrebă Krabat.

– Fata trebuie să dovedească că te cunoaște, răspunse Juro. Trebuie să te recunoască printre celelalte calfe și să spună: el este.

– Și apoi?

– Asta-i tot ce scrie în Spaima Iadului. Când citești pare un joc.

Krabat îi dădu dreptate, dacă treaba – cum credea el – n-ar fi cu tâlc. Se gândea la o vrajă secretă, de pildă, sau la un cuvânt cu mai multe înțelesuri din Spaima Iadului. Ar trebui știut foarte bine ce scrie acolo.

– Scrie foarte lămurit, îl asigură Juro, și cu un singur înțeles. Dar meșterul știe cum s-o sucească în avantajul său. Apucă foarfeca și scurtă fitilul lumânării, care începuse să pâlpâie.

– Acum câțiva ani, când eram nou la Moara din Mlaștină, o calfă, un anume Janko, s-a încumetat să încerce. Fata lui a venit în ultima seară a anului și l-a cerut de la morar.

– Bine, a zis meșterul, dacă îl recunoști pe Janko, este liber și poți să-l iei cu tine, așa cum scrie în Spaima Iadului.

Apoi a dus-o în Camera Neagră, unde noi stăteam pe bară în chip de corbi. Ne silise să băgăm toți ciocul sub aripa stângă. Stăteam așa, iar fata se căznea zadarnic să afle care dintre noi era Janko.

– Ei?, a întrebat-o meșterul, care e? Cel de la capătul drept al rândului, sau acela, acolo la mijloc, sau care altul? Gândește-te în liniște, doar știi ce e în joc. – Știu, a răspuns fata, și apoi, după oarecare șovăială, a arătat spre unul dintre noi, la întâmplare – era Kito.

– Și?, întrebă Krabat.

– N-au mai văzut lumina zilei de Anul Nou, nici Janko și nici fata.

– Și de atunci?

– Doar Tonda ar fi vrut să încerce și el cu ajutorul Worschulei – dar asta știi.

Lumânarea pâlpâi din nou, și din nou Juro curăță fitilul.

– Un lucru nu înțeleg, zise Krabat după o tăcere îndelungată. De ce oare n-a mai încercat nimeni să meargă pe această cale?

– Cei mai mulți n-o cunosc, iar puținii care o știu speră să scape cu viață de la un an la altul. Suntem doisprezece, și doar unul o pățește în ajunul Anului Nou. Și mai este ceva în joc, ceva ce trebuie să afli. Dacă o fată trece încercarea și meșterul este învins, în clipa morții lui s-a dus tot ce am învățat noi de la el. Din clipa aceea nu mai suntem decât niște calfe de morar obișnuite, s-a zis cu toate vrăjile.

– Ar fi altfel, dacă meșterul ar pieri altcumva?

– Nu, îl lămuri Juro. Acesta este un alt motiv pentru cei câțiva care știu, ca să accepte an de an moartea unui tovarăș.

– Dar tu, întrebă Krabat, de ce n-ai încercat nici tu nimic?

– Fiindcă mie mi-e frică, zise Juro. Și fiindcă n-am nici o fată care să vină să mă ceară.

Se juca cu suportul lumânării, îl apucase cu amândouă mâinile și-l tot împingea încetișor încolo și încoace, privindu-l cu atenție, de parcă ar fi vrut să afle ceva anume, ceva important pentru el.

– Să fim bine înțeleși, Krabat, zise el în cele din urmă. Încă nu trebuie să te hotărăști, ba chiar poți să-ți schimbi hotărârea. Dar noi ar trebui să începem de pe acum să facem tot ce stă în puterea noastră ca, la un caz, să-i înlesnești fetei misiunea.

– Știu cum, zise Krabat, am să-i spun în gând tot ce trebuie, nu e prea greu și am învățat cum se face.

– Nu merge, îi tăie Juro avântul.

– Nu?

– Nu, fiindcă meșterul are puterea să o împiedice. A făcut-o cu Janko și o s-o facă și de data asta, aici nu încape nici o îndoială.

– Atunci ce-i de făcut? întrebă Krabat.

– Trebuie să încerci, zise Juro, să înveți toată vara și toată toamna să te împotrivești voinței meșterului. Când stăm pe bară și el ne comandă să băgăm ciocurile sub aripa stângă, tu trebuie să fii în stare să-l bagi sub aripa dreaptă. Mă înțelegi, în timpul încercării tu trebuie să te comporți altfel decât noi, ca ea să poată să te recunoască. Fata va ști pe care dintre noi să-l arate – și treaba s-a făcut.

– Și atunci ce propui? întrebă Krabat.

– Să-ți întărești voința.

– Numai atât?

– E foarte mult, o să-ți dai singur seama. Facem o încercare?

Krabat se învoi.

– Să zicem, începu Juro, că eu sunt meșterul. Eu îți poruncesc ceva, iar tu încerci să faci pe dos. De pildă, dacă îți comand să muți ceva din dreapta în stânga, tu să faci mutarea de la stânga la dreapta. Dacă trebuie să te scoli, tu să rămâi jos. Dacă îți cer să mă privești, tu să te uiți în altă parte. Clar?

– Clar ca lumina zilei, zise Krabat.

– Bine, începem.

Juro arătă spre lumânarea dintre ei:

– Ia-o și trage-o mai aproape de tine!, porunci el.

Krabat întinse mâna spre lumânare, ferm hotărât să o împingă spre Juro, dar se lovi de o rezistență. Îl atacase o forță care acționa împotriva voinței sale, încerca să-l copleșească. O clipă se simți ca paralizat. Apoi începu un duel mut. De o parte, porunca lui Juro, de cealaltă, Krabat, care încerca din răsputeri să îi reziste, fie ce-o fi.

Era încă hotărât să împingă lumânarea :

– Departe de mine, își comandă el, departe, departe! Dar simțea cum voința lui Juro punea tot mai mult stăpânire pe voința lui, care slăbea încetul cu încetul.

– Fie cum vrei tu, se auzi Krabat spunând în cele din urmă și trase cuminte lumânarea spre el. Avea senzația că i s-a golit tot sufletul. Dacă cineva i-ar fi zis că murise, l-ar fi crezut.

– Nu-ți pierde nădejdea! Vocea lui Juro venea de undeva din depărtare. Simți cum o mână îl prinde de umăr și auzi din nou, de data asta de aproape, vocea prietenului său:

– Nu uita, a fost doar prima încercare, Krabat.

De atunci, toate nopțile când morarul lipsea de la moară le petrecură în bucătărie. Krabat exersa sub îndrumarea lui Juro să-și impună voința împotriva voinței prietenului său. Era o muncă istovitoare pentru amândoi, și de multe ori Krabat era gata să renunțe. Că tot n-am să reușesc niciodată, iar dacă și așa trebuie să mor, cel puțin nu vreau să trag și fata după mine, mă-nțelegi?

– Da, îi răspundea Juro, te înțeleg, Krabat – dar fata încă nu știe nimic. Deocamdată nu trebuie să-ți faci gânduri dacă să te hotărăști așa sau așa. E mai important să înaintăm cât de cât. Dacă nu-ți pierzi curajul și nu lași totul baltă, ai să vezi cât de departe ajungem până la sfârșitul anului. Crede-mă.

Își reluau corvoada, a câta oară? Și încetul cu încetul, spre sfârșitul verii, Krabat începu să câștige și el câteodată.

Vulturul sultanului

Să fi intrat oare meșterul la bănuieli? Aflase oare de la Lyschko despre ce făceau Krabat și Juro? Într-una din primele seri de septembrie, meșterul le dădu calfelor de băut. După ce se strânseră toți în jurul mesei din odaia sa și fiecare era cu paharul plin, meșterul

închinase dintr-o dată – în cinstea prieteniei! Juro și Krabat se uitau întrebători unul la celălalt.

– Goliți paharele, îi îndemnă meșterul. Toți odată. Apoi îi porunci lui Lobosch să le umple din nou și continuă:

– Astă vară începusem să vă povestesc despre Jirko, cel mai bun prieten al meu. Și nu v-am ascuns că într-o zi l-am omorât. Astăzi o să aflați cum s-au petrecut lucrurile... Era în anii războiului cel mare cu turcii. Jirko și cu mine a trebuit să părăsim Lausitzul; ne despărțiserăm unul de celălalt. Eu m-am angajat în armata împăratului, unde slujeam ca mușchetar, în timp ce Jirko se angajase la sultan ca meșter vrăjitor, ceea ce eu nu puteam bănui.

Comandantul armatei imperiale era mareșalul de Saxa. Sub comanda lui intrasem adânc în Ungaria, unde de câteva săptămâni stăteam față în față cu armata turcească – fiecare, și prieten, și dușman, adăpostit în tabere întărite. Nu prea simțeam războiul, doar că din când în când patrulele aveau câte un schimb de focuri sau că tunurile nimereau diferite puncte din avanposturi. Într-o dimineață însă s-a descoperit că mareșalul fusese răpit de turci. Se vede că nu era lucru curat: La scurt timp după aceasta, în șanțurile nostre a sosit o solie. Că mareșalul este prizonier și se află în mâinile sultanului, dar că i-ar da drumul, dacă armata noastră s-ar retrage în șase zile din Ungaria; dacă nu, mareșalul va fi spânzurat în dimineața celei de a șaptea zi. Spaima noastră era mare, la care eu, neavând habar că Jirko se află în tabăra turcească, m-am oferit să-l aduc pe mareșal înapoi.

Meșterul dădu paharul pe gât, îi făcu semn lui Lobosch, care i-l umplu din nou, și continuă:

– Deși căpitanul nostru mă declarase nebun, a raportat mai departe colonelului, care m-a prezentat generalului, iar acesta s-a înfățișat cu mine la ducele de Leuchtenberg, locțiitorul mareșalului. La început, nici ducele nu a vrut să se încreadă în mine. Atunci, sub ochii lui, i-am preschimbat pe ofițerii de stat major care erau de față în papagali și pe general într-un fazan auriu. De altă dovadă n-a mai fost nevoie, căci ducele era gata convins. A trebuit pe loc să le redau ofițerilor chipul omenesc. Ducele mi-a promis o răsplată de o mie de galbeni dacă reușeam să-l scot pe mareșal din tabăra dușmană. Apoi a poruncit să mi se arate caii lui personali de călărie și am avut voie să-mi aleg unul.

Meșterul întrerupse din nou povestirea ca să mai golească un pahar și din nou Lobosch trebui să i-l umple.

– Aș putea să continui cu povestea, dar mi-a trecut prin cap ceva mai bun. Restul întâmplării o să-l vedeți chiar voi: Krabat o să joace rolul meu, rolul mușchetarului năzdrăvan, care a pornit să-l elibereze pe mareșal – ne mai trebuie însă un Jirko...

Își plimbă privirea de la o calfă la alta, îi cântări pe Hanzo, pe Andrusch, pe Staschko. În sfârșit, se opri la Juro.

– Poate tu..., zise el. Tu o să fii Jirko, dacă vrei.

– De acord, se învoi Juro. Cineva trebuie s-o facă.

Krabat nu se lăsă înșelat de rânjetul său. Erau amândoi conștienți că meșterul le întinsese o cursă. Trebuia să fie cu mare grijă, să nu se trădeze.

Meșterul fărâmiță câteva ierburi uscate deasupra flăcării lumânării. Camera se umplu de o mireasmă grea, amețitoare, calfele își simțeau pleoapele grele.

– Închideți ochii, comandă meșterul, și o să vedeți ce s-a întâmplat în Ungaria. Juro și Krabat o să facă exact ce am făcut eu și cu Jirko atunci, în războiul cel mare cu turcii.

Krabat simți cum îl cuprinde o oboseală de moarte, cum îl fură somnul încetul cu încetul. Vocea meșterului suna de departe, monoton:

– Juro, vrăjitorul sultanului, se află în tabăra turcească. El a jurat pe semilună... Iar Krabat, mușchetarul Krabat, cu moletiere albe și cu veston albastru, stă la dreapta ducelui de Leuchtenberg și privește caii aduși în fața lui.

Krabat, mușchetarul Krabat, cu moletiere albe și cu veston albastru, stă la dreapta ducelui de Leuchtenberg și privește caii aduși în fața lui. Cel mai mult îi place un armăsar negru, țintat în frunte, de parcă ar avea o pentagramă.

– Pe acela îl vreau, cere el.

Ducele comandă să se pună șaua pe cal. Krabat își încarcă flinta, o ia la umăr și saltă pe cal. Înconjoară platoul de adunare, apoi dă pinteni armăsarului și înaintează în galop spre duce și alaiul său, părând că vrea să-i calce sub copite. Domniile lor sar speriați în lături, dar Krabat trece ca un vârtej pe deasupra capetelor lor cu perucile pudrate și, în uimirea generală, calul negru se înalță cu el spre înaltul cerului. Ba mai mult, cal și călăreț devin din ce în ce mai străvezii, până când îi pierd cu toții din ochi, chiar și contele Gallas, generalul care răspunde de arsenal și care are cea mai strașnică lunetă din armata imperială.

Krabat străbate în goană înălțimile amețitoare ale văzduhului, așa cum gonesc alții pe câmpia întinsă. Curând zărește, la marginea unui sat distrus, primii turci. Vede acum turbanele lor viu colorate, vede tunurile pregătite în spatele redutelor, vede patrulele colindând încoace și încolo printre posturi. Caii turcilor își umflă nările de spaimă, câinii încep să schelălăie și își bagă coada între picioare.

Deasupra taberei turcești flutură steagul verde al Profetului. Krabat își conduce calul spre pământ, se lasă jos ușurel. Aproape de cortul falnic al sultanului descoperă un cort mai mic, păzit de câteva duzini de ieniceri înarmați până în dinți.

Intră în cort, ținând calul de căpăstru și – într-adevăr, acolo, pe un scăunel, stă cu capul sprijinit pe mâini mareșalul, marele erou din Dresda, spaima turcilor. Krabat se face văzut, tușește, înaintează spre mareșal și se sperie: mareșalul poartă o bucățică de piele neagră peste ochiul stâng.

– Ce e, întreabă el cu un glas răgușit, de corb. Ești slugă la turci? Cum ai intrat în cortul meu?

– Raportez cu supunere, răspunse Krabat, am poruncă să scot pe Excelența Voastră de aici. Calul meu ne așteaptă.

La aceasta, calul își recapătă și el făptura.

– Dacă Excelența Voastră n-are nimic împotrivă, continuă Krabat.

Se urcă pe cal și îi face semn mareșalului să încalece în spatele său. Apoi țâșnesc din cort. Luați prin surprindere, ienicerii nu mișcă un deget. Krabat strigă cât îl ține gura: La o parte! și gonește cu mareșalul în spate prin tabără. Văzându-l, până și gărzile nubiene ale sultanului își aruncă sulițele și săbiile.

– Dii, strigă Krabat. Țineți-vă bine, Excelență!

Nimeni nu îndrăznește să li se pună în cale. Au ajuns deja la ieșirea din tabără, au ieșit la câmp liber. Krabat își conduce armăsarul în văzduh și abia acum turcii deschid focul asupra lor, din toate țevile, de bubuie și tună de toată frumusețea. Krabat e bine dispus, nu se teme de gloanțele turcești.

– Dacă băieții vor să ne nimerească, ar trebui să tragă cu un glonț de aur, îi explică el mareșalului. Gloanțele de fier și de plumb nu ne fac nici un rău – săgețile nici atât.

Salvele pier în depărtare, canonada încetează. Dar dintr-o dată cei doi călăreți aud un vâjâit și un vuiet care se apropie rapid dinspre tabăra turcească. Krabat n-are voie să privească înapoi cât timp călărește prin văzduh, așa că îl roagă pe mareșal să vadă ce e.

Mareșalul îi spune că îi urmărește un vultur uriaș, negru.

– Acum vine asupra noastră, cu soarele în spate, cu ciocul îndreptat spre noi.

Krabat rostește o formulă magică: între ei și vultur se ridică nori uriași, plumburii și denși, un adevărat munte de ceață.

Vulturul trece prin el.

– Acum, strigă răgușit mareșalul. Se pregătește să coboare!

Krabat a înțeles de mult despre ce fel de vultur e vorba. Nu se miră deci deloc când îl aude strigând:

– Întoarceți-vă, strigă vulturul, altfel moartea vă paște.

Glasul lui i se pare cunoscut lui Krabat. De unde îl știe oare? Nu e timp să se gândească. La un semn al său se iscă o furtună care aruncă vulturul înapoi. Ar trebui să-l curețe de pe cer ca pe un fulg – dar nici vorbă: vulturul sultanului trece prin orice uragan.

– Întoarceți-vă, strigă el. Dați-vă bătuți, înainte de a fi prea târziu!

Glasul, se gândește Krabat. În sfârșit l-a recunoscut, este glasul lui Juro, glasul prietenului său împreună cu care a slujit cu mulți ani în urmă la Moara din Mlaștina Scroafei.

– Vulturul, strigă mareșalul, ne prinde! Dintr-o dată Krabat își dă seama al cui este glasul acesta care îi croncăne în urechi: Pușca, mușchetarule! De ce nu dobori dihania?

– Fiindcă n-am nimic din aur să trag! Lui Krabat îi pare bine că nici măcar nu trebuie să mintă. Dar mareșalul de Saxa, sau cine o fi cel care stă în spatele lui, își rupe un nasture de aur de la veston.

– Bagă-l în pușcă și trage odată!

Juro, vulturul Juro se apropie la câteva bătăi de aripi. Krabat nici nu se gândește să-l omoare. Se preface că bagă nasturele pe țeava puștii, dar de fapt îl scapă din mână.

– Trage, îl zorește mareșalul. Trage odată! Fără să-și întoarcă privirea, Krabat îndreaptă pușca asupra dușmanului, peste umărul stâng. Știe că împușcătura este oarbă, încărcată doar cu pulbere, fără gloanțe.

Salva pornește – și dintr-o dată un țipăt disperat de moarte: Krabat! Krabaaat!

Krabat se sperie, scapă pușca, apoi își ascunde fața în mâini și plânge.

– Krabat, îi șuieră în urechi, Krabaaat!

Krabat tresări gemând. Cum s-a făcut că dintr-o dată se află aici la masă, cu Andrusch, cu Petar și cu toți ceilalți? Cum se uitau la el, palizi și speriați. Și cum își fereau ochii, imediat ce-i întâlneau privirea.

Meșterul stătea în jilțul său ca mort, rezemat de spătar, tăcut de parcă ar fi ascultat ceva din depărtare.

Nici Juro nu se mișca. Zăcea prăvălit pe masă, cu fața în jos și cu mâinile întinse, până acum câteva clipe aripi de vultur vâjâind în zbor prin văzduh. Lângă Juro, un pahar răsturnat. Pe masă, o pată roșu-închis: vin sau sânge?

Plângând, Lobosch se aruncă peste Juro.

– A murit, e mort, strigă el. Krabat, tu l-ai omorât!

Krabat simte că se sufocă, își sfâșie cămașa cu ambele mâini. Dar dintr-o dată vede că Juro își mișcă un braț, apoi pe celălalt. Se pare că viața se întoarce încet în trupul său. Se sprijină pe mâini, își ridică fața. Pe frunte are o pată roșie, rotundă, la două degete deasupra rădăcinii nasului.

– Juro! Micuțul Lobosch îl cuprinde peste umeri. Mai trăiești, Juro, trăiești!

– Păi ce credeai? zice Juro. Toată treaba n-a fost decât un joc. Numai că îmi vâjâie capul de la împușcătura lui Krabat. Data viitoare să-l facă altul pe Jirko, mie mi-a ajuns. Mă duc să mă culc.

Calfele începură să râdă, ușurate. Andrusch rosti ceea ce gândeau toți:

– Ai dreptate, frățioare, du-te. Important e că ai scăpat teafăr.

Krabat rămăsese înmărmurit. Împușcătura și țipătul de moarte – și dintr-o dată veselia, oare cum se potriveau toate astea?

– Gata, strigă meșterul. Gata! Nu mai suport, stați jos și tăceți din gură! Se ridicase în picioare, cu o mână se sprijinea de masă, cu cealaltă ținea paharul așa de strâns, de parcă ar fi vrut să-l facă fărâme. Ceea ce ați văzut voi, continuă el, a fost doar un coșmar, din care te trezești și apoi... Dar eu nu doar am visat povestea cu Jirko, atunci în Ungaria, eu l-am împușcat de-a binelea. Mi-am omorât prietenul – a trebuit să-l omor – așa cum a făcut-o și Krabat, așa cum fiecare dintre voi ar fi făcut-o, fiecare!

Bătu cu pumnul în masă de jucau paharele, luă cana de vin și sorbi din ea, necontrolat și lacom. Apoi o zvârli de perete și zbieră:

– Afară! Afară cu voi, afară. Vreau să rămân singur, singur!

Nici Krabat nu dorea altceva decât să fie singur; se furișă afară din moară. Era o noapte fără lună, dar cerul era plin de stele. Străbătu poiana umedă, până la iaz. Când se uită în apa rece, din care îl priveau stelele, simți dorința să facă o baie. Își lepădă hainele, intră în iaz și se îndepărtă de mal din câteva mișcări.

Apa era rece și capul începu să i se limpezească, iar acesta era lucrul cel mai important, după toate prin câte trecuse în seara aceasta. Se scufundă de vreo zece ori, apoi se întoarse la mal, pufnind și dârdâind.

La mal, Juro îl aștepta cu o pătură.

– O să răcești, Krabat! Ieși odată, ce ți-a venit?

Îl ajută să iasă la mal, îl înfășură în pătură și începu să-l fricționeze. Krabat se eliberă.

– Nu înțeleg, Juro, nu pricep deloc cum am putut să trag în tine.

– Dar n-ai tras, Krabat, n-ai tras cu nasturele de aur.

– De unde știi?

– Am prevăzut-o, doar te cunosc. Juro îi dădu un ghiont. Un țipăt de moarte sună îngrozitor, dar nu te costă nimic.

– Dar pata de pe frunte, întrebă Krabat.

– Ei, pata, râse Juro, nu uita că mă pricep un piculeț la Arta Secretă: atât cât îl duce mintea pe prostovanul de Juro.

Șuvița

În vara aceea, Krabat s-a folosit de câteva ori de privilegiul său de a ieși duminica în sat. Nu neapărat de plăcere, ci și ca să nu intre meșterul la bănuială. Și totuși nu putea scăpa de teama că meșterul îi pregătește, ca totdeauna, o capcană.

Trecuseră trei săptămâni de când trăsese în Juro, timp în care meșterul abia schimbase câteva vorbe cu Krabat. Într-o seară îi zise însă așa într-o doară, ca despre un lucru lipsit de însemnătate:

– Cred că duminică ai să te duci la Schwarzkollm, nu-i așa?

– De ce? întrebă Krabat.

– Păi e chermeză, îmi închipui că e o ocazie care nu trebuie pierdută.

– Să mă mai gândesc, răspunse Krabat. Dar să știi că nu prea mă omor să ies în lume așa, singur cuc, fără nici unul de-ai noștri.

După aceea se sfătui cu Juro.

– Trebuie să te duci, zise acesta. N-ai de ales.

– E cam riscant, obiectă Krabat.

– Da, dar și miza e mare, răspunse Juro. E un prilej nimerit să vorbești cu fata.

Krabat era uimit:

– Tu știi că e din Schwarzkollm?

– Da, de când am stat de veghe în noaptea de Înviere. Nu era greu de ghicit.

– Deci o știi?

– Nu, zise Juro, și nici nu vreau să o știu. Ceea ce nu știu, nu poate afla nimeni de la mine.

– Dar cum să fac să nu ne prindă meșterul?

– Știi doar vraja cu cercul, îi aminti Juro. Scoase din buzunar bucățica de lemn și i-o dădu. Ia-o și întâlnește-te cu fata și vorbește cu ea.

Sâmbătă Krabat se culcă devreme. Voia să fie singur, să cântărească încă o dată în liniște dacă să se întâlnească cu Kantorka ori ba. Oare să îndrăznească să-i povestească totul?

În serile din urmă reușise din ce în ce mai mult să se opună voinței lui Juro. Se întâmplase chiar ca Juro să fie cel care începea să asude primul. Nu e cine știe ce, zise Juro, în nici un caz n-are voie să facă greșeala să-l creadă pe meșter mai slab decât este – dar, în general, lucrurile mergeau bine.

Krabat era tot mai sigur pe sine. Meșterul fusese învins de Pumphutt; de ce nu l-ar învinge și el, mai ales că se bizuia pe ajutorul lui Juro și al Kantorkăi. Dar tocmai acesta era punctul asupra căruia mai șovăia. Are oare voie s-o amestece pe ea în această poveste? Cine îi dă lui acest drept? Oare viața lui conta atât de mult încât s-o pună în joc și pe a ei?

Krabat stătea încă la îndoială. Pe de o parte îi dădea dreptate lui Juro: ocazia s-o întâlnească era prielnică și cine știe dacă avea să se mai ivească alta. Numai de nu l-ar fi apăsat întrebarea dacă să-i spună mâine fetei sau nu, atât timp cât nici el nu era lămurit.

– Ce-ar fi, se gândi el, dacă i-aș povesti doar în mare, fără să-i spun ceasul și ziua probei?

Krabat simți că i se ia o piatră de pe inimă.

– Asta înseamnă că fata nu trebuie să se hotărască pe nepusă masă, iar eu mai câștig timp, în cel mai rău caz până în ultima zi, ca să văd cum se desfășoară lucrurile.

Celelalte calfe se uitară cu invidie la Krabat, când duminică la prânz le spuse că morarul i-a dat liber restul zilei ca să meargă la Schwarzkollm la chermeză.

– La chermeză, strigă Lobosch. Cum aud acest cuvânt, parcă văd în fața ochilor tăvi uriașe pline cu plăcintă cu unt și cu zahăr și munți de gogoși dulci. Îmi aduci și mie ceva?

– Bineînțeles, vru să răspundă Krabat, dar Lyschko îi tăie vorba.

– Oare ce are Lobosch în cap? Doar nu-și închipuie că te duci la Schwarzkollm doar de dragul plăcintelor.

– Ba bine că nu, ripostă Lobosch. Nu există nimic mai bun la chermeză. O spuse cu atâta convingere, încât toți pufniră în râs.

Krabat îi ceru șervetul în care își înfășura mâncarea când mergeau la pădure sau la turbărie, îl împături și-l băgă în căciulă, zicând:

– Am să văd, Lobosch, ce rămâne și pentru tine.

Krabat o porni agale, trecu prin mlaștină și, după ce ieși din pădure, urmă drumul câmpenesc care înconjura Schwarzkollm. În locul în care o întâlnise în primăvară pe Kantorka desenă cercul magic în jurul său și se culcă pe iarbă. Soarele strălucea, era cald și plăcut – o vreme numai bună de chermeză.

Krabat se uită spre sat. Fructele se culeseseră deja, doar câteva mere mai străluceau roșii și galbene printre frunzele veștede. Rosti, cu voce scăzută, formula și își îndreptă toate gândurile spre Kantorka:

– Te așteaptă aici, în iarbă, cineva care trebuie să-ți vorbească. Fă-ți un pic timp pentru el. Îți promite că nu durează mult. Să nu te vadă nimeni când și unde pleci și cu cine te întâlnești. Asta te roagă și speră că ai să vii.

Știa că are ceva de așteptat. Se întinse pe spate, își împreună mâinile sub cap și se gândi încă o dată ce să-i spună fetei. Cerul era înalt, de un albastru închis, cum se arată numai toamna – și cum se uita așa în sus, îl fură somnul.

Când se trezi, Kantorka stătea lângă el pe iarbă. La început nu pricepu cum apăruse acolo, așa dintr-o dată. Stătea pe iarbă așteptând cu răbdare, îmbrăcată cu fusta de sărbătoare plisată, cu o basma de mătase înflorată pe umeri; părul îi era ascuns sub bonetica de in albă, cu dantelă.

– Kantorka, o întrebă el, ești de mult aici? De ce nu m-ai trezit?

– Fiindcă am timp, zise ea, și m-am gândit că e mai bine să te trezești singur.

Krabat se sprijini în cotul drept.

– Ce mult a trecut de când nu ne-am văzut!

– Da, e mult de atunci. Kantorka își aranjă basmaua. Doar în vis ai mai fost uneori cu mine. Ne-am plimbat pe sub copaci, îți amintești?

Krabat zâmbi:

– Da, pe sub copaci, era vară și era cald – tu aveai o rochie deschisă la culoare. Îmi amintesc de parcă ar fi fost ieri.

– Și eu îmi amintesc, dădu Kantorka din cap și se întoarse spre el.

– Despre asta ai vrut să-mi vorbești?

– Ah, zise, Krabat, era să uit... Tu ai putea să-mi salvezi viața, dacă ai vrea...

– Viața ta? întrebă ea.

– Da, răspunse Krabat.

– Cum așa?

– Îți spun imediat.

Krabat îi povesti în ce primejdie intrase și cum ar putea ea să-l scape, cu condiția să-l recunoască printre corbi.

– N-o să fie prea greu, dacă mă ajuți și tu, spuse ea.

– Nu e vorba de greu sau ușor, o lămuri Krabat. Dar tu trebuie să știi că și viața ta e pierdută dacă nu treci proba.

Kantorka nu pregetă nici o clipă cu răspunsul:

– Viața ta înseamnă pentru mine cât și a mea, zise ea. Când să vin la morar să te cer?

– Nu pot să-ți spun acum, zise Krabat. La momentul potrivit am să-ți dau de veste, poate printr-un prieten.

O rugă să-i descrie casa în care locuia. Ea o făcu, apoi îl întrebă dacă are cumva un briceag la îndemână.

– Poftim. Krabat îi dădu briceagul lui Tonda. Lama tot neagră, dar în mâinile fetei se albi dintr-o dată.

Kantorka își scoase boneţica și tăie o șuviță, împleti din ea un inel și i-l dădu lui Krabat.

– Să fie semnul nostru, zise ea. Când mi-l va aduce prietenul tău, am să fiu sigură că tot ceea ce îmi spune vine de la tine.

– Îți mulțumesc.

Krabat ascunse șuvița în buzunarul de la cămașă.

– De acum trebuie să te întorci la Schwarzkollm, iar eu am să vin mai târziu. Și nu uita, la chermeză n-avem voie să ne cunoaștem!

– N-avem voie să ne cunoaștem înseamnă și că nu avem voie să dansăm? întrebă Kantorka.

– De fapt avem, zise Krabat, dar nu prea des, altfel sare în ochi, mă-înțelegi.

– Da, înțeleg.

Kantorka se ridică, își netezi fusta și se întoarse la Schwarzkollm, unde muzicanții deschiseseră deja dansul.

În fața hanului aranjaseră mese și bănci în formă de careu, în jurul poienei unde tineretul se învârtea deja de zor. Vârstnicii petreceau stând pe bănci și uitându-se la fete și la flăcăi, bărbații fumându-și pipa, cu cana de bere în față. Păreau pirpirii în straiele de sărbătoare cu cafeniu și albastru, pe lângă femeile care, în hainele de duminică, arătau ca niște clopți colorate. Desfătându-se cu gogoși și cu lapte îndulcit cu miere, femeile îi luau la rând pe cei tineri: care cu cine se potrivește de minune, care mai puțin, care deloc; că cutare și cutare or să se ia în curând, că mezina fierarului a terminat-o cu Franto al lui Bartosch...

Lângă casă, peste patru butoaie goale, puseseră ușile de la șură; crâșmarul le adusese special pentru aceasta. Muzicanții stăteau cocoțați pe ele și cântau din scripcă și la clarinet, iar contrabasul le ținea hangul. Când puneau instrumentele jos, ca să își tragă sufletul și să se mai întremeze cu o gură de bere – era doar dreptul lor – imediat se auzea din toate părțile:

– Hei, voi ăia de sus! V-am angajat să ne cântați sau să trageți la măsea?

Krabat se amestecă printre cei tineri. Dansă cu toate fetele, bine dispus și fără să aleagă prea mult, ba cu una, ba cu alta. Dansă de câteva ori și cu Kantorka, la fel ca și cu celelalte, doar că îi venea greu să o lase altor flăcăi.

Kantorka pricepuse că nu aveau voie să se trădeze. Glumiră și vorbiră verzi și uscate, ceea ce se vorbește așa, la dans. Doar ochii ei spuneau mai mult decât gura, și fiindcă el o știa, se ferea cât putea mai mult să-i întâlnească privirea.

Așa că femeile de la mese nu putură prinde nici o bănuială, nici chiar bătrâna oarbă de ochiul stâng, pe care Krabat abia acum o văzu. Avu totuși grijă ca de acum înainte să n-o mai ia pe Kantorka la dans. Și așa nu mai era mult până se înserа. Bărbații își luaseră femeile și plecaseră acasă, iar flăcăii, fetele și muzicanții se retrăseseră în șură, unde dansul avea să țină încă.

Krabat rămase afară. Era mai înțelept să se întoarcă la moară. Kantorka va înțelege că trebuie s-o părăsească. Când își scoase căciula în semn de rămas bun, simți ceva cald și moale în mână.

– Șervetul lui Lobosch, își aminti el. Înnodă repede colțurile făcând o bocceluță și o umplu doldora cu plăcinte și gogoși de pe mesele părăsite.

Oferta

Cu cât iarna se apropia, cu atâta timpul trecea mai greu – așa i se părea lui Krabat. De pe la jumătatea lui noiembrie, uneori i se părea că totul stă pe loc.

Câteodată, când era singur, se uita să vadă dacă mai are șuvița de la Kantorka. Din momentul în care o simțea în buzunarul halatului, încrederea îi revenea și-și spunea că totul va fi bine. Totul se va termina cu bine.

În ultima vreme, meșterul nu prea mai lipsea nopțile de la moară. Poate simțea pericolul care se apropia, poate bănuia că în spatele său se urzea ceva de care trebuie să se ferească.

În ultimele nopți care le mai rămâneseră, Krabat și Juro exersară neobosiți. Krabat reușea din ce în ce mai des să-l învingă pe Juro.

Odată, când stăteau față în față, în bucătărie, se întâmplă să scoată șuvița din buzunar și să o pună pe degetul mic de la mâna stângă. Când Juro îi porunci iar ceva, Krabat execută imediat contrariul și o făcu atât de ușor și de repede, încât amândoi rămaseră uimiți.

– Ia stai, zise Juro. Am simțit că-mi răspunzi cu forțe îndoite. Oare cum ai făcut?

– Habar n-am, răspunse Krabat. Poate că e o întâmplare.

– Ia să ne gândim. Juro îl cântări cu privirea. Trebuie să existe ceva care ți-a dat puterea asta neașteptată.

– Oare ce-o fi? se întrebă Krabat cu voce tare. Nu cred să fie inelul.

– Care inel? întrebă Juro.

– Șuvița asta de păr. Mi-a dat-o fata, la chermeză. Am pus-o pe deget într-o doară – dar ce are asta cu forța mea?

– Nu te potrivi, îl contrazise Juro. O să mai încercăm și o să aflăm.

Făcură mai multe probe și-și dădură seama că nu încăpea nici o îndoială: cu inelul pe deget, Krabat îl învingea una-două pe Juro, pe când fără inel, totul era ca de obicei.

– Problema e rezolvată, spuse Juro. Cu ajutorul inelului o să-l învingi pe meșter în orice caz.

– Dar cum se poate așa ceva, se miră Krabat. Crezi că știe și ea să facă vrăji?

– Altfel decât noi, îi răspunse Juro. Există vrăji pe care le înveți cu greu, cele înscrise în Spaima Iadului, literă cu literă, descântec cu descântec. Dar mai există o vrajă care crește direct din adâncul sufletului, din grija pentru cineva care ți-e drag. Știu că e greu de înțeles, dar eu zic că te poți bizui pe ea, Krabat.

În dimineața următoare, când Hanzo îi trezi și o porniră spre fântână, văzură că peste noapte ninsese. Lumea se îmbrăcase în alb și, din nou, flăcăii fură cuprinși de marea neliniște.

De data asta Krabat știa ce urmează. Unul singur n-avea habar, Lobosch, care în timpul petrecut la moară crescuse doar un pic, dar se transformase dintr-un băiat de paisprezece ani într-un flăcău de vreo șaptesprezece.

Într-o zi aruncă, în joacă, un bulgăre de zăpadă în Andrusch, care era gata să-l ia la bătaie, dacă n-ar fi sărit Krabat. Mirat, Lobosch îl întrebă:

– Pentru numele lui Dumnezeu, ce s-a întâmplat cu calfele?

– Le e frică, răspunse Krabat, dând din umeri.

– Frică, întrebă Lobosch. De ce le e frică?

Krabat ezită cu răspunsul.

– Fii bucuros, zise el, că nu știi încă. O să afli destul de devreme.

– Dar ție, Krabat, întrebă Lobosch, ție nu ți-e frică?

– Mai tare decât crezi, zise Krabat, și nu numai pentru mine.

În săptămâna dinaintea Crăciunului, nașul mai apăru o dată la moară. Calfele se grăbeau să descarce sacii. De data aceasta străinul nu mai rămase pe capră, ci, în această noapte de Crai Nou, coborî din căruță și intră șchiopătând în casă, urmat de meșter. Flăcăii vedeau pe geam cum fâlfâie pana de cocoș în Camera Neagră, ca o flacără.

Hanzo ceru să se aducă făclii. Flăcăii descărcau în tăcere sacii din căruță și îi cărau în sala de măcinat. Porniră ulucul mort, umpleau sacii goi cu făină și-i duceau iar la căruță.

Străinul se întoarse abia la revărsatul zorilor și se urcă pe capră. Înainte de a pleca, li se adresă calfelor:

– Care dintre voi e Krabat?

Cărbune încins și ger cumplit.

– Eu, răspunse Krabat, cu vocea sugrumată, și făcu un pas înainte.

Nașul îl cântări din ochi și dădu din cap.

– Bine! Apoi pocni din bici și căruța porni hurducăind.

Meșterul rămase trei zile și trei nopți închis în Camera neagră. În seara celei de-a patra zile, cu o zi înaintea Ajunului, îl chemă pe Krabat la el.

– Vreau să-ți vorbesc, începu el. Cred că nu te surprinde. Încă ești liber să te hotărăști: pentru mine sau împotriva mea.

Krabat încercă să facă pe neștiutorul:

– Nu știu despre ce vorbești.

Meșterul nu-l crezu.

– Nu uita că te cunosc mai bine decât îți convine. Au mai încercat și alții să-mi stea împotrivă, Tonda de pildă, și Michal, ca să-ți dau

numai două nume. Niște proști, cu capul în nori! Dar de la tine, Krabat, mă așteptam să fii mai deștept. Vrei să ajungi urmașul meu aici la moară? Tu ai fi cel mai potrivit.

– Pleci?, întrebă Krabat.

– M-am săturat de toate astea. Meșterul își slăbi gulerul. Mi-ar plăcea să fiu om liber. În doi-trei ani ai putea să-mi iei locul și să duci Școala mai departe. Dacă te învoiești, tot ce e al meu o să-ți rămână ție, și Spaima Iadului, pe deasupra.

– Și dumneata? întrebă Krabat.

– Am să mă duc la curte să mă fac ministru sau comandant de oști, poate Cancelar al Coroanei poloneze – după cum o să am chef. Domnii or să se teamă de mine, doamnele or să roiască în jurul meu, fiindcă sunt bogat și am relații. Toate ușile îmi vor fi deschise, o să mi se ceară sfatul și ajutorul. Cui ar îndrăzni să mi se împotrivească îi vin de hac, doar știu să fac vrăji și am să-mi folosesc puterea, crede-mă, Krabat.

Se înfierbântase vorbind, ochii îi străluceau, sângele i se urcase la cap.

– Iar tu, continuă el, liniștindu-se încetul cu încetul, ai putea să faci la fel. După ce ai să stai vreo doisprezece sau cincisprezece ani ca meșter aici la moara din Mlaștina Scroafei, îți alegi un urmaș dintre calfe, lași toată șandramaua și ești liber pentru o viață în bogăție și splendoare.

Krabat se căznea să-și păstreze limpezimea gândurilor. Se sili să se gândească la Tonda și la Michal. Nu jurase oare că îi va răzbuna, și pe ei, și pe toți cei care zac afară, la Locul Sterp, și încă și pe Worschula, și pe Merten. Merten, ce-i drept, mai trăia, cu gâtul său strâmb, dar ce fel de viață era asta?

– Tonda, îi răspunse el meșterului, Tonda e mort și Michal la fel. Cine îmi garantează că nu voi fi eu următorul?

– Ți-o făgăduiesc eu. Morarul îi întinse mâna stângă. Ai cuvântul meu – și pe cel al Nașului, care m-a împuternicit să o fac, numai și numai pentru tine.

Krabat nu apucă mâna întinsă.

– Dacă n-am să mor eu, întrebă el, va fi ales altul?

Meșterul făcu un gest, de parcă ar fi vrut să șteargă ceva de pe masă.

– Totdeauna o va păți unul. Dar de acum încolo ne-am putea sfătui amândoi cui să-i vină rândul. Hai să începem cu unul de care nu e păcat, cu Lyschko de pildă.

– Nu pot să-l sufăr, zise Krabat, dar este tovarășul meu și nu văd nici o diferență între a-i hotărî moartea și a mă face vinovat de moartea lui. N-o să mă convingi niciodată de aceasta, meștere de la Mlaștina Scroafei.

Krabat se ridică și-i strigă meșterului, scârbit:

– Ia-ți urmaș pe cine vrei! Nu vreau să am de-a face cu asta, vreau să plec.

Meșterul rămase calm.

– Ai să pleci când am să-ți dau eu voie. Așază-te cuminte pe scaun și ascultă-mă până termin ce am de spus.

Lui Krabat îi venea greu să se stăpânească și să nu se ia la harță cu meșterul, dar îl ascultă.

– Îmi dau seama, zise meșterul, că propunerea mea ți-a răvășit gândurile. De aceea îți dau timp să chibzuiești în liniște.

– La ce bun, ripostă Krabat, am s-o țin tot pe-a mea.

– Păcat! Meșterul îl privi clătinând din cap. Îți dai seama că dacă mă refuzi va trebui să mori. Știi bine că sicriul e pregătit în șopron.

– Pentru cine să fie? mai întrebă Krabat. Om trăi și om vedea.

Meșterul nu-și pierdu răbdarea.

– Știi ce s-ar întâmpla dacă ți s-ar îndeplini dorința?

– Da, răspunse Krabat. N-aș mai putea să fac vrăji.

– Și?, întrebă meșterul. Ai fi gata să renunți? Se mai gândi câteva clipe, apoi se rezemă în jilț și spuse: Ei bine, îți dau răgaz opt zile. În acest timp o să am grijă să afli ce înseamnă să trăiești fără să știi să faci vrăji. Din clipa asta, tot ce ai învățat în cursul anilor de la mine să fie uitat, șters din mintea ta! De astăzi într-o săptămână, în ajunul Anului Nou, am să te întreb pentru ultima oară dacă vrei să fii urmașul meu. Până atunci o să vedem dacă rămâi la răspunsul tău.

La cumpăna anilor

Săptămâna care a urmat a fost foarte grea pentru Krabat. Parcă retrăia primele lui săptămâni de la moară. Fiecare sac de cinci duble își arăta greutatea de cinci duble și trebuia cărat din magazie în sala de măcinat, de acolo iar în magazie. De nimic nu era scutit Krabat, de nici o picătură de sudoare, de nici o bătătură.

Seara cădea frânt. De obosit ce era nu putea adormi ore în șir. Cine știe vrăji, n-are decât să închidă ochii, să rostească un descântec și doarme deja, adânc și liniștit, atât cât își pune în gând.

Cred, se gândi Krabat, că din toate vrăjile, cea de adormit o să-mi lipsească cel mai mult.

Când, în sfârșit reușea să adoarmă, îl chinuiau tot felul de vise, care mai de care mai urâte. Veneau ele de undeva; Krabat ghici ușor cine i le trimitea.

Krabat, în zdrențe, se chinuie în arșița verii, înhămat la o cotigă încărcată cu pietre, se chinuie s-o tragă după el. Îi e sete, gâtlejul i s-a

uscat. Nicăieri nu se vede nici o fântână, nicăieri un copac să se odihnească la umbră.

Blestemată cotigă!

Trebuie să o ducă, pentru câțiva gologani, lui Blaschke-Vinde-Boi la Kamenz. Dar omul trebuie să trăiască din ceva, iar de când căzuse la Gerbisdorf sub piatra de moară de-i sfărâmase brațul drept din cot, trebuia să se mulțumească cu orice, cu ce-i dădeau de lucru de-alde Blaschke-Vinde-Boi.

Așa că se târâie cu cotiga cu pietre după el și se aude gândind – se aude cu glasul răgușit al meșterului: – Cum îți place, Krabat, viața de beteag? Cât de ușor și de bine ți-ar fi fost dacă mă ascultai când ți-am zis să-mi fi urmaș la moara din Mlaștina Scroafei? Oare ce răspuns mi-ai da astăzi, dacă ai putea să mai alegi?

Noapte de noapte, Krabat se luptă în vis cu o soartă asemănătoare.

E bătrân și bolnav, se află închis, nevinovat, în temniță. Fusese silit să intre în armată, zace rănit de moarte într-un lan de grâu și vede cum spicele frânte se înroșesc de sângele care șiroiește din rănile sale. La sfârșitul fiecărui vis aude glasul meșterului, care îl întreabă:

– Mi-ai mai răspunde iar cu nu, Krabat, dacă ți-aș propune să fii urmașul meu la moara din Mlaștina Scroafei?

Meșterul i se arată doar o singură dată în vis, în ultima noapte înainte de a se termina răgazul celor opt zile.

De dragul lui Juro, Krabat s-a prefăcut în armăsar. Meșterul, în chip de nobil polonez, l-a cumpărat la târgul din Wittichenau pentru 100 de galbeni, cu șa și cu frâu cu tot. De acum, ca armăsar, e în mâinile lui.

Meșterul îl aleargă câmpia în lung și în lat, îl gonește pe unde i se năzare, peste tufișuri și păraie, prin mărăcinișuri și prin noroaie.

– Ia aminte că eu sunt meșterul!

Meșterul îl biciuiește în dușmănie, îi înfige pintenii adânc în carne. Din coapsele lui Krabat curge sânge, simte sângele cald cum i se prelinge pe pulpe în jos.

– Te învăț eu minte!

Galop la stânga, galop la dreapta, apoi direct spre cel mai apropiat sat. Meșterul trage de frâu. S-au oprit la un fierar.

– Hei, fierarule, unde dracu' ești?

Fierarul vine în fugă, își șterge mâinile de șorțul de piele și întreabă ce dorește domnul.

Meșterul sare din șa.

– Pune-i armăsarului potcoave înroșite în foc.

Fierarului nu-i vine să creadă.

– Înroșite în foc, domnule?

– Trebuie să ți-o spun de două ori? Ce aștepți? Vrei să-ți trag câteva?

– Barto, își strigă fierarul ucenicul, ia apucă frâul și ține armăsarul domnului.

Ucenicul, un puștan pistruiat, ar putea fi frate cu Lobosch.

– Să iei cele mai grele potcoave din fierărie, cere morarul. Ia arată-mi ce ai!

Fierarul îl conduce în fierărie, ucenicul rămâne afară cu armăsarul și îi vorbește în limba vendă:

– Stai cuminte, căluțule, nu te teme. Tremuri tot, sărăcuțule.

Krabat își freacă fruntea de umărul băiatului. Dacă aș scăpa de frâu, se gândește el, aș putea încerca să mă salvez.

Băiatul observă că armăsarul are o rană, căpăstrul l-a ros după urechea stângă.

– Stai un pic, zice el, trebuie să slăbesc puțin cataramа, mintenaș o să-ți fie mai bine.

Slăbește legătura și îi scoate armăsarului căpăstrul.

În momentul în care Krabat a scăpat de căpăstru, se și preface în corb. Se înalță croncănind în văzduh și se îndreaptă în zbor spre Schwarzkollm.

În sat e soare. Jos, o vede pe Kantorka la fântână, cu coșulețul de paie în mână, cum dă de mâncare la găini. Deodată, deasupra lui trece o umbră, țipătul uliului îi țiuie în urechi. Meșterul, îi fulgeră prin gând.

Își strânge aripile și se prăbușește, ca o săgeată, în fântână. Acolo se preface în pește. A scăpat!

Prea târziu își dă seama că a intrat singur în capcană, că nu are cale de scăpare.

Kantorka, se gândește el cu toată forța inimii sale. Ajută-mă să ies de aici!

Fata își cufundă mâna în fântână, Krabat se preface într-un ineluș pe degetul ei. Așa reușește să iasă.

Lângă fântână, parcă picat din cer, stă un nobil polonez, cu un singur ochi, îmbrăcat într-o haină de călărie roșie, cu fireturi de argint, cu galoane negre.

– Poți să-mi spui, domnișoară, de unde ai acest inel atât de frumos? Ia să-l văd și eu mai bine...

Întinde mâna spre inel, vrea să-l apuce.

Krabat se preface într-un bob de orz, scapă din mâna fetei, cade în coșuleț. Fata îl aruncă găinilor, împreună cu celelalte grăunțe.

Nobilul a dispărut dintr-o dată. Un cocoș negru ca smoala, cu un singur ochi, se năpustește cu lăcomie la grăunțe, dar Krabat se preface în vulpe, se năpustește ca un fulger asupra cocoșului negru și-i retează beregata cu dinții.

Scrâșnește între dinți ca rumegușul și paiele. Ca paiele scrâșnește între dinții lui Krabat, ca rumegușul.

Krabat se trezi lac de sudoare. Își încleștase dinții în saltea, gâfâia. Îi trebui un timp până să se liniștească.

Ia drept semn bun faptul că-l răpusese pe meșter în vis. De acum e convins că meșterului i-a sunat ceasul: el, Krabat, va pune capăt fărădelegilor sale. El este sortit să-i învingă puterea.

Seara intră în camera meșterului.

– Rămân la părerea mea, zise el hotărât. Ia-ți urmaș pe cine vrei, eu, Krabat, îți resping propunerea.

Meșterul îl ascultă nepăsător.

– Du-te în șopron și ia-ți târnăcopul și lopata. În Locul Sterp trebuie săpat un mormânt, o să fie ultima treabă pe care o mai ai de făcut.

Krabat îi întoarse spatele și ieși din cameră fără un cuvânt. Lângă șopron, cineva ieși din umbră.

– Te-am așteptat, Krabat. Să mă duc la fată?

Krabat își scoase șuvița din buzunar.

– Spune-i, îl rugă el pe Juro, că îi trimit veste prin tine. Mâine seară, în ultima seară a anului, să vină la morar și să mă ceară așa cum ne-am vorbit.

Îi descrise casa în care locuia fata.

– Dacă îi arăți inelul, continuă el, o să vadă că vii din partea mea. Dar nu uita să-i spui că este liberă să hotărască dacă vine la Moara din Mlaștina Scroafei sau nu. Dacă vine, bine, dacă nu vine, iar bine. Atunci întâmplă-se cu mine ce-o fi.

Îi dădu inelul lui Juro și-l îmbrățișă.

– Îmi promiți că faci întocmai cum ți-am spus? Și să nu încerci să o convingi pe Kantorka să facă ceva de care mai bine s-ar feri.

– Îți promit, zise Juro. Un corb o porni spre Schwarzkollm, cu un inel de păr în cioc. Krabat intră în șopron. Acolo, în colț, se afla într-adevăr sicriul. Își luă târnăcopul și lopata pe umăr și o porni prin zăpadă, prin mlaștină, spre Locul Sterp. Pe câmpul alb văzu un dreptunghi negru. Era oare locul lui de veci, sau mormântul meșterului?

Mâine, pe vremea asta, gândi Krabat, înfigând târnăcopul în pământ, mâine soarta îmi va fi hotărâtă.

În ziua următoare, după dejun, Juro își trase prietenul deoparte și îi dădu inelul înapoi. Îi spuse că a vorbit cu fata și că totul este aranjat.

Pe înserate, Kantorka apăru la moară, în portul ei de împărtășanie, cu panglica albă pe frunte. Hanzo o întâmpină și o întrebă ce dorește. Ea ceru să vorbească cu morarul.

– Eu sunt morarul!

Împingând flăcăii într-o parte, meșterul îi ieși în cale, îmbrăcat cu mantaua neagră și cu tricorn, palid la față, parcă dat cu var.

– Ce poftești?

Kantorka se uită la el fără frică.

– Să mi-l dai pe flăcăul meu.

– Flăcăul tău?, râse morarul. Râsul lui suna groaznic, ca un behăit de țap. Nu-l cunosc.

– Krabat, zise Kantorka, el e cel pe care îl iubesc.

– Krabat? încercă meșterul s-o intimideze. Ești sigură că îl cunoști? Ai putea să-l recunoști printre calfe?

– Îl cunosc, zise Kantorka.

– Oricine poate s-o pretindă.

Meșterul se îndreptă spre calfe.

– Intrați în camera neagră și aliniați-vă unul lângă altul și nu vă mișcați.

Krabat se aștepta să le poruncească să se prefacă în corbi. El se afla între Andrusch și Staschko.

– Stați pe loc unde vă aflați – și să nu aud nici pâs. Nici de la tine, Krabat. Un sunet dacă scoți, fata moare.

Meșterul scoase din buzunarul mantalei un batic negru, cu care o legă pe Kantorka la ochi. După aceea o duse în Camera Neagră.

– Dacă poți că-mi arăți care e flăcăul tău, ai voie să-l iei cu tine.

Krabat se sperie; la asta nu se gândise. Cum ar putea oare s-o ajute? Aici nici inelul de păr nu mai era de nici un folos.

Kantorka păși de-a lungul șirului, o dată, de două ori. Krabat abia se putea ține pe picioare. Simți că viața lui era pierdută, dar și viața fetei.

Îl apucă frica – o frică grozavă cum nu mai simțise niciodată. *Eu sunt de vină că trebuie să moară*, îi trecu prin minte. *E numai vina mea...*

Atunci se întâmplă.

Trecând a treia oară de-a lungul șirului, Kantorka întinse brațul și arătă spre Krabat:

– El este, zise ea.

– Ești sigură?

– Da.

Cu aceasta, totul era hotărât. Kantorka își dezlegă baticul de la ochi, apoi păși spre Krabat și-i spuse:

– Ești liber.

Meșterul se clătină și se sprijini de perete. Flăcăii rămaseseră pe locurile lor, împietriți.

– Luați-vă lucrurile din pod și mergeți la Schwarzkollm, îi îndemnă Juro. Puteți înnopta la han, în fânar.

Calfele se furișară din cameră. Știau cu toții că meșterul nu va mai apuca lumina zilei de Anul Nou. La miezul nopții va muri, iar moara va cădea pradă flăcărilor.

Merten, cu gâtul lui strâmb, îi strânse mâna lui Krabat:

– Acum Michal și Tonda sunt răzbunați, și toți ceilalți.

Krabat nu era în stare să scoată o vorbă. Parcă împietrise. Simți cum Kantorka îi puse brațul pe umăr și îl înveli în broboada ei de lână. Era moale și caldă.

– Haide, Krabat, să mergem.

Krabat se lăsă dus afară din moară, iar Kantorka îl conduse prin Mlaștina Scroafei, spre Schwarzkollm. Când văzu printre copaci aprinzându-se luminile în sat, ici una, colo alta, o întrebă:

– Cum de m-ai ghicit printre calfe?

– Am simțit că-ți era frică, răspunse ea. Ți-era frică pentru mine, așa te-am recunoscut.

Când se apropiară de case, începu să ningă, ușor, cu fulgi mici, de parcă cineva cernea făină peste ei dintr-o sită uriașă.

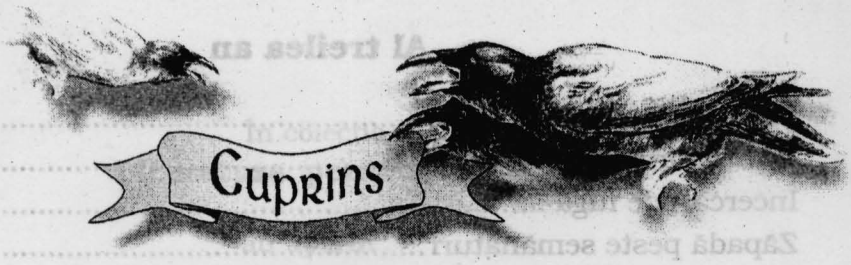

Cuprins

Primul an

Moara din Mlaștina Scroafei 5
Unsprezece plus unu 9
Viața nu e ușoară 12
Drumuri în vis 14
Cel cu pana de cocoș 17
Hâș, pe bară ! 20
Semnul frăției 24
Ia aminte, eu sunt meșterul ! 29
Blaschke-Vinde-Boi din Kamenz 33
Fanfara militară 37
Amintirea 43
Fără preot și cruce 46

Al doilea an

După legea morăritului și rânduiala breslei 50
O iarnă ușoară 53
Vivat Augustus 57
În zarea lumânării de Paști 61
Povești despre Pumphutt 65
Târgul de cai cu bucluc 69
Vin și apă 75
Lupta de cocoși 80
La capătul rândului 85

Al treilea an

Magul negru 89
Cum zbori pe aripi 92
Încercări de fugă 96
Zăpadă peste semănături 99
Eu sunt Krabat 103
Dincolo de soare și de lună 107
Surprize 111
O trebușoară grea 115
Vulturul sultanului 118
Șuvița 123
Oferta 128
La cumpăna anilor 131

În colecția

Literatura pentru copii

au apărut:

*** – *Poveștile Fraților Grimm*
Alphonse Daudet – *Tartarin din Tarascon*
Cristina Anca Ciubotaru Grozdan – *Ionuț cel norocos*
Otfried Preußler – *Krabat. Moara fermecată*

Redactor: Ioana Gagea
Tehnoredactor: Irina Juncu

Bun de tipar: noiembrie 2000. Apărut: 2000
Editura Polirom, B-dul Copou nr. 4 · P.O. Box 266, 6600, Iași
Tel. & Fax (032) 21.41.00; (032) 21.41.11;
(032) 21.74.40 (difuzare); E-mail: polirom@mail.dntis.ro
București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7;
Tel.: (01) 313.89.78, E-mail: polirom@dnt.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO s.r.l.
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, București
Tel./Fax: 210.51.90

Valoarea timbrului literar este de 2% din prețul de vânzare
și se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea Scriitorilor
din România, cont nr. 2511.1-171.1/ROL

Otfried Preußler este foarte îndrăgit de micuţii cititori din întreaga lume. Poveştile sale se publică în milioane de exemplare, traduse în peste 30 de limbi. A fost distins cu numeroase premii, între care premiul european de literatură pentru copii, premiul Andreas-Gryphius, premiul Eichendorff pentru literatură.

ISBN 973-683-513-8

9 789736 835131

Editura POLIROM